



MIR I DOBRO

Glasnik Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM

Mostar, L/2, rujan 2018.





MIR I DOBRO, L/2, RUJAN 2018., SLUŽBENO GLASILO

Izdaje: Hercegovačka Franjevačka provincija Uznesenja BDM, Franjevačka 1, pp 153, 88 000 Mostar; Tel (036) 333-525; Faks (036) 333-526 **Uredio:** fra Stanko Čosić **Odgovara:** fra Miljenko Šteko **Lektorirala:** Irina Budmir **Zaključeno:** rujan 2018. **Grafička priprema:** Dario Oreč **Tisak:** Franjevačka tiskara FRAM-ZIRAL, Mostar 2018.



www.franjevci.info



mostar@franjevci.info

Sadržaj

Provincijalova riječ	04	Teološka tribina na KBF-u Sarajevo - Raseljavanje i depopulacija bosansko-hercegovačkoga društva. Ima li nade?	47
Iz Generalne kurije	05	Kardinal Puljić susreo se s mons. Henrykom Hoserom	49
Iz života Provincije	07	Priopćenje sa 73. redovitoga zasjedanje Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine	49
Naši pokojnici	38	Priopćenje sa 73. redovitoga zasjedanje Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine	49
Preminuo je Mate Miletić, otac našega fra Hrvoja Miletića	38	Poruka biskupa BK BiH uoči Općih izbora u listopadu 2018. godine	51
Preminula je Janja Pervan, majka našega fra Stipe i s. Domagoje	38	Biskup Komarica pozvao na čitanje knjižice: Politika po mjeri čovjeka	52
Iz franjevačkog i redovničkog života	40	Vatikan	53
Održana Skupština Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH	40	Papa Bogu posvećenim osobama: Budite plodni zahvaljujući molitvi, siromaštvu i strpljivosti	53
Susret Sjevernoslavenske i Južnoslavenske konferencije u Pragu	41	Vijesti	53
Zajednica Vijeća franjevačkih zajednica u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini te Južnoslavenske konferencije franjevačkih provincijala u Mostaru	44	Adresar	64
Iz života crkve u Hrvata	44	Raspored osoblja	64
Priopćenje s XX. redovitog godišnjeg zajedničkog zasjedanja BK BiH i HBK	44		
Priopćenje sa 72. redovitog zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine	46		

Provincijalova riječ

Draga braćo!

U ovome broju našega provincijskog glasila Mir i dobro predstavljeni su mnogi događaji koji su važni za život naše Provincije.

Možemo čitati o ovogodišnjim ređenjima, mladim, srebrenim, zlatnim i dijamantnim misama, polaganju prvih i svečanih redovničkih zavjeta, produženju privremenih, ulasku u novicijat. Ovdje su i vijesti o imenovanju generalnoga vizitatora naše provincije fra Mije Džolana i najava redovitoga provincijskog kapitula. Tu je i najava vizitacije u našoj Kustodiji sv. Obitelji u Kanadi i SAD-u, te kustodijskoga kapitula. U ovome broju možemo pročitati i vijest o imenovanju mons. Henryka Hosera, S.A.C. Nadbiskupa - Biskupa u miru Varšave-Praga, Apostolskim vizitatorom s posebnom ulogom za župu Međugorje, na neodređeno vrijeme, ad nutum Sanctae Sedis, s potrebnim ovlastima i obvezama.

Svi ovi i mnogi drugi događaji u našoj zajednici razlogom su iskrene i duboke zahvalnosti Svemu-gućemu Bogu! Razlog su da životno sa sv. Ivanom uskliknemo: „Bog je ljubav ...“ (1Iv 3,16).

Jedno od najradosnijih čovjekovih otkrića je otkriće da ga Bog ljubi, i to da ga ljubi do te mjere da je poslao svoga Sina u svijet da, uz cijenu vlastite muke i smrti, potraži svakoga čovjeka i ljubavlju ga povede natrag u Očev dom, ako se čovjek ikako dadne povesti.

Dirnut tom neizmjernom Božjom ljubavlju nepoznati autor latinske božićne pjesme „Adeste, fideles“ („Nazočite, vjernici“ ili „Dođite, vjernici“) koja se i kod nas pjeva na latinskom, uzvikuje zanosno: „Sic nos amantem quis non redamaret – Tko da ne uzvrati ljubav onome koji nas tako ljubi?“

Uskoro ćemo proslaviti transitus Rodočelnika svih naših franjevačkih zajednica. Franjin je transitus bio žalosno-radosna svečanost. Braća su obilno proljevala suze koje su potekle pokrenute žalošću zbog odlaska Oca, ali su se one na njihovim licima sušile kao suze radosnice zbog Franjine nebeske proslave. Neka u ovoj našoj skoroj proslavi toga dana poteče jedna druga, dvostruka rijeka: rijeka naših zahvalnih molitava prema nebu za svu ljubav Božju koja se izlijeva na našu zajednicu i rijeka Franjinih zagonovnih molitava prema zemlji za ovu našu zajednicu i njenu budućnost.

Draga braćo, najveće što čovjek može biti drugome jest biti mu znak Božje ljubavi, kaže Hans Urs von Balthasar. Nama je ovo vrijeme dano kao naša „punina vremena“, kao naš kairos, kao punina prilike da učinimo što je na nama.

Mir i dobro!

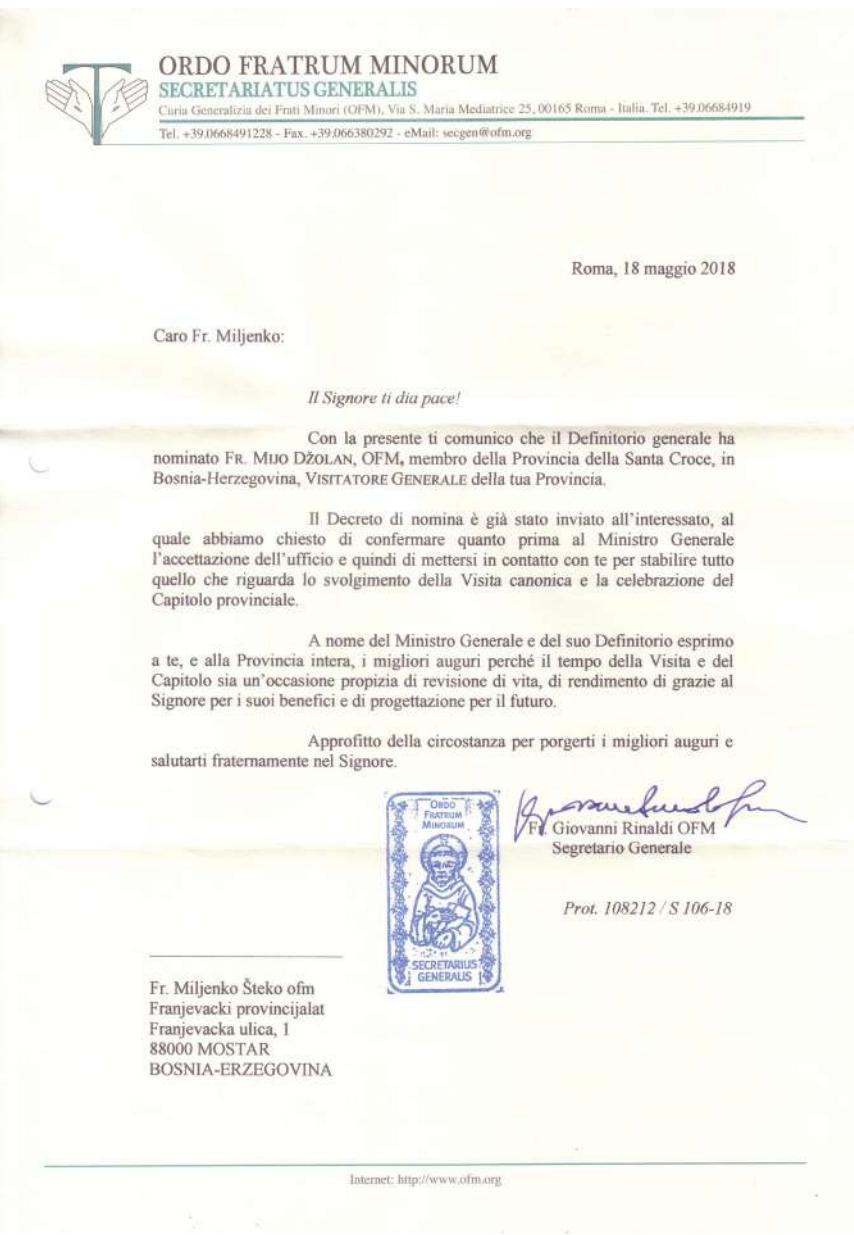
fra Miljenko Šteko, provincial

Iz Generalne Kurije

Imenovanje generalnoga vizitatora

Generalni Definitorij je, prema priopćenju od 25. svibnja 2018., na svome redovitom svibanjskom zasjedanju, imenovao fra Miju Džolana, člana provincije Bosne Srebrenе, generalnim vizitatorom Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM.

Fra Mijo Džolan rođen je u Rumbocima - Rama 7. listopada 1949. Studirao je teologiju u Sarajevu i diplomirao u Zagrebu. Diplomirao je i njemački jezik i književnost na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Pastoralno je djelovao u Livnu, Zenici, Sivši, Usori, Kotor Varoši i Rami. Obnašao je službe župnoga vikara, župnika, vikara samostana, gvardijana, graditelja Kuće mira u Rami, provincijala te ravnatelja Instituta za kulturu mira pri VFZ-u u Splitu. Fra Mijo od 2016. god. živi i djeluje u Rami.



Internet: <http://www.ofm.org>

Okružno pismo braću hercegovačke franjevačke provincije

POZDRAV BRAĆI HERCEGOVAČKE FRANJEVAČKE PROVINCIJE

Draga braćo Hercegovačke franjevačke provincije,

Generalni definitorij Reda me izabrao, a Generalni ministar Fr. Michael A. Perry imenovao 16. svibnja 2018. dekretom broj 108212/S106-18 generalnim vizitatorom Hercegovačke provincije uznesena B.D. Marije, Mostar.

Dekret precizira zadaće te službe u skladu s Posebnim statutima kanonske vizitacije: pohoditi svu braću Provinciju, raditi na pripremi Provincijskoga kapitula, predsjedati Provincijskom kapitulu i Kapitularnom kongresu, potvrditi izbore Provincijskoga kapitula i Kapitularnoga kongresa, u skladu s Generalnim statutima poslati rezultate izbora Generalnom definitoriju na odobrenje, na temelju vizitacije sačiniti izvještaj o stanju u Provinciji u skladu s odredbama Posebnih statuta i poslati ga Generalnom ministru.

Počašćen sam ukazanim povjerenjem kako Generalnoga definitorija, našega generalnog definitora fra Ivana Sesara i Generalnog ministra fra Michaela A. Perrya, tako i Provincijskog definitorija i provincijala fra Miljenka Šteke.

Braćo, radujem se susretu sa svima vama.

Koliko mi je poznato iz iskustva i literature provincijski kapitol po definiciji je vrijeme krize, vrijeme razlučivanja za svako naše bratstvo i svakoga brata. Moderni sustavi svode krizu razlučivanja na pitanje uspješna funkciranja, pozitivnih ili negativnih bilanci, a nove početke na puki tehnički čin resetiranja preuzet iz svijeta informatike. U sustav su ugrađena rješenja koja pritiskom na dugme vraćaju stroj na polazno stanje u svrhu nastavka funkciranja: kriza se ne smije primijetiti, mora se ostati na tržištu, u utrci, svidjeti se, prilagoditi se, konformirati, biti politički korektan ukoliko želiš biti uspješan u svijetu u kojem je neuspjeh najveći grijeh.

Želio bih s vama podijeliti uvjerenje da mi u duhu sv. Franje imamo privilegij očima vjere drugačije sagledavati naše uspjehe, neuspjehe i krize novih početaka.

Nipošto se takvo sagledavanje našega puta ne bi smjelo pretvoriti u emigriranje iz svijeta, osobito u zatvaranje očiju pred kriznim trenutcima bližnjega, Crkve, društva i naroda. Radi se o tome da egzistencijalno i vjernički usvojen privilegium paupertatis čini svakoga brata kadrim uspjehe i neuspjehe promatrati mjerilima koji iznenađuju poput Isusovih paradoksa: ima prvih koji će biti posljednji i posljednjih koji će biti prvi. I što je važno: vraćaju izgubljenu vedrina nad odnose i živote zajednica i pojedinih osoba.

Franjo je krizu razlučivanja usmjerio na osnovno pitanje: je li Ljubav dovoljno ljubljena? Time je za sva vremena nama ostavio izazov evangelizacije krize, kao ozdravljenja naših odnosa prema prošlosti, sadašnjosti i budućnosti.

Očigledna je kriza integriranja naše osobne i kolektivne prošlosti i pomirenja utemeljena na istini, pravdi i opruštanju:

U raznim ideoškim interpretacijama i historiografijama prošlost Hercegovačke franjevačke provincije opterećena je lažima, posramljivanjem, etiketiranjem i tabuiziranjem. Metoda posramljivanja služi kao najsnažniji instrument društvene kontrole i diskvalifikacije. K tomu su tragedije i ubojstva nedužnih hercegovačkih fratara bez suda obrazlagane uvredljivim eufemizmima, kao kad se čin ubijanja djeteta u majčinoj utrobi radi „senzibilne javnosti“ prikazuje kao odstranjenje nakupina stanica: suvišnih, štetnih, opasnih za neke koncepte slobode...

Ipak Franjo nas opominje da ne vodimo polemike: kao da ipak ništa osim privilegija siromaštva ne čuva istinu o prošlosti i ljudima, a nas same od inficiranja mržnjom. U zahvalnosti za svoje svjedočke/mučeničke možemo rasti prema izvornoj Isusovoj i Franjinoj „slabosti“: ne moći imati neprijatelje. Neprijatelj kao povjesna zbilja može raniti, ubiti, nauditi, ali u konačnici ne može definirati čovjeka, zajednicu, narod.

Kada čitamo, s ponosom, kako je A.G. Matoš imajući pred očima hercegovačkoga fratra i bosanskoga ujaka opisivao te ljude duha i ujedno narodne tribune kroz sva krizna vremena našega naroda i Crkve, postavlja se i nama pitanje:

Što nam je braćo činiti sada? Kako kreativno prevladati krize sadašnjosti?

Uvijek iznova fascinira i iznenađuje kod Franje la-

koća odvajanja od svega učinjenoga, pogotovu u svijetu u kojem se stečeni posjed, pozicija, privilegiji, imidž brani grčevito od drugoga, što drugoga nužno pretvara u izvor straha, u neprijatelja i pokreće začarani krug zauzimanja neprijateljskoga garda.

Kao da iz nekoga drugog svijeta dolazi Franjin savjet i smjerokaz: Braćo do sada ništa nismo učinili, krenimo ispočetka!

Mi smo uglavnom oduševljeni za taj franjevački put slobode od i slobode za veličanstvenim primjerima naše braće, njihovom duhovnošću i zauzetošću koja je socijalnu, društvenu, ekonomsku i političku periferiju činila zanimljivim i privlačnim središtem života. Pa i kad su morali emigrirati fizički ili u prisilnu šutnju, san o slobodi, dostojanstvu i povratku svih oblika nije ni stišan ni pripitomljen.

Hercegovački fratar je kao rijetko tko uspijeva spozniti univerzalnost franjevačke poruke da je čitav svijet naš samostan i zagrljaj sa svojom kršnom Hercegovinom, sa spremnošću na kraj svijeta poći za svojim hrvatskim narodom i biti istodobno na raspolaganju kao manji brat sveopćoj Crkvi u svim narodima i kulturama.

Možemo li krenuti ispočetka? Iznenadujuće je za učitelje duhovnosti činjenica da pred nama stoji, mako s velikim vremenskim odmakom sličan duhovni kontekst iz kakvoga je u 13. stoljeću izronio sv. Franjo sa svojom vedrom slikom svijeta i evangeličizansom slikom Boga. I mi danas poput ljudi Franjina vremena živimo manihejsku krizu prijezira prema stvorenjima, niječući im vezu sa Stvoriteljem, a time i utemeljenje njihove bezuvjetne vrijednosti.

Ako dopustimo da nas pokrene na kajanje spoznaja da „Ljubav nije dovoljno ljubljena“, tada ćemo naći dovoljno oduševljenja i mudrosti kako pomiriti kontinuitet i diskontinuitet života i rada naše Provincije. U ovo vrijeme, kad se na razini opće Crkve razmišlja o fenomenu Međugorja, trebamo se mi fratri osobito upitati: što bi se svega dobrog još moglo dogoditi ako bi nam se otvorile oči za Marijinu *anawim*-duhovnost. Neki su franciskanolozi tu duhovnost, oko koje se okuplja velika većina modernih hodočasnika u Međugorje i druga Marijina svetišta, izrazili jednom modernom metaforom: Pravda, mir, integritet stvorenja jesu DNK franjevačke duhovnosti. Mogli bismo proširiti: i socijalni nauk Crkve. Jer, ako hoćemo pravu sliku svijeta, možemo je sagledati samo iz perspektive *anawim*, Božjih siromaha.

To je prva premla franjevačke teološke tradicije:

ljubav je preduvjet svake spoznaje i jedini pravdan odnos prema stvorenjima.

Laudato si, Franjinom i Marijinom *anawim* duhovnošću nadahnuta enciklika pape Franje dovodi nas pred misterij harmonije svijeta i pred porodajne boli rasta i oslobođanja po mjeri Kristovoj.

Nakon kolapsa svih političkih utopija u kataklizma-ma 20. stoljeća, suvremenii svijet živi krizu besmisli i krizu suženih horizonata, koji su sveli čovjekovu egzistenciju na: tu - sada - odmah, nametnuli mu mobilnost kao modernu neurozu i učinili ga modernim nomadom, vagabundom, bez polazišta i cilja. U sve naše odnose i programe uvukla se logika tzv. instant-kulture. Čovjek te kulture, rečeno slikovito, nije više kadar sijati za neke daleke žetve.

Pobrkali su se pojmovi političke utopije i kršćanske nade. Kao rijetko kada u povijesti za naše zajednice, društvene, narodne i crkvene javlja se potreba svjedočanstva spašenosti iz nade (Vidi: Encikliku pape Benedikta XVI, *Spe salvi*). Pogotovu što su ratne tragedije umnožile mjesta i iskustva Božje šutnje i skrivenosti za mnoge patnike.

Može li i na koji način kriza beznađa biti temom naših molitava, promišljanja na Kapitulu i naše pastoralne, socijalne i karitativne agende nakon Kapitula?

Naša duhovna tradicija krizu beznađa ne prikriva niti pripitomljuje surogatima smisla. Sv. Franjo i nas poput začuđene stanovnike Asiza pozdravlja: Gospodin vam dao mir!

Razumjeti taj pozdrav znači otvoriti dušu iskustvu patnika, mučenika, svjedoka, mistika poput Simone Weil, kod kojih je preostali pokazatelj Božje prisutnosti tek patnja zbog Njegove šutnje i odsutnosti. En hypomene – sa strpljenjem, kako to piše češki kripto-svećenik za komunističkoga režima Tomaš Halík čekati Gospodina, ali vrijeme čekanja spasiti od dosade i ispuniti ga praksom vjere, ufanja i ljubavi, te time svjedočiti ljudima našega vremena kako Božja šutnja nije apsolutna i kako evangelizirana slika Boga nipošto ne konkurira moralnom sekularnom imperativu da je čovjek beskrajna vrednota. Civilizacija koja je iznjedrila tako visok moralni imperativ obvezuje nas na dijalog, kako bismo shvatili dvostrukost svoje misije: ne emigrirati iz svijeta i biti u tom svijetu eshatološki znak, te ljubavlju,

dobrotom, oprštanjem provocirati kod modernoga čovjeka spasonosno pitanja: Zašto ste takvi? Tko vas inspirira? Od koje sigurnosti dolazi vaša vedrina?

Mogli bismo za našu prigodu parafrazirati sv. Pavla: Vi ste braćo na slobodu pozvani (Gal 5,13); pozvani u svom mjestu, narodu, društvu, svijetu biti eshatološki znak nade. Ništa manje od toga, unatoč našoj grešnosti i našim nesavršenim strukturama. Moguće je da treba dovesti u pitanje mnoge temelje sigurnosti moderna čovjeka kako bismo oslobodili prostor za Boga i doživjeli spašenost u nadi. Dovesti u pitanje mnoge temelje sigurnosti modernog čovjeka jest vjernički iskorak u prostor slobode i solidarnosti. To je također put oslobađanja prostora za Boga u našem životu i put iskustva spašenosti u nadi. U toj nadi za-

jedno sa fra Richardom Rohrom vjerujemo da je spasenje čovjeka oprošteni, a ne zaobiđeni grijeh.

Neka nas Gospodin po zagovoru sv. Franje i na ovom Kapitulu provede kroz krizu ponovnog okupljanja zajednice u bratstvo i obnovi u nama djelovanjem svoga Duga Svetoga milost i vedrinu osobnih i zajedničkih početaka, kako bismo u najdubljem smislu poruke mogli pozdravljati svoju braću i sestre i sva stvorenja Franjinim i modernim ljudima najpotrebnijim pozdravom:

Gospodin vam dao mir!

Srdačno vaš,
Rama-Šćit, 11. rujna 2018.
fra Mijo Džolan, gen. vizitator

CURRICULUM VITAE: FRA MIJO DŽOLAN

Fra Mijo Džolan, rođen u Rumbocima, župa Rama-Šćit, 7. 10. 1949. u obitelji Ante i Mare r. Petričević. Pučku školu završio na Šćitu (1964.), Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom (1964.-1968.), Novicijat u Kraljevoj Sutjesci (1968.-1971.), Filozofsko-teološki studij u Sarajevu (1971.-1976.). Teologiju diplomirao na KBF-u u Zagrebu (1984.). Njemački jezik i književnost diplomirao na Filozofском fakultetu u Sarajevu (1983.).

Za svećenika zaređen 29.6. 1976. u Sarajevu. Službu župnoga vikara obnašao u Livnu (1976.-1977.), Zenici (1977.-1980.), Sivši (1980.-1985.), Kotor Varošu (1985.). Sabatsku godinu 1985.-1986. proveo u Americi. U Rama-Šćitu (1986.-1991.) vršio službu vikara, te službu gvardijana i župnika od 1991. do 2000., službu provincijala Bosne Srebrene od 2000. do 2009. te službu ravnatelja Franjevačkoga instituta za kulturu mira u Splitu od 2009. do 2016. Od kolovoza 2016. član je samostanske zajednice u Rami i župni vikar u župi Rama-Šćit. General Reda fra Michael A. Perry imenovao ga 18. 5. 2018. generalnim vizitatorom Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM.

Uz standardni pastoralni program Provincije nastao je navještaj Evanđelja obogatiti jezikom umjetnosti i kulture. Tako su uz pomoć entuzijasta i umjetnika nastala u Rami djela: Ramski križ, Diva Grabovčeva, Ramska majka, Gospa ramska-sinjska, Posljednja večera, Zavjetna vrata Gospa-Diva.

Započeo i uvelike realizirao ideju Kuće mira u Franjevačkome samostanu Rama-Šćit.

Tijekom službe provincijala zajedno s Upravom Bosne Srebrene i bližim suradnicima pokrenuo projekt Franjevačkoga međunarodnog studentskog centra, Medijskoga centra Svjetlo riječi, Provincijalata u oduzetoj zgradbi na Kovačićima, Sarajevo, kao i obnove Konvikta i Gimnazije za vanjske đake u Visokom.

Napisao scenarij za film Ramo moja 1988. Bio u uredništvu časopisa Jukić, jedan je od suosnivača VIS-a Jukić, sudjelovao u uređivanju nekoliko kataloga za umjetničke izložbe.

U Franjevačkom institutu za kulturu mira organizirao niz konferencija, seminara, simpozija, manifestacija s temama o nasilju, ovisnostima, Duhu Asiza, pomirenju, socijalnoj pravdi, angažiranom kršćanstvu, te umjetničko-karatativni projekt Hrvatska božićna mapa. Uredio zbornike radova sa znanstvenih skupova: BiH-europska zemlja bez ustava, znanstveni, etički i politički izazov (2013.); Slobodna nedjelja: kultura u nestajanju (2014. kao koautor), Pravda, mir, stvorene na EU-Areopagu (2014.), te zbornik Konferencije Nepomireno-društvo-nepomirena pamćenja: prilog prevladavanju nepomirenih pamćenja hrvatskoga naroda (trenutačno u tisku).

Objavljivao prigodne tematske članke i intervjuje u Svjetlu riječi, Kalendaru sv. Ante, Biltenu Teologije, Motrištim, Bosni Srebrenoj, te dnevnome tisku.



VIZITACIJA

1. Svrha vizitacije:

Posebni statuti generalne vizitacije očekuju od ovoga pohoda osobit franjevački pristup i svrhovitost:

- „Susresti svakoga brata s tolikom ljubaznošću i bliskošću da bi braća s vizitatorom mogla razgovarati i postupati kao gospodari sa svojim slugama.“(usp. Regula bulata 10,5);
- Tješiti, opominjati i ako je potrebno ponizno i s ljubavlju popravljati braću.(usp. Regula bulata 10,1; CCGG 213; 221 §1);
- Upoznati i ispitati okolnosti i inicijative braće, kuća, provincija;
- Procijeniti i poticati djelatnosti kuća i provincija;
- Poticati početnu i trajnu formaciju na znanstvenoj, ministerijalnoj i profesionalnoj razini;
- Bodriti kod braće svijest pripadnosti i solidarnosti s univerzalnim bratstvom, to jest sudjelovati u životu i djelovanju cijelog Reda;

- Ispitati stanje osoblja i financija;
- Provjeriti ima li provincija ili samostalna kustodija uvjete potrebne za uspješno provođenje života i poslanja Reda u skladu s čl. 115 GGSS.
- Ukratko, učiniti što treba da se svatko potpunije drži onoga što je propisano u dokumentima i zakonima Crkve i Reda te poticati sve zajedno i pojedinačno da napreduju od dobra k boljem. (usp. CCGG 213).

Neka naša vizitacija u skladu s tim načelima ispuni svoju svrhu. U njima možemo otkriti mjeru našega rasta i uspješnosti djelovanja, zajednice i pojedinca. Ako je najvažniji instrument naše evangelizacije bratstvo u podijeljenom svijetu, mi bismo trebali biti zadnji koji odustaju od govora o bratstvu i njegova makar tiha prakticiranja, unatoč mogućem udaljavanju od Franjina idealja sveopćega bratstva. Zato vas, braće, potičem da naši susreti budu prigoda za provjeru gdje smo i da izgovorimo naglas što imamo reći ponajprije pozitivnoga, poticajnoga o vlastitom iskustvu bratstva.

2. Sadržaj vizitacije:

Vizitacija ima smisla ukoliko se događa kao svečanost dijeljenja s bratstvom svojih iskustava, rada, života, ophođenja s ljudima i povjerenim službama u Redu i Crkvi, te povjerenim dobrima.

Statuti predviđaju da se vizitatoru prigodom generalne vizitacije dadnu na uvid sljedeće knjige:

- 1) Knjiga vizitacije
- 2) Knjiga misnih nakana
- 3) Knjiga sv. misa za pokojnu braću, roditelje braće i dobročinitelje
- 4) Knjiga sv. misa na nakanu generalnoga i provincijalnoga ministra
- 5) Knjiga kućnoga i crkvena inventara
- 6) Knjiga primitaka i izdataka
- 7) Knjiga FSR-a
- 8) Knjiga FRAME
- 9) Knjiga „Kruha sv. Ante“
- 10) Knjiga pismohrane i ljetopisa
- 11) Nekrologij
- 12) Župne knjige (župnici)
- 13) Knjiga samostanskih kapitula
- 14) Knjige koje vode odgojni zavodi

Tom popisu za one kojih se to tiče, kao voditelja službi, vijeća, udruga i organizacija treba dodati: statute, pravilnike o radu, ugovore o radnome odnosu ili ugovore o djelu s vanjskim suradnicima, knjige poslovanja, itd.

3. Plan generalne vizitacije Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM 2018./2019.

ŠVICARSKA – NJEMAČKA – AUSTRIJA

4.10.2018.

Ticino (fra Slaven Mijatović); Zürich: proslava sv. Franje s braćom i pukom.

5.10.2018.

Wettingen (fra Niko Leutar), Frauenfeld (fra Mika Stojić), Singen (D) (fra Dinko Grbavac)

6.10.2018.

Basel (fra Petar Topić) i (fra Ivan Penavić, student), Zürich (fra Ivan Prusna, fra Stjepan Neimarević, fra Antonio Šakota)

7.10.2018.

Zürich

8.10.2018.

St. Gallen (fra Mićo Pinjuh), Chur (fra Vine Ledušić), Netstal (fra Ljubo Leko)

9.10.2018.

Luzern (fra Branko Radoš), Zug (fra Slavko Antunović), Solothurn (fra Šimun Š. Čorić)

10.10.2018.

Bern (fra Gojko Zovko), Lausanne (fra Vladimir Ereš)

11.10.2018.

Augsburg (fra Ivan Čilić, fra Mate Čilić), Nersingen (fra Ivan Leutar)

12.10.2018.

Blankenau (fra Ljubo Lebo, fra Stipe Pervan, fra Robert Crnogorac, fra Mladen Sesar)

13.10.2018.

Maria Saal (A) (fra Franjo Vidović)

- Vizitacija braće koja se po tabuli nalaze u našim kućama:

HRVATSKA

16. 10. 2018.

OREBIĆ – SAMOSTAN UZNESENJA BDM

BADIJA – SAMOSTAN UZNESENJA BDM

Orebić: Pokrajinski kapitul

17. 10. 2018.

SLANO – SAMOSTAN SV. JERONIMA

Ošlje, Topolo,

Slano: Pokrajinski kapitul

19. 10. 2018.

Plaški, Saborsko i Tounj

20. 10. 2018.

ZAGREB – SAMOSTAN BEZGRJE-

ŠNOGA ZAČEĆA BDM

22. 10. 2018.

Zagreb: Pokrajinski kapitul

BOSNA I HERCEGOVINA

15. 10. 2018.

KONJIC – SAMOSTAN SV. IVANA KRSTITELJA

Konjic: Pokrajinski kapitul

24. 10. 2018.

TOMISLAVGRAD – SAMOSTAN SV. ĆIRILA I METODA

25. 10. 2018.

Tomislavgrad, Seonica, Kongora, Šujica

26. 10. 2018.

Roško Polje, Bukovica

27. 10. 2018.
Tomislavgrad: Pokrajinski kapitul

29. 10. 2018.
ŠIROKI BRIJEG – SAMOSTAN UZNESENJA BDM

30. 10. 2018.
Široki Brijeg, Kočerin

31.10.2018.
Ljuti Dolac, Rasno, Izbično

5. 11. 2018.
Masna Luka, Rakitno, Posušje, Posuški Gradac

6.11. 2018.
Široki Brijeg: Pokrajinski kapitul

12. do 16. studenoga 2018.
Susret generalnih vizitatora s Generalnom upravom
Reda

20.11. 2018.
HUMAC – SAMOSTAN SV. ANTE:

21 11. 2018.
Humac, Vitina

22. 11. 2018.
Veljaci, Klobuk, Tihaljina

23. 11. 2018.
Ružići, Drinovci, Gorica

24. 11. 2018.
Humac: Pokrajinski kapitul

26. 11. 2018.
MOSTAR – SAMOSTAN SV. PETRA I PAVLA

27. 11. 2018.
Mostar

28.11. 2018.
Čerin i Čitluk

29.11. 2018.
Široki Brijeg: Kapitol na Rogožinama

1.12. 2018.
Međugorje

- 3.12. 2018.
Međugorje
- 4.12. 2018.
Međugorje
5. 12. 2018.
Goranci, Gradnici
6. 12. 2018.
Mostar: Pokrajinski kapitul
- Braća u Kustodiji (SAD i Kanada): Pohod braće u Kustodiji planiran za veljaču 2019. Podroban ćemo plan dogоворити и objaviti nakon Kapitula u Kustodiji.
 - Braća u Pazinu fra Josip Vlašić i fra Drago Vujević: Pohod braće u Pazinu dogоворит ćemo nakon 15. studenoga 2018., kada se o tom projektu Europskoga misijskog bratstva razgovara i odlučuje na razni Konferencije OFM provincijala.
 - Brat fra Pero Čujić u Kongu: Komunikaciju s fra Perom uspostaviti ćemo sukladno njegovu statusu gosta u Africi.
 - Braću studente u Rimu, fra Branimira Novokmeta, fra Vjekoslava Milićevića i fra Renata Galića pohodit ću tijekom boravka u Rimu 11. – 16. studenoga 2018.

Napomena:

- Ako bude potrebno, termine pojedinih vizitacija možemo dogovorno mijenjati.
- Statuti generalne vizitacije drže pokrajinske kapitule jako važnim. Slavit ćemo ih nakon što se obavi vizitacija dotičnoga samostanskog područja. Ti kapitoli mogu iznjedriti korisnu rekapitulaciju našega života i rada, te usmjeriti/ obogatiti tematski i sam provincijski kapitol. Zato molim braću da nastoje svakako sudjelovati na tim kapitolima.

KONSTITUIRANJE KAPITULA

Postupak konstituiranja Provincijskoga kapitula Hercegovačke franjevačke provincije 2019. provodi se sukladno Statutima Provincije čl. 72-73.

a) Članovi Kapitula s aktivnim pravom glasa na Kapitolu snagom službe su:
predsjednik kapitula, provincijalni ministar, provincijalni vikar, petorica definitora Provincije, bivši provincijalni ministar (sukladno Statutima on na

Provincijskom kapitulu 2019. neće sudjelovati), tajnik Provincije, ekonom Provincije, tajnik za odgoj i obrazovanje, kustos Kustodije u SAD-u i Kanadi, provincijski koordinator za zapadnu Europu, gvardijani samostana s više od šest svečano zavjetovane braće. Na današnji su dan to gvardijani na/u: Humcu, Mostaru, Širokom Brijegu, Zagrebu i Tomislavgradu.

Gvardijan u Tomislavgradu ne ulazi u tu kvotu, budući da je on osobno po službi definitora član Kapitula.

b) Članovi Kapitula kao izabrani zastupnici Provincije, kojih mora biti jedan više od broja članova Kapitula po službi.

Metodologiju izbora zastupnika Provincije na Kapitulu propisuje članak 73. Statuta:

Čl. 73.

§ 1. Aktivno i pasivno pravo glasa kod izbora zastupnika Provincije imaju sva svečano zavjetovana braća Provincije, izuzevši one koji su navedeni u čl. 72. ovih Statuta, koji po službi sudjeluju na Kapitulu, kao i one koji to pravo, sukladno čl. 237. GS, uživaju privremeno u nekoj drugoj provinciji Reda, te one koji se nalaze u eksklastraciji ili borave izvan zajednice kako bi iskušali svoje zvanje i kojima je zakonito oduzeto aktivno i pasivno pravo glasa u Provinciji.

§ 2. Na glasačkom listiću, obilježenom svojim brojem i pečatom Provincije, sva braća s pravom glasa upisuju imena i prezimena desetorice zastupnika. ... Listići na kojima je označeno više od deset imena proglašavaju se nevažećima.

§ 3. Po isteku roka za slanje glasačkih listića glasove prebrojavaju predsjednik kapitula, njegov tajnik, najstariji definitör i još jedan brat kojega predsjednik odredi.

§ 4. Nakon prebrojavanja glasova, predsjednik kapitula sastavi zapisnik o ishodu glasovanja i odmah ga objavi svoj braći Provincije.

Neka se u skladu sa Statutima ovako provedu izbori zastupnika Provincije za Provincijski kapitol:

Glasački listić s deset imena i prezimena kandidata za zastupnike Provincije na Kapitulu treba zatvoriti u omotnicu s naznakom: glas za zastupnike. Tu omotnicu s glasačkim listićem staviti u veću omotnicu adresiranu na:

Provincijalat Hercegovačke franjevačke provincije
Franjevačka 1, pp 153,
BiH-88 000 MOSTAR
Za vizitatora

Tu omotnica možete poslati poštom ili predati osobno na ruke vizitatoru.

Krajnji rok prispijeća glasačkih listića za izbor zastupnika Provincije na Provincijskom kapitulu je 16. prosinca 2018. Statutima predviđeno četveročlano povjerenstvo prebrojat će pristigle glasove dana 17. prosinca 2019., a potom će se objaviti ishod glasanja.

IZBOR PROVINCIJALNOGA MINISTRA: POSTUPCI PREDVIĐENI IZMJENJENIM STATUTIMA

Preporučujem, braćo, da proučite prošlogodišnje objavljene izmjene Statuta Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM budući da sadrže u čl. 74. neke važne izmjene glede postupka izbora provincijalnoga ministra. Te izmjene čl. 36. i čl. 74. Statuta donesene su na Provincijskom kapitulu 2016., odobrene Dekretom Generalnoga ministra Reda fra Michaela A. Perrya 24. 7. 2017. i službeno objavljene od provincijalnoga ministra fra Miljenka Šteke 31. 12. 2017. (Mir i Dobro, L. 1. travnja 2018, str. 5-6).

Izmjene u Statutima Provincije, posebice čl. 74., pojednostavljaju postupak izbora provincijalnoga ministra, koji se sada sastoji od dva kruga glasanja i to kako slijedi:

§ 1. Kandidate za službu provincijalnoga ministra predlažu sva svečano zavjetovana braća Provincije i to pomoću glasačkih listića, obilježenih pečatom Provincije bez potpisa (usp. GS 133 §3) na kojima se upisuje ime i prezime jednoga kandidata. Mogu biti predložena sva svečano zavjetovana braća svećenici koja su barem pet godina u svečanim zavjetima, osim onih koji se nalaze u eksklastraciji, koji borave nezakonito izvan zajednice ili kojima je zakonito oduzeto aktivno i pasivno pravo glasa u Provinciji. Ako u Provinciji ima više braće istog imena i prezimena, treba dodati oznaku: st/ariji/, ml/adi/, ili neku drugu koja pomaže u sigurnoj identifikaciji brata koji se bira. Ime i prezime kandidata treba čitko napisati, zatvoriti u omotnicu i predat predsjedniku kapitula u roku i na način kako to on odredi.

§ 2. Glasačke lističe prebrojava isto povjerenstvo kao što je to određeno u čl. 73. § 3. tih Statuta. Predsjednik kapitula sastavi zapisnik o cijelovitom ishodu glasovanja koji se sukladno Generalnim Statutima čl. 180. § 4. ne objavljaju braći u Provinciji. Potpuni ishod glasovanja za kandidate treba odmah poslati generalnom definitoriju s molbom za odobrenje trojice kandidata između kojih će se moći birati provincijalni ministar.

§ 3. Nakon što dobije od generalnoga definitorija imena trojice kandidata za provincijalnoga ministra, predsjednik kapitula treba svim svečano zavjetovanim članovima Provincije dostaviti ovjeren pečatom Provincije, bez mogućnosti potpisa, glasački listić za izbor provincijalnoga ministra.

Birati se može i na listić treba upisati ime i prezime samo jednoga od trojice kandidata koje je generalni definitorij odredio.

§ 4. Glasački listić za izbor provincijalnoga ministra, u zatvorenoj omotnici bez potpisa na kojoj piše: Glas za provincijala, trebaju stići predsjedniku kapitula do roka koji on odredi. Kada taj rok istekne, lističe prebrojava isto povjerenstvo kao što je to određeno u čl. 73. § 3. tih Statuta, tako da ih ne otvara, i nakon što se o tome sastavi odgovarajući zapisnik, sve omotnice s glasačkim listićima stavi u zajedničku veliku omotnicu i nju zatvori, a preklopni dio ovjeri pečatom Provincije.

§ 5. Veliku omotnicu s glasačkim listićima, kao i zapisnik, predsjednik Kapitula čuva kod sebe do trenutka kada će na Kapitolu biti otpečaćena i kad će se pristupiti pregledanju glasačkih listića i utvrđivanju rezultata glasovanja.

Neka se u skladu sa Statutima tako provede izbor provincijalnoga ministra na Provincijskom kapitolu 2019.:

1. Prvi krug glasovanja – izbor kandidata za provincijala:

a) Propisano popunjeni listić s imenom i prezimenom jednoga kandidata treba staviti u dostavljenu omotnicu s naznakom: Kandidat za provincijala. Tu omotnicu staviti u veću omotnicu već adresiranu na generalnoga vizitatora, poslati ju poštom ili dati vizitatoru na ruke.

b) Glasovnica prvoga kruga: izbor kandidata za provincijala treba stići na adresu generalnoga vizitatora do 16. prosinca 2018.

c) Brojenje glasova prvoga kruga bit će 17. prosinca 2018., nakon čega se kompletna lista kandidata šalje Generalnom definitoriju na odobrenje trojice kandidata.

2. Drugi krug glasovanja: glasovanje za provincijala između trojice kandidata koje je odobrio Generalni definitorij:

a) Po odobrenju i objavlјivanju imena trojice kandidata za provincijala sva će braća, nadam se tijekom veljače/ožujka 2019., dobiti Statutima propisane glasačke lističe.

b) Neka se ta faza glasovanja za provincijalnoga ministra obavi ovako:

Svaki će brat u velikoj omotnici dobiti jednu omotnicu adresiranu na generalnoga vizitatora i drugu manju s naznakom: Glas za provincijala, u kojoj je glasački listić.

Glasački listić treba popuniti kako propisuju Statuti, zapečatiti u najmanju omotnicu, staviti u adresiranu omotnicu i poslati poštom ili predati na ruke generalnom vizitatoru.

Taj glasački listić treba stići na adresu generalnoga vizitatora do 2. travnja 2019.

Brojenje pristiglih omotnica bez otvaranja obavit će određeno povjerenstvo 3. travnja 2019.

PRIPREME SLAVLJA PROVINCJSKOGA KAPITULA

1. Već smo donijeli neke odluke u svrhu priprema slavlja Provincijskoga kapitula:

a) Na sjednici s Definitorijem Provincije 21. 6.2018. odlučeno je da Provincijski kapitol Hercegovačke franjevačke provincije slavimo u Franjevačkom samostanu sv. Petra i Pavla u Mostaru od 30. travnja do 3. svibnja 2019.

b) Na istoj sjednici, nakon savjetovanja s Provincijalom i Definitorijem, imenovao sam fra Stanka Ćosića za svoga tajnika. Hvala fra Stanku na spremnosti da prihvati tu službu.

c) Član 73 § 3 Statuta predviđa četiri člana povjerenstva za prebrojavanje glasovnica. Po službi/ statusu trojica braće su članovi toga povjerenstva: predsjednik kapitula, njegov tajnik, najstariji definitor i još jedan brat kojega predsjednik odredi.

Ovim za člana povjerenstva za brojenje glasovnica imenujem brata fra Damjana Perića.

2. U međuvremenu trebamo obaviti niz dodatnih priprema, za što molim razumijevanje, uključivanje i pomoć sve braće:

a) Obaviti vizitaciju sve braće i prema Statutima nastojati da vizitacija potvrди i u nama oživi ideal evanđeoskoga zajedništva u svemu.

b) Provesti izbor zastupnika Provincije za Provincijski kapitol 2019.

c) Pripremiti tehnički izbor kandidata za provincijalnoga ministra i za biranje provincijalnoga ministra između trojice odobrenih kandidata.

d) Na temelju vizitacije i prigodnih pokrajinskih kapitula u program rada Kapitula predložiti teme od životna značenja i zanimanja cijelog bratstva.

e) Braća kojima su povjerene razne službe trebaju pripremiti predviđena izvješća o životu i radu svojih bratstava, službi, programa i projekata i sl.

f) Uprava provincije, savjetnici i vizitator trebaju pripremiti teme o kojima će se raspravljati i donositi odluke na Kapitulu.

g) Ako se pokaže potrebnim i korisnim za jedina pitanja, na Kapitol se mogu pozvati stručnjaci i iskusni ljudi kao savjetnici.

h) Saziv Provincijskoga kapitula i imena kapitularaca, te druge bitne pojedinosti za slavlje Kapitula bit će na vrijeme objavljene cijelom bratstvu.

MOLBA ZA PODRŠKU, UKLJIČIVANJE I MOLITVU CIJELOGA BRATSTVA

Molim svu braću da u svim fazama priprema i slavlja Kapitula budemo otvoreni za poticaje Duha i njegovo sveto djelovanje, kako bismo pojedinačno i kao zajednica slijedili Franjino povjerenje u mir od Gospodina, te sve naše strukture života učinili prostorom rasta u slobodi i bratskoj ljubavi: Gospodin vam dao mir!

Zato molim sljedeće:

1. Vizitaciju braće u svim našim kućama treba započeti sa službom riječi.

2. Na predviđenim pokrajinskim kapitulima slavit ćemo zajedno sv. misu.

3. Neka se od svetkovine sv. Franje, kada započinjemo s vizitacijama, pa do završetka Kapitula u svim kućama moli Božji blagoslov za uspjeh Kapitula. Bit će na internoj provincijskoj mrežnoj stanici i na tiskanom listiću ponuđen jedan obrazac molitve za blagoslovljen Kapitol.

Radujem se susretu sa svakim bratom i cijelom Hercegovačkom franjevačkom provincijom, koja je za mene bila i ostala fenomen vjere, izdržljivosti, mjesto bratskoga zagrljaja sa svima stvorenjima i ljudima, s neraskidivom vezom života sa svojim hrvatskim narodom u Hercegovini i diljem svijeta, mjesto nastojanja oko iskrena dijaloga s Crkvom, u nastojanju oko njezina što ljepšega lica u javnom prostoru i u trajnom pokretu od dobra k boljem.

Nadam se da će i ovaj Kapitol osnažiti zajednicu za odgovore na nove izazove suvremena svijeta. U njemu ljudi čeznu za svjetionicima i stazama, kojima se istodobno hodočasti u nutrinu, a da se ne emigrira iz realna, Božjega svijeta.

Neka po zagovoru BDM, sv. Franje i svih naših svjedoka/mučenika naš Provincijski kapitol bude događaj Duha. Amen.

Rama, 30. kolovoza 2018.

fra Mijo Đžolan, gen. vizitator

Iz života Provincije

Duhovna obnova u ‘Majčinu selu’



U srijedu, 14. ožujka 2018. održana je redovita mjeseca duhovna obnova za fratre naše Provincije u Majčinu selu u Međugorju-Bijakovići.

Program je započeo zajedničkom kavom u 9.30. Slijedilo je predavanje u dvorani. Predvoditelj prof. dr. fra Stipe Nimac govorio je na temu “Pastoralni prioriteti u današnjem župnom pastoralu”.

Fra Stipe je iznio kratku analizu društva i pokušao dati smjernice pastoralnim djelatnicima kako bi mogli odgovoriti na izazove društva u kojem djeluju. Istaknuo je tri prioriteta. Prvi je govor o Bogu. Ljubav prema Bogu treba biti na prvoj mjestu kako bi se moglo svjedočiti o Božjoj ljubavi. Drugi je prioritet navještaj Isusa Krista u kojem se Bog objavio. Naša vjera nije apstraktna. Ona je dijalog s osobnim Bogom. Treći je prioritet Duh Sveti. Evangelizacija je samo moguća u Duhu Svetome. Ta su tri prioriteta prema riječima predavača potrebna za kvalitetno pastoralno djelovanje.

Predavač je naglasio da za pastoral na našem području treba dobro poznavati i sudjelovati u hrvatskome društvu. Važno je biti prisutan u društvu kako bi se moglo odgovoriti na društvene zahtjeve i promjene. Potrebna je inkulturacija koja otvara nove načine i mogućnosti evangelizacije.

U zaključku je fra Stipe istaknuo važnost nade u pastoralnome djelovanju. Prema riječima pape Ivana XXIII. treba otkrивati pozitivno u svijetu; prenijeti katolički nauk u cjelini i raditi na jedinstvu kršćana i svekolike ljudske povijesti. U takvome nastojanju svatko nosi svoja tri križa. Prvo su objektivne okolnosti na koje se ne može utjecati. Drugo je okolina na koju se pokušava utjecati. Treće je vlastita osoba na koju se može najviše utjecati, ali nikad do kraja. Ne može se predvidjeti vlastiti put, ali se može u slobodi odgovoriti na sve što se na životnome putu susreće.

Nakon predavanja molio se Križni put u dvorani. U kapelici se slavila sveta misa na kojoj je bilo oko 50 subraće. Predslavio je provincial fra Miljenko koji je prisutnu braću pozvao na molitvu za našu bolesnu i nemoćnu braću.

Duhovna je obnova završila ručkom koji je premilo i posluživalo osoblje Majčina sela na čelu s domaćinom fra Dragom Ružićem kojem zahvaljujemo na organizaciji i gostoprimstvu.

Dr. fra Ivan Sesar imenovan generalnim vizitatorom Franjevačke provincije sv. Jeronima u Istri i Dalmaciji

Odlukom Generalne uprave našega Reda dr. fra Ivan Sesar, generalni definitor i prokurator Reda, član naše Provincije, imenovan je generalnim vizitatorom Franjevačke provincije sv. Jeronima u Istri i Dalmaciji sa sjedištem u Zadru.

Zadaća je generalnoga vizitatora, u ime generalnog ministra, obaviti kanonsku vizitaciju Provincije, predsjedati provincijskom kapitulu, na kojem se bira provincijalni ministar, te predsjedati kapitulskome kongresu. Fra Ivanu želimo obilje Božjega blagoslova u ovoj zahtjevnoj službi.

Fra Stipe Šarić napustio bogosloviju i Provinciju

Zagreb, 3. ožujka 2018. – Našu bogosloviju i Provinciju napustio je bogoslov fra Stipe Šarić (ž. Sutina). Zahvalio je cijeloj Zajednici na svemu što mu je

pružila za vrijeme boravka u našim odgojnim ustanovama.

Želimo mu Božji blagoslov i uspjeh u budućem životu i radu.

Susret sjemeništara u Mostaru

Susret naših sjemeništara organiziran je u našem Franjevačkom samostanu sv. Petra i Pavla u Mostaru u srijedu, 4. travnja 2018. Na susretu su sudjelovali: Antonio Ramljak (župa Posušje, 2. razred u Sinju), Nikola Kolak (župa Veljaci, 3. razred u Vrgorcu), Mladen Dragičević (župa Humac, 4. razred u Mostaru) i Marinko Filipović



ić (župa Posuški Gradac, 4. razred u Posušju).

Nakon molitve sjemeništari su iznijeli svoje stanje u školi. S odgojiteljem fra Ikom Skokom obišli su samostan i samostansku crkvu. Zatim su razgovarali o duhovnim vježbama koje bi trebale biti u Slavonu početkom srpnja 2018.

Fra Iko Skoko

Duhovna obnova u Mostaru

U srijedu, 18. travnja 2018. održana je redovita mjeseca duhovna obnova za fratre naše u Mostaru.

Program je započeo zajedničkom kavom u 10 sati. Slijedilo je predavanje u kapelici. Predavač i predvoditelj duhovne obnove bio je apostolski nuncij u BiH, mons. Luigi Pezzuto. Govorio je na temu Obnova posvećena života i franjevačka duhovnost.

Nakon predavanja i mogućnosti za svetu ispovijed, slavila se sveta misa u 12 sati. Bilo je oko 40 subraće u koncelebraciji. Pjevanje, čitanja i liturgijsku asistenciju animirali su postulanti i novaci. Na kraju sv. mise provincijal fra Miljenko pozdravio je prisutnu braću i sjetio se braće koja su na liječenju.



Duhovna je obnova završila ručkom koji su posluživali naši postulanti. Zahvaljujemo gvardijanu fra Danki Perutini i ostaloj braći samostana u Mostaru na trudu i gostoprimstvu kao i našem predavaču na poticajnim riječima.

PREDAVANJE - OBNOVA POSVEĆENA ŽIVOTA U SVJETLU FRANJEVAČKE MISLI I DUHOVNOSTI

Draga braćo! Danas želimo govoriti o posvećenome životu i, providenosno, ovaj duhovni susret pada u vazmeno vrijeme koje je čitavo usredotočeno na stvarnost i iskustvo novoga života uspostavljena po Uskrslome.

UVOD

Kako bismo se pripravili na obnovu, nužno je afirmativno prihvati stav osoba i zajednica koje se preispituju, tj. osoba koje si postavljaju pitanja.

Otac Ernes Ronchi, koji je vodio duhovne vježbe Papi i

rimskoj kuriji 2016.g., na početku vježba kazao je: „jedna židovska izreka kaže kako je Bog u početku stvorio pitanje i postavio ga u srce čovječe.“ Čini mi se da to govori o biti i temelju ljudske osobe, ukoliko ta osoba promišlja. Jer, misao proizlazi upravo iz pitanja.

Vjerujemo da su odgovori važniji od pitanja. No, upravo su pitanja ta koja i prije odgovora u sebi nose vrlo bogatu poruku. S druge strane, i u evanđelju uočavamo kako odnos Isusa i učenika polazi upravo od jednoga pitanja: „Što tražite?“ (Iv 1,38).

Stoga, odgovor koji želim ponuditi u ovome kratkom duhovnom nagovoru jest zaustaviti se u osluškivanju Boga koji postavlja pitanja, „ne više postavljati pitanja Gospodinu, nego dopustiti da Gospodin ispita nas“ (E. Ronchi). „Zabrinuti smo kako susresti Gospodina; dopustimo da On bude taj koji će uči u odnos s nama s pitanjima koja nas učvršćuju i vode naprijed u životu“ (E. Ronchi).

Ulazeći sada dublje u tematiku, želim naglasiti da je ovaj nagovor podijeljen u dva dijela. Prvo ću progovoriti o problematikama i izazovima koje susreću osobe posvećena života u kontekstu današnjega društva. U drugome dijelu stavit ću pokoji naglasak na kriterije obnove u svjetlu dekreta Drugoga vatikanskoga sabora – *Perfectae caritatis*.

PRVI DIO

1. Slijedeći apostolsku pobudnicu *Vita Consecrata*, rekao bih da posvećeni život u današnjem društvenom kontekstu nosi veliki izazov.

Uistinu svi vi i svatko od vas, iako posvećeni, prisiljeni smo suživjeti s društvom koje karakterizira kultura smrti, gdje vladaju moć, novac i užitak.

Vi ste, naprotiv, pozvani biti ne samo snažni svjedoci, nego i nositelji istinskoga života. Pozvani ste pokazati kako su evanđeoski savjeti čistoće, siromaštva i poslušnosti još uvijek u stanju dati smisao u životu jednomu muškarцу ili ženi.

Dakle, u današnjoj krizi vrijednosti imate zadatak biti poticaj životnome planiranju nadahnutom i življennom po uzoru na evanđeoski način, pokazujući time da je ideale evanđelja moguće živjeti i pretočiti u ljudska ponašanja i način života danas.

Činjenica je da trebate djelovati kao redovnici u društvenome kontekstu kojemu nedostaje kršćanskoga iskustva i evangelizacije. I tu se otvara mogućnost specifična načina življjenja za vas, osobito široko polje evangelizacije, na način da posvećeni život postane škola ljubavi, jer su evangelizacija i uvođenje naroda u praksu kršćanskoga života prva i najvažnija djela ljubavi i milosrđa, izravno povezani sa spasenjem ljudskoga roda.

U tom pravcu bili su usmjereni i veliki duhovni oci monaštva i posvećena života kroz čitavu povijest Crkve: sv. Benedikt, sv. Franjo, sv. Vinko Paulski, sv. Franjo Saleški i drugi.

2. Nakon Drugoga vatikanskoga sabora dogodile su se velike društvene promjene, koje i posvećeni život mora uzeti u obzir.

Krajem šezdesetih godina dogodio se prijelaz iz društva koje je obilovalo resursima i perspektivama u društvo nesigurnost i traženje novih sigurnosti. Isto razdoblje predstavlja i kraj kolektivnoga planiranja. U kontekstu kulturoloških i ekonomskih skućenosti rađa se sklonost individualna poimanja osobe, na način da subjekt počinje tražiti individualno ispunjenje života. Samora-

zumljivo je, stoga, da se u takvu stanju javlja otklon prema stvarnosti autoriteta.

Poziv na posvećeni život, stoga, mora ići u smjeru suprotnome vladajućoj kulturi, uključujući prihvat Drugoga, kao posljednjega, bitnoga i konačnoga ostvarenja osobe.

3. Druga duboka društvena promjena sastoji se u veličanju fleksibilnosti i nedostatka nastaviti već započeto. Danas je sve fleksibilno, pokretno, također u polju zvanja i življjenja, na koje se veže obilje ponuda i množenje prilika. Ništa više nije nepovratno i neporecivo.

Očito je da takvi društveni i kulturološki kriteriji žele izmijeniti i definiciju poziva u kojem subjekt konačno i nepovratno nalazi vlastito ispunjenje.

Posljedično, promijenili su se i skučili prostori prihvaćanja i priznanja razumnosti društva u odnosu na posvećeni život, za razliku od drugih oblika življjenja.

Mora se stoga naglasiti da ta teška situacija nije samo vezana uz individualizam i relativizam, nego se radi o stvarnom vladajućem kulturološkom polazištu današnjega društva.

4. Zaključak: Posvećeni život, kao što možete uočiti, nalazi se danas u novoj i paradoksalnoj situaciji. S jedne strane postoji tolika znatiželja i zanimanje i divljenje prema njemu. No, u dubini duše današnjega društva ostaje uvijek otvoreno ono bolno pitanje koje ono ne želi jasno artikulirati: „kako se može tako živjeti?“

Sve to cini teškim dijalog između posvećena i redovita načina života modernoga društva danas.

Očito, u današnjem kulturološkom i društvenom kontekstu nedostaje vrijednost „nade“ koja je upravo snažno prisutna kod osoba posvećena života kao njihov životni pokretač.

DRUGI DIO

Sada prelazim na drugi dio u kojem želim naglasiti neke kriterije obnove posvećena života, imajući u vidu sve dosad izrečeno.

1. Na prvo mjesto stavio bih nasljedovanje Krista koje, uz izbor njegova načina života uključuje i vjernost istom izboru.

U tom smislu želim podsjetiti na jedno od temeljnih uvjerenja sv. Franje, koji u svojoj Oporuci kaže: „Sam Svevišnji mi je objavio da moram živjeti oblik svetoga

evanđelja. I ja sam to dao napisati s malo i u jednostavnoći, i gospodin Papa mi je to odobrio.“

2. Kriterij „udioništva u životu Crkve“. Radi se, kako možete već shvatiti, o osjećaju Crkve i osjećaju s Crkvom. U tom svjetlu Perfectae Caritatis u broju 2. donosi: „Sve redovničke ustanove neka sudjeluju u životu Crkve te neka prema vlastitom značaju prihvate i prema svojim silama promiču njezine pothvate i ciljeve na različitim poljima.“

Takva usredotočenost na vrijednost Crkve nalazi se i u spisima sv. Franje, koji se često izravno osvrće na crkvene norme potičući braću na njihovo vjerno izvršavanje.

3. Kriterij prvenstva duhovnosti (PC, br. 6). Duhovnost se u tom koncilskom dekretu spominje kao izvor svake ljubavi. No, u čemu se sastoji duhovnost? Ona se treba poistovjetiti sa „životom skrivenim s Kristom u Bogu“.

Očito je da duhovnost tako shvaćena jest duh molitve – molitva sama. I u tom se uočiti suglasje sa sv. Franjom i njegovom brigom da ne „trnemo duha svete molitve i pobožnosti, kojemu sve ostale vremenite stvari trebaju služiti“.

OPĆENITI ZAKLJUČAK

Draga braćo! Izazovi koje posvećeni život susreće u društveno-religijskom kontekstu ne trebaju nas uplašiti. U biti, radi se o istim izazovima koje čitava Crkva susreće na svom putu, kako u današnjem svijetu tako i kroz cijelu povijest.

Hrabrost i snaga za ići naprijed ne dolaze od naše intelektualne, strategija, osobnih karizmi, nego od povijesne činjenice da je Krist pobijedio svijet. S druge strane, sam je Uskršnji taj koji potiče svoje da ne ostanu nepokretni, nego da idu evangelizirati svijet kako bi isti mogao doći u suglasje s evanđeljem i tako shvatiti Crkvu i njezin način života, njezino djelovanje u svijetu, na način da i oni shvate kako su, na različite načine, i oni pozvani pratiti život Crkve same, kao i redovnika u njoj.

HOMILIJA

Draga braćo! U prethodnome razmatranju uočili smo izazove s kojima se suočava i posvećeni život. Radi se o istim izazovima s kojima se Crkva suočavala kroz cijelu povijest sve do danas.

1. Prvo čitanje današnje liturgije ističe kako su se izazovi kršćanske vjere očitovali u okrilju prve kršćanske zajednice u Jeruzalemu, još u doba apostola. Ona bila je napadnuta progonstvima, što je za posljedicu imalo raspršenje onih koji su pristali uz vjeru, osim apostola. Ne znam jesu li onodobni protagonisti shvaćali Božji naum koji ima s njima, no oni su ga potpuno prihvatali.

No, mi danas znamo i shvaćamo smisao onih progona i svih ostalih koji su uslijedili. Progonstvo – neovisno o veličini i okrutnosti koje u sebi nosi – uvijek je konkretni izričaj zakona sjemena Kraljevstva: ako pšenično zrno, pavši na zemlju ne umre, ostaje samo. Ako li umre, donosi obilat rod. Drugim riječima progonstvo je sastavni i nezaobilazni dio vjere i kršćanskoga iskustva.

Sjetimo se Isusovih riječi: „Ne mislite da sam došao donijeti na zemlju mir; nisam došao donijeti mir nego mač.“ (Mt 10,34) Sjetite se riječi koje je izgovorio starac Šimun u trenutku Isusova prikazanja u Hramu: „Ovaj je postavljen na propast i uzdignuće mnogima u Izraelu, znak osporavani kako bi se otkrile namisli mnogih srdaca“ (Lk 2,34-35).

Ne samo kršćanska poruka, nego sama osoba Isusa Krista, u trenutku kada ju učenik u potpunosti prihvati, postaju razlog podjelama, ne samo u odnosu na stvarnosti koje nas okružuju nego i u nutrini samoga čovjeka. Ljudi postaju u nutrini podijeljeni jer, s jedne strane žele naslijedovati Krista, ali s druge se ne žele odreći kompromisa sa svijetom.

Kako se može izići i nadići te nutarnje i izvanske podijeljenosti?

Iz toga se može izići jedino pristajući i prihvaćajući bezuvjetno i trajno Krista, jedinoga izvora spasenja za nas osobno i za čitavi svijet.

Nadalje, trebamo naučiti ne gledati na progonstva kao na krizu, nego kao izazov s kojim se suočavamo kako bi ga nadišli – ali ne sami nego s milošću Božjom. Ako naučimo gledati na progonstva i krize u takvome svijetu, pozitivnom, kao izazove koje treba nadići, onda ona za nas postaju trenutak rasta i dozrijevanja naše vjere i našega posvećenja.

Progonstvo prve jeruzalemske zajednice izazvala je raspršenje učenika. Ali raspršenje učenika potaknulo je evangelizaciju. Stoga, progonstvo ne treba gledati kao zaprjeku evangelizaciji i rastu Crkve. Krv je mučenika uvijek bila sjeme novih kršćana, koja oplođuje Crkvu te ju obogaćuje novim sinovima.

2. Želim se nakratko zaustaviti i pred današnjim evangeljem, gdje Isus započinje govor o „kruhu života“. Sažeto, možemo reći da taj govor želi naglasiti naum spasenja Boga Oca po svome Sinu. U današnjem evanđelju Isus jamči da one koji dolaze k njemu neće odbaciti. I kao jamstvo toj sigurnosti Isus vidi volju Očeva. Isus se žrtvovao kako bi ostvario Očev naum koji ga je poslao. Očeva volja je da se ne izgubi ništa i nitko od onoga što je darovano Sinu. Stoga Sin, vezan uz Očevu volju, nije došao osuditi nego spasiti. Kako radosna vijest za nas! Za nas koji zaslužujemo biti izbačeni poput naših praroditelja iz edenskoga vrta nakon prvoga grijeha.

Ako idemo ususret Kristu, nećemo biti odbačeni nego iznova uvedeni i primljeni u krilo Očeva milosrđa. To vrijedi za cijeli ljudski rod. Taj Božji naum ne predviđa spasenje podobne elite ni druge monopole spasenja koje pripada jedino Bogu. Radi se o tome da shvatimo, draga braćo, kako je to bit kršćanstva, neovisno o hijerarhijama, i različitim crkvenim skupinama i pokretima.

Neka nas Gospodin, po zagovoru BDM i sv. Franje, učini ispunjenima u vjeri u trenutcima progona i kušnje, kako bismo postigli mjeru Isusa Krista, koji nas nikad ne odbacuje nego uvijek prima jer, prema volji Očevalj, On ne može izgubiti ništa i nikoga od onih koji su mu darovani.

Susret postulanata provincije Bosne Srebrenе i Hercegovačke franjevačke provincije



Mostar – Susret postulanata Franjevačke provincije Bosne Srebrenе i Hercegovačke franjevačke provincije organiziran je u subotu 21. travnja 2018. godine. Tema je susreta bila „Braća i manji prema... mladima“. Obje Provincije imaju po pet postulanata. Članovi Hercegovačke franjevačke provincije su: Robert Cvitanović iz Mostara, Slaven Dodig iz Zagreba, David Slišković iz Širokog Brijega, Antonio Petrić iz Posušja i Josip Stanić iz Tomislavgrada. Odgojitelj je fra Iko Skoko. Postulanti Bosne Srebrenе su: Matej Juričević

iz Uskoplja, Spomenko Hričak iz Banja Luke, Tomica Vidović iz Bugojna, Tonči Šarić iz Livna i Dario Laštro iz Busovače. Odgojitelj je fra Josip Mrnjavac.

Radni dio susreta bio je u Franjevačkome samostanu sv. Petra i Pavla u Mostaru. Nakon upoznavanja odgojitelji su predstavili postulantima Smjernice Reda za 2018. – 2019. Ove će godine OFM imati Plenarno vijeće Reda pod naslovom „Osluškivati, razlučiti, izlaziti...“ Također će se ove godine održati Biskupska sinoda posvećena mladima. Nakon razgovora u grupama održan je plenum

na kojem su zapisničari iznijeli razmišljanja na temu promjena u društvu, Crkvi i Redu, te kako danas živjeti jednostavni stil franjevačkoga života i govoriti mладима o evanđelju. U duhovnome su dijelu susreta postulanti sudjelovali u večernjem molitvenom programu u Međugorju.

Fra Iko Skoko

Fra Ante Bekavac obranio doktorski rad



U ponedjeljak 14. svibnja 2018. na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu Lic. theol. fra Ante Bekavac, OFM, obranio je doktorski rad pod nazivom *Izvori moralne spoznaje u svjetlu nauka Drugoga vatikanskoga koncila (The Sources of Moral Knowledge in the Light of the Teaching of the Second Vatican Council)*. Doktorsko istraživanje provedeno je pod mentorstvom prof. dr. sc. Tončija Matulića. Članovi povjerenstva za javnu obranu doktorskoga rada bili su prof. dr. sc. Stjepan Baloban, predsjednik, izv. prof. dr. sc. Vladimir Dugalić, vanjski član i prof. dr. sc. Tonči Matulić, mentor-član.

Na javnom i svečanom akademskom činu obrane doktorskoga rada predsjednik povjerenstva prof. dr. sc. Stjepan Baloban predstavio je doktoranda i izložio kratki životopis. Zatim je riječ dobio doktorand Lic. theol. fra Ante koji je predstavio svoja doktorska istraživanja. Rad sadrži pet poglavlja koja su izložena u dvadeset minuta preglednog, sintetički jasnoga izlaganja. Nakon toga uslijedila su pitanja članova povjerenstva na koja je fra Ante uspješno i suvereno odgovarao. Članovi su istaknuli da je fra Ante uložio mnogo truda, strpljivosti i znanja u to doktorsko istraživanje što pokazuje obilna literatura. Također je istaknuto jedinstvenost toga doktorskoga istraživanja osobito na hrvatskome jezičnom

području, a i šire u europskim i svjetskim razmjerima. Čestitali su fra Ante i mentoru prof. dr. sc. Tončiju Matuliću na hrabrosti da se odlučio za to zahtjevno i teško područje istraživanja te ga uspješno priveli kraju. Predsjednik povjerenstva iznio je jednodušno mišljenje svih članova povjerenstva završenih pitanja i konzultacija iznijeli ocjenu da je fra Ante uspješno i s najvišom ocjenom obranio doktorski rad. Predsjednik povjerenstva prof. dr. sc. Stjepan Baloban proglašio ga je doktorom iz znanstvenoga područja humanističkih znanosti znanstvenoga polja teologije.

Tom svečanom akademskom činu obrane doktorskoga rada nazočio je i provincijal Hercegovačke franjevačke provincije dr. fra Miljenko Šteko kao i subraća i samostana u zagrebačkoj Dubravi i braća iz Hercegovine koja su došla za tu prigodu. Također su bili nazočni fra Antina obitelj i prijatelji koji su mu čestitali na tom uspjehu. Druženje se nakon završetka obrane nastavilo u franjevačkom samostanu u Dubravi svečanim rukom koji je priredila zajednica na čelu gvardijanom fra Svetozarom Kraljevićem.

Našem fra Anti iskrene čestitke na tom postignuću i poticaj da nastavi sa svojim akademskim radom i stečeno znanje prenosi na dobro svih koje bude susretao.

Fra Serđo Ćavar

Duhovna obnova u Konjicu

U srijedu, 23. svibnja 2018., održana je duhovna obnova za cijelu Provinciju u našem samostanu u Konjicu. Nazočilo je 35 braće – uključujući postulante i novake. Predvoditelj duhovne obnove bio je fra Josip Ikić, profesor Franjevačke gimnazije u Visokom. Ovdje donosimo sažetak njegova predavanja:

Osobine Isusovih učenika

„U Isusovo vrijeme učitelji židovskoga zakona nisu birali sebi učenike, nego su njih birali učenici za svoje učitelje po svojoj volji i nagnuću. Kod Isusa je drugačije: On sam bira sebi učenike između velikoga mnoštva svojih sljedbenika. Isus bira sebi 12 učenika, apostola, preko kojih će osnovati novi Božji narod, Crkvu.

Zašto je Isus ustanovio Dvanaestoricu? Postoje tri razloga. Evanđelist Marko navodi:

“Zatim se (Isus) uspe na bližnju goru te pozva k sebi one koje sam htjede. Oni dođoše k njemu. I on postavi Dvanaestoricu da budu s njim, da ih šalje navješćivati i s vlašću izgoniti zle duhove” (Mk 3, 13-15)

Isusova nakana ustanove Dvanaestorice je trostruka:

- 1) biti s Isusom, učiti od njega, primati snagu od njega – biti učenik
- 2) navješćivati radosnu vijest, evangelizirati svijet – biti navjestitelj
- 3) liječiti, čistiti i popravljati svijet – molitvom i sv. sakramentima

Prva nakana ustanove učenika (biti s Isusom, s njegovom riječi, u molitvi i šutni) jest preduvjet plodonosne evangelizacije, te liječenja duša i izgonjenja zloduha. To jednako vrijedi i za današnje Isusove apostole: svećenike. Koje su osobine Kristovih apostola, odnosno svećenika?

1. Apostol je učenik koji ljubi Učitelja

Prva zadaća apostola je ljubiti Učitelja, posvećujući mu svoje vrijeme i pažnju. Isus traži da mu iskazujemo ljubav i osobno, a ne samo preko bližnjih i siromaha.

2. Apostol je učenik koji je video Krista

Da bi netko bio priznat za apostola u ranoj Crkvi, morao je biti čovjek koji je video uskrsloga Gospodina. To je bio jedan od razloga zašto se sv. Pavlu osporavala apostolska karizma. Apostol je, dakle, svjedok. Ako želi da njegova poruka bude uvjerljiva, mora dati svjedočanstvo za ono što je sam video i čuo. Zato, bez molitve, kontemplacije u kojoj susrećemo i „vidimo“ Krista, ne možemo biti apostoli i svjedoci.

3. Apostol je učenik Duha Svetoga

Glavni je posao apostola davati Duha Svetoga drugima. Zbog toga je Duh Sveti izliven u prvome redu na njih; to

je bila njihova specijalizacija, njihov doprinos svijetu. Najprije su oni morali iskusiti preobražavajuće djelovanje Duha u sebi, a onda su tu istu snagu prenosiли i drugima.

Što znači biti kadar dati Duha Svetoga drugima? Govoreći o bitnome, značilo bi ovo: imati iskustvo da preobražavamo srca i živote ljudi snagom svoje riječi i molitve. Snaga molitve je daleko važnija. To nam potvrđuje i Pavao. Njegove propovijedi izgleda da nisu imale baš veliki utjecaj na ljudi. On rado prihvata optužbu nekih Galaćana da je loš govornik. Ali njegove molitve su snažne. Gotovo nema poslanice u kojoj ne veli da se stalno moli za svoje obraćenike. Pavao je, očito, bio čovjek Duha jer je čovjek molitve.

4. Apostol je učenik razlučivanja

Apostol je čovjek koji je poslan. Od životne je važnosti da bude povezan sa svojom centralom, s Bogom, da bi jasno mogao razlučiti što je Božja volja, a što njegova. Ali kad počnemo naprezati uši da čujemo glas Božji, da otkrijemo Njegovu volju, tada čujemo mnoštvo zvukova što dopiru do nas: čujemo, naime, zahtjeve naših sebičnih želja, zatim došaptavanja anđela tame, kneza ovoga svijeta. Zato trebamo imati oštar vid i oštroumno srce, da bismo mogli razlučivati volju Božju od vlastitih nagona, da bismo mogli razlikovati poticaje Duha Svetoga od poticaja koji dolaze od Sotone.

Kako steći osobine apostola?

Moramo biti svjesni da je naš apostolski poziv i zvanje, prije svega, čisti Božji dar. To onda znači da ne možemo zaslužiti ni glavne osobine apostola: ljubav i poznavanje Krista, sposobnost dijeliti Duha i razlučivati volju Božju. Ipak postoji nešto što mi možemo učiniti da dobijemo te darove od Gospodina. Možemo ih žarko željeti i stalno za njih moliti.“

Nakon predavanja bila je prilika za svetu isporijed, a potom je uslijedila sv. misa koju je predvodio provincijski vikar fra Ivan Ševo. Propovijedao je fra Josip Ikić na temu dnevnih misnih čitanja.

Novaci i postulanti su lijepim pjevanjem doprinijeli liturgijskom slavljeničkom ozračju.

Fra Ferdo Boban i fra Vlatko Soldo bili su uistinu pravi gostoljubivi domaćini i u riječima dobrodošlice i u obilno i ukusno pripremljenom stolu. Iskreno im hvala na iskazanoj bratskoj ljubavi.

Cromin – sve prepoznatljivija vrijednost

MALTERS/LU - I ove godine su se naši ministri i mali pjevači iz 9 hrvatskih katoličkih misija (Aargau, Basel, Bern, Frauenfeld, Luzern, St. Gallen, Ticino, Zug i Zürich) susreli u Maltersu/LU na 16. Crominu.

Susret je kratkim pozdravom otvorio domaćin i koordinator za HKM u Švicarskoj fra Branko Radoš. Riječi dobrodošlice uputio je najprije oko 500 mlađih sudionika, te njihovim roditeljima i pratiteljima, okupljenim vjernicima i braći svećenicima. Pozdravio je i nazočnoga vršitelja dužnosti veleposlanika Republike Hrvatske u Bernu Vedrana Konjevoda, a među roditeljima je bila i konzul iz Züricha, gospođa Jelena Biljan. Na kraju je pozdravio direktora Migratia dr. Patricka Renza i predstavnike mjesne crkve, zahvaljujući na potpori koju su pružili u organizaciji ovoga 16. Cromina. Potom je dr. Patrick Renz uputio svoju pozdravnu riječ u ime Biskupske konferencije Švicarske i neskriveno iskazao i svoje iznenađenje, ali i oduševljenje okupljenim mnoštvom.

Euharistijsko slavlje predvodio je fra Slavko Antunović, voditelj HKM-a Zug. U propovijedi je istaknuo važnost blagdana Duhova i darova koje nam Duh Sveti daje. Pozvao je, osobito mlade, da vode računa o tim važnim darovima i da tako usmjeravaju svoj život.

Pjevanjem je, tijekom misnoga slavlja, ravnala misijska suradnica iz St. Gallena Jasna Jegić, a glazbeno su pratili mlađi iz raznih misija i na različitim instrumentima. Crkva je odzvanjala od raspjevane mladosti.

Nakon mise i kratke stanke, uslijedili su nastupi malih misijskih zborova. U ovom dijelu, koji je vodio fra Vine Ledušić, nastupili su zborovi iz Aargaua, Basela, Berna, Luzerna St. Gallena, Ticina i Züricha. Svaki zbor bi se najprije kratko predstavio a onda bi, prema već dogovorenim pravilima, otpjevao po dvije skladbe. Bilo je ugodno gledati i slušati mlađe kako zdušno žele pokazati ono što su sa svojim voditeljima pripremali. Trebalо je uložiti dosta truda, ali isplatio se. Fra Mićo Pinjuh, voditelj HKM-a St. Gallen, voditeljima zborova je u ime koordinacijskoga vijeća HKM u Švicarskoj nakon nastupa uručio lijepu plaketu. Svakako treba istaknuti i pohvaliti slušatelje koji su disciplinirano pratili do

kraju svaki nastup te spontanim pljeskom i usklicima nagradili mlađe pjevače. Oni koji jednom dođu na takav skup, rado se opet vraćaju iako nemaju vlastite dece koja sudjeluju.



Popodnevni program

Dobro raspoloženi krenuli smo od crkve sv. Martina prema obližnjem sportskom središtu. Ugodno i sunčano vrijeme svima je pogodovalo pa se tražilo i osvježenje. Mjesto je oživjelo i bilo je lijepo vidjeti toliko mladosti koja se

kreće ulicama Maltersa. Oduševljenje je vladalo među nazočnima, ali neki su stariji osjećali i sjetu: ovoliko hrvatske mladosti, ali gdje? Ovdje u Švicarskoj! S druge strane sretni su da ta naša mladost ostaje ukorijenjena u svojoj Crkvi i nastoji sačuvati kršćansku tradiciju.

Oberei – sportsko središte u Maltersu

Objed najprije za najmlađe, kako bi mogli krenuti na sportske terene i u prijateljskom ozračju odmjeriti snage. Brojna ekipa misije domaćina – Luzerna već je dugo na terenu i spremno je dočekala goste. Hrane i pića bilo je za sve, i djecu i odrasle. A nakon objeda predviđene sportske discipline: trčanje u vreći, trčanje, košarka i kao vrhunac svega – nogomet. Prema njavama preko razglosa određivali su se tereni za igru, a onda bi skupine navijača kretale prema određenom igralištu. Što natjecanja više odmiču to postaju žešća, pa i publika postaje sve živilja. Sve je uspješno privедeno kraju i onda se pristupilo podjeli odličja. Iako su svi došli i željeli pobijediti, na kraju su i pobjednici ali i oni drugi bili zadovoljni i razdragani. To upravo daje draž takvim susretima u kojima može nekada malo i zaiskriti, ali na kraju sve bude miroljubivo.

Zahvalna Bogu na prekrasnom vremenu koje nam je toga dana podario, rijeka mladosti počela se razljevati u raznim pravcima – prema matičnim odredištima. Želimo zahvaliti svima koji su omogućili taj susret. Svakako je glavni teret podnijela misija domaćin (Luzern) gdje su misijski vijećnici, ali i mnogi drugi suradnici, pokazali svoju spremnost i odanost misijskim projektima. Misija, a i svi mi, zahvalni smo i mjesnoj crkvi – Landeskirche za potporu koju su dali i prigodom or-

ganizacije susreta. Koliko je takav susret prepoznatljiv u švicarskom društvu, svjedoči i nazočnost TV ekipe FSR-a koja je napravila kratki sažetak događaja u Mal-

tersu i prikazala ga u svome večernjem programu.

Fra Ivan Prusina

Fra Ivan Pehar napustio Zajednicu

Zagreb, 29. svibnja 2018. – Nakon privremena boravaka u samostanu u Mostaru, provedena u molitvi, razmišljanju i radu, našu Provinciju odlučio je napustiti bogoslov fra Ivan Pehar (ž. Čapljina).

Zahvalio je cijeloj Zajednici na svemu što mu je pružila za vrijeme boravka u našim odgojnim ustanovama. Želimo mu Božji blagoslov i uspjeh u budućem životu i radu.

Priopćenje Provincijalata Hercegovačke franjevačke provincije u povodu imenovanja apostolskoga vizitatora za Međugorje

Tiskovni ured Svetе Stolice objavio je danas u podne, 31. svibnja 2018., sljedeću vijest:

“Priopćenje: Imenovanje apostolskoga vizitatora s posebnom ulogom za župu Međugorje

Dana 31. svibnja 2018. Sveti je Otac imenovao nadbiskupa Henryka Hosera, S.A.C., umirovljena biskupa Varšave – Praga (Poljska), apostolskim vizitatorom s posebnom ulogom za župu Međugorje, na neodređeno vrijeme i *ad nutum Sanctae Sedis*.

Radi se o isključivo pastoralnoj službi nastavljajući se na misiju posebna izaslanika Svetе Stolice za župu Međugorje, koja je bila povjerena mons. Hoseru 11. veljače 2017. i koju je on dovršio u prethodnim mjesecima.

Svrha je poslanja apostolskoga vizitatora osigurati čvrstu i trajnu pratnju župne zajednice u Međugorju te vjernika koji ondje dolaze na hodočašće, čije potrebe iziskuju osobitu pozornost.”

Drago mi je da i prigodom te odluke, u ime Hercegovačke franjevačke provincije, kojoj je u toj krajevnoj Crkvi, institucionalno i po njezinim članovima, povjerena pastoralna skrb za župu Međugorje, mogu izraziti iskrenu zahvalnost Vrhovnome Svećeniku, Papi Franji, kojem pripada potpuna, neposredna i opća dušobrižnička vlast u Crkvi.

Dosadašnjega posebna izaslanika Svetе Stolice za Međugorje, Njegovu Ekscelenciju, nadbiskupa Henryka Hosera, sada imenovana apostolskoga vizitatora s posebnom ulogom i ovlastima, dočekujemo istim poštovanjem i odanošću.

Spada na imenovana Nadbiskupa, autoritetom i vlašću poslanja, davati sva razjašnjenja oko misije koju mu je povjerio Sveti Otac Franjo.

Mir i dobro! U Mostaru, 31. svibnja 2018.

Fra Miljenko Šteko, provincijal

Framin



Ovogodišnji Framin (susret ministranata franjevačkih župa u Hercegovini) održan je 26. svibnja na Humcu u organizaciji fra Antonija Šakote i postulanata iz Mostara te uz veliku pomoć novaka i Frame Humac.

Na Framinu je sudjelovalo preko šest stotina ministranata i ministrantica iz sedamnaest župa. Susret je počeo u 9.30 svetom misom koju je predslavio fra Mario Knežović u koncelebraciji s brojnim župnicima u Hercegovini. Fra Mario se u propovijedi na primjeren i simpatičan način obratio ministrantima i ohrabrio ih da slobodno idu dalje u život svjedočeći vjeru u Uskrsloga Krista. Nakon svete mise na redu je bio tradicionalni kviz znanja. Ove godine tema su bili franjevački sveci, a pokazalo se da naši ministranti uistinu mnogo znaju o njima. U tjesnom i napetom finalu, u kojem su doista presudili detalji, pobjedu je odnijela ekipa ministranata iz Tomislavgrada, drugo mjesto su zauzeli momci iz Posušja, a treće iz Kočerina. Nakon kviza dio ministranata zaputio se na livadu koju su posebno za tu prigodu humčani transformirali u dva nogometna igrališta kako bi započeo dio kojega svi nestrpljivo čekaju, a to je nogometni turnir. Drugi

se dio ministranata, koji nije igrao nogomet, zabavio "igramu bez granica", poznatijim kao naše stare seoske igre (potezanje konopa, skakanje u vrećama, itd.) u kojima je pobjedu odnijela mješovita i spretna skupina iz Čitluka. Dok se u samostanskom masliniku završila teška bitka u potezanju konopa, nogometni turnir se već približio svome vrhuncu, tako da su se svi skupili kako bi gledali napeto nogometno finale između kršnih momaka iz Kongore i vrlih nogometnika Kočerina u kojem su Kočerinjani uvjerljivo nadвладали Kongorane. Utakmica za treće mjesto odigrana je između Tomislavgrada i Čitluka, u kojoj su Duvnjaci na lutriji zvanoj penali uzeli brončanu titulu.

Bogu hvala na ovome danu, na lijepome druženju i uspomenama, koje nadam se svi nosimo s Humca, također i na novim poznanstvima koja će, nadam se, jednom prijeći i u prijateljstva, koja više vrijede od svih medalja, ma kojega god sjaja one bile.

Hvala i humačkim fratrima, na čelu s fra Dariom Dodigom koji nas je radosno i srdačno primio.

Slaven Dodig, postulant

Fra Antonio Musa zaređen za svećenika



Fra Antonio Musa zaređen je za svećenika polaganjem ruku kardinala Blaža Cupicha, nadbiskupa Chicaga, u subotu 9. lipnja 2018. u župi Sv. Jeronima u Chicagu. Taj jedinstveni događaj u ispunjenoj crkvi bio je mnogima prvi put da sudjeluju na ređenju na kojem su mogli vidjeti kako jedan mladić postaje svećenik.

Fra Antonio je odlično završio sve filozofske i teološke studije u Zagrebu i Chicagu, te postao đakon u prosincu 2017. polaganjem ruku biskupa Alberta Rojasa. Braća franjevci iz Amerike i Kanade došli su sudjelovati i svjedočiti tom događaju. Kardinal Cupich vrativši se dan prije iz Rima gdje je imao taj tjedan misu za domovinu Hrvatsku u Hrvatskome zavodu sv. Jeronima predvodio je u hrvatskoj crkvi sv. Jeronima u Chicagu svećeničko ređenje mladoga franjevca. „Fra Antonio nastavlja stazama njegove braće koji na tim sjevernoameričkim prostorima djeluju više od 100 go-

dina“, rekao je kardinal Cupich.

Kardinal je u svojoj propovijedi govorio o vrijednosti naslijedovanja Krista tumačeći riječi Ivanova evanđelja iz 21. poglavlja o susretu Isusa i Petra gdje Isus poziva na naslijedovanje u ljubavi. Kardinal je istaknuo važnost povezanosti vjere i tradicije, nacionalnoga hrvatskog identiteta i ljubavi prema Kristu. Kardinal je pozvao Antonia da bude sretan svećenik, sretan u navještanju Riječi, sretan u životu koji slijedi Krista i sv. Franju.

Zajedno s kardinalom to su misno slavljive slavili fra Jozo Grbeš, kustod, fra Ivica Majstorović i fra Stipe Renić iz Sv. Jeronima, te ostali hrvatski franjevci iz različitih dijelova Amerike i Kanade. Najradosniji gosti toga slavlja stigli su iz domovine, fra Antonijeva majka Sofija i sestra Kristina Musa. Njihov je jedini sin i brat postao svećnik. To je bio trenutak majci i ocu i cijeloj obitelji Musa - reći hvala. Njihov je sin fra Antonio već sada ovu obitelj učinio ponosnom.

Odlično uvježbani zajednički zbor svih hrvatskih župa Chicaga predvodio je bogoslov fra Luka Čorić. Nakon veličanstvena euharistijskog slavlja, svečano primanje bijaše u dvorani sv. Jeronima za više od 450 uzvanika. Tom svečanom skupu obratio se ugodnim i dirljivim riječima fra Svetozar Kraljević, gvardijan franjevačkoga samostana u Zagrebu koji je za tu prigodu stigao iz Zagreba u ime provincijala dr. fra Miljenka Šteke i cijele Provincije iz Mostara. Novi svećenik fra Antonio Musa na kraju je srdačno zahvalio svima na



engleskome i hrvatskome jeziku za sve što su učinili za njega za ovaj dan, ali i kroz posljednje skoro dvije godine njegova boravka u toj zajednici, te pozvao sve koji odlaze u domovinu ovo ljeto da se pridruže slavlju njegove mlade mise na Širokom Brijegu 22. srpnja.

Ovo bila je četvrti javni događaj za Hrvate Chicaga na

kojima je radosno i s oduševljenjem sudjelovao ovaj jedinstveni nadbiskup velike američke nadbiskupije koji stalno i s ponosom ističe svoje hrvatsko podrijetlo, a tome svjedoči i hrvatski znak u njegovu biskupskom grbu.

Fra Jozo Grbeš

Duhovne vježbe novacima

Od 17. do 21. lipnja u Kraljevoj Sutjesci, u samostanu koji je zajedno sa samostanom u Kreševu i Fojnici stup franjevačke egzistencije područja današnje Bosne i Hercegovine, održane su duhovne vježbe novaka Hercegovačke franjevačke provincije (5 novaka) i provincije Bosne Srebrenе (2 novaka). Duhovne su vježbe bile zajedničke, a inače se novaci dviju provincija međusobno posjećuju i njeguju bratske odnose što je i želja serafskoga nam oca Franje. Nadamo se da će taj susret postati arhetip i budućim generacijama. Duhovne vježbe predvodio je fra Damir Pavić, član provincije Bosne Srebrenе.

Na kraju novicijata zahvalni smo svima koji su nam u protekloj novicijskoj godini pomagali na bilo koji način, a napose zahvalni sutješkim fratrima, na čelu s gvardijanom fra Željkom Brkićem, na gostoljubivosti i ugodnom boravku.

Fra Vinko Baćak, novak



Sastanak provincijskoga Definitorija s Generalnim vizitatorom

Mostar, 28. lipnja 2018. (MIRIAM) – U četvrtak 21. lipnja 2018. u samostanu u Mostaru održan je sastanak provincijskoga definitorija s imenovanim generalnim vizitatorom naše Provincije fra Mijom Džolanom.

Nakon što je provincijal pročitao dopis generalnoga ministra, izrazio je dobrodošlicu fra Miji i predstavio našu Provinciju. Potom se bratskim riječima definitoriju obratio generalni vizitator. Središnja tema susreta bio je način priprave provincijskoga kapitula u 2019. te kanonski pohod provinciji.

Na prijedlog generalnoga vizitatora, za njegova tajnika određen je fra Stanko Čosić, tajnik provincije.

Na sjednici je dogovoren i vrijeme održavanja redovitoga radnog i izbornog provincijskog kapitula. Kapitol će se održati u samostanu u Mostaru od 30. travnja do 3. svibnja 2019.

Generalni vizitator obratit će se Provinciji svojim Okružnim pismom i rasporedom kanonskoga pohoda čiji je početak predviđen u jesen ove godine.

Prezbiterško ređenje u Mostaru



U petak, 29. lipnja 2018., pod svečanom svetom misom u 10.00 u katedralnoj crkvi u Mostaru biskup mons. Ratko Perić zaredio je za svećenike: fra Juru Barišića iz župe sv. Ante Padovanskoga, Šuica; fra Roberta Kavelja iz župe Blaženoga Alojzija Stepinca, Chicago; fra Jozu Hrkaća iz župe Uznesenja BDM, Široki Brijeg; don Josipa Radoša iz župe Srca Isusova, Kongora.

Uz Biskupa sv. misu suslavili su: provincijal fra Miljenko Šteko, župnici rodnih župa novoređenika i oko trideset svećenika. Katedrala je bila ispunjena rodbinom i vjernicima koji su prisustvom i molitvom podržali novoređenike.

U primitku je Biskupova propovijed.

Nakon ređenja, pri kraju sv. mise, provincijal fra Miljenko Šteko obratio se novoređenicima, njihovim roditeljima, Biskupu i vjernom puku. Svečanu sv. misu svojim pjevanjem učinio je svečanijom katedralni zbor pod ravnanjem don Nike Luburića.

Nakon svete mise nastavilo se slavlje čestitanjem novim svećenicima uz agape u katedralnoj dvorani gdje se dar Božji u ovim novoređenicima slavio u bratskome ozračju.

Još jednom iskrene čestitke našim novoređenicima! Bog im dao mir i ustrajnost!

Biskupova propovijed

Braćo i sestre! Dragi novoređenici! Neka nam je svima sretna i blagoslovljena današnja svetkovina apostolskih prvaka, sv. Petra i sv. Pavla! Najprije o jednomu, a onda o drugomu Apostolu s primjenom i molitvom za naše novoređenike:

Petrov poziv. U Novome zavjetu Petar apostol spominje se više od 180 puta: nekada Šimun, kako mu je obiteljsko ime, nekada Kefa, a najčešće Petar, kako ga je Isus u prvom susretu prozvao (Iv 1,42). Kefa na aramejskom; Petros na grčkom; Petrus na latinskom; Kamen, Stijena na hrvatskom. Petar nije samo najčešće spominjani učenik, nego je i uvijek Prvi, Protos: „A ovo su imena dvanaestorice apostola: prvi Šimun, zvani Petar“ (Mt 10,2).

Prvi pogledi dogodiše se u trenutku kada Andrija dovede brata Šimuna k Isusu, koji ga „pogleda“ (Iv 1,42) i odmah mu promijeni ime u Petar. Samo je njemu Isus dao novo ime, koje mu se ustalilo. Šimun Petar bio je rodom iz Betsaide, galilejskoga lučkoga gradića. U evanđelju se spominje njegova „punica“ koja je živjela u njegovoj kući (Mk 1,29-30). A sv. Pavao usput spominje njegovu ženu: „Zar nemamo prava ženu vjernicu voditi sa sobom, kao i drugi apostoli, i braća Gospodnja, i Kefa?“ (1 Kor 9,5).

Djeca mu se ne navode, osim „Marko, sin moj“ (1 Pt 5,13), u kojem svi tumači, od Papije iz 2. stoljeća (130.-171.), hi-jerapskoga biskupa, do danas, vide sv. Marka evanđelista, Petrova pisara i osnoga tajnika.

DANAŠNJE EVANĐELJE: Mt, 16,13-19. Petrova vjeroispovijest. Evanđelist, apostol i očevidac Matej, prikazuje kako se Isus povukao sa svojim učenicima u predjele sjeverno od Cezareje Filipove. Otišao u duhovne vježbe radi poučavanja učenika. I da vidi komu će povjeriti svoje božansko djelo među ljudima. Tu su se, kod te Cezareje, nekoć širila klanjališta sirijskim božanstvima - baalima i aštartama. Tu je Herod Veliki podigao bijeli mramorni hram Cezaru i nazvao mjesto „Cezareja“. A sin mu Herod

Filip dodao svoje vlastito ime: „Filipova“, za razliku od one primorske na Mediteranu. Tu je, dakle, Isus svojim izabranicima postavio dva temeljna božanska upita, upućena i svakomu od nas: „Što govori svijet, tko sam ja?“ A učenici stanu nagadati: Neki kažu da si Ivan Krstitelj, drugi da si Ilija, treći da si Jeremija ili jedan od drevnih proroka. A on će im drugi upit: „A vi, što vi kažete, tko sam ja?“ Petar mu odgovori: „Ti si Krist-Pomazanik, Sin Boga živoga!“ (Mt 16,16). Radostan Isus da je Petar pogodio! Ima barem jedan koji razumije tko je Isus.

On je prvi među učenicima otkrio Isusa kao Sina Boga živoga. Doista veliko otkriće proizašlo ne iz njegove glave i pameti, nego iz objave Božje!

Petrova nova služba. Na to Isus izreče Petru veliko blaženstvo i veliko obećanje: „Blago tebi, Šimune, sine Jonin, jer ti to ne objavi tijelo i krv, nego Otac moj koji je na nebesima. A ja tebi kažem: Ti si Petar-Stijena i na toj Stijeni sagradit ću Crkvu svoju, i vrata paklena neće je nadvladati“ (Mt 16,17-18). Krist obećaje Petru da će on biti temelj njegove Crkve. Na temelju Petrove vjere Krist gradi Crkvu svoju. Petrova je vjera stijena, dragi kamen, na kojem stoji Crkva Kristova.

- Tko god prima od Boga dar, tj. tko vjeruje vrhunarnim činom vjere, on je stijena, kremen, neoboriva i nerazoriva hridina. Svatko od nas svojom vjeroispovijesu ugrađuje svoj kamen u zgradu Crkve Kristove. U tom smislu svatko je od nas čestica Crkve. Takvomu Bogu povjerava i obećaje velike stvari. Novoređenici, ovih ste dana izrekli i potpisali isповijest vjere za svoj



učiteljski, posvetiteljski i upraviteljski svećenički život. Danas to i javno potvrđujete ovim svetim činom.

DANAŠNJE DRUGO ČITANJE: 2 Tim 4: „Ja se već prinosim za žrtvu ljevanicu, veli apostol Pavao, prisjelo je vrijeme moga odlaska. Dobar sam boj bio, trku završio, vjeru sačuvao. Stoga, pripravljen mi je vijenac pravednosti kojim će mi u onaj Dan uzvratiti Gospodin, pravedan sudac; ne samo meni, nego i svima koji s ljubavlju čekaju njegov pojavak“ (rr. 6-8).

Moj je život – kaže Apostol učeniku Timoteju – dosegnuo točku vrelišta u kojoj se valja posve žrtvovati, izliti, kao žrtva ljevanica, zapravo prikazati sama sebe Bogu sa svojim duševnim i tjelesnim sposobnostima, s intelektualnim i slobodovoljnim darovima, sa školskim uspjesima, životnim zadaćama, osobito s vjerom u Boga. Prispjelo je vrijeme moga odlaska, i valja predati zastavu i službu drugomu, mlađemu, poletnjemu. Pavao je svoj zemaljski svršetak zbio u tri kratke rečenice: prvo, „dobar sam boj bio“; drugo, „trku završio“; treće, „vjeru sačuvao“.

Dobar boj bio, kao oni športaši u areni ili na stadionu koji daju sve od sebe, ginu za svoju reprezentaciju, ostavljaju srce na terenu, pružaju svoju najbolju partiju bez obzira na pobjedu ili na poraz. Boj se Pavlov odvijao po pravilima boja, igre, nije bilo lomljenja tuđih kostiju, podapinjanja protivniku, nije se služio prijevarom i podlim udarcima, nego časno i pošteno.

I kažemo li za neke utakmice: prjava igra! Za druge: dobra igra! U Pavla je: dobar boj! Pošten boj u nepoštenu svijetu!

- Novoređenici! Evo boja, evo Rodosa! Evo Pavlova primjera i zagovora! Prekjučer Senegal i Japan u sve-mu jednaki, osim u žutim kartonima – 6 : 4. Senegal - kući!

Trku završio. Nezgodno je o nekomu pisati životopis dok je još živ. Nogometna utrka traje 90 minuta, plus produžetci, plus penali ako je neriješen rezultat. A ona maratonska utrka duga je 42 kilometra. Prema tomu do posljednjega udarca i koraka nije ništa riješeno. Pavao je stavio sve svoje tjelesne i duhovne moći u službu Duha, milosti Božje. Upustio se u veliku utrku, protrčao kojih 16 tisuća kilometara. Tako je, noseći baklju Blagovijesti, dospio u Atenu, u Efez, u Solun, u Jeruzalem, u Rim, i navjestio da je Isus pobjedio grijeh, smrt i pakao. Isus je uskrsnuo, a Pavao je navjes-titelj toga uskrsnuća!

- Novoređenici! Želite li na Isusovu stranu, pobijedit ćete! Pavao je pobjedio ustrajavši s Isusom. Molimo za vas da ustrajete u vjeri, nadi i ljubavi.

Vjeru očuvao. Vjeru u Isusa Krista koji je ga je izabrao i dao mu povjerenje i službu. Kao što su se sudionici igrači dan prije otvaranja Olimpijskih igara u staroj Grčkoj zaklinjali da nisu trenirali manje od 10 mjeseci i da se neće služiti nikakvim nedopustivim prijevara-ma u natjecanjima, tako se Pavao držao pravila u nav-ješćivanju Kraljevstva Božjega.

- Tako ste se i vi, poštovani novoređenici, odavno odlučili, ovih dana, nakon svih kanonskih izvida, i potpisali a danas primele sv. red prezbiterata da do-bar boj bijete, da dobru utrku izdržite i dobru vjeru u Presveto Trojstvo očuvate i u sebi i u drugima. Pratio vas u svećeništvu moćan zagovor svečara - Apostolskih prvaka!

Zlatnu misu proslavio fra Ivan Matijašević



U područnoj crkvi veljačke župe u Vašarovićima, u nedjelju, 1. srpnja, svoju zlatnu misu proslavio je naš fra Ivan Matijašević, uz koncelebraciju kolege zlatomisnika fra Stanka Banožića i upravitelja župe fra Stipana Klarića koji je izrekao prigodnu propovijed. U propovijedi je istaknuo da je svećeništvo Božji dar njegovu narodu, živo uprisutnjene Krista i njegovih riječi koje je uputio Jairu: „ne boj se, samo vjeruj“.

Zato 50 godina vjernoga služenja Kristu i Crkvi počevši od Hercegovine, preko naših iseljenika u Švicarskoj, te djelovanja na njemačkoj župi u Lindau i ponovno u među našima u Švicarskoj, uistinu zasluguje da se taj fra Ivanov svećenički jubilej naziva zlatnim. Fra Stipan je poželio fra Ivanu da ga i u ostatku njegova života kada snage pomalo malakšu hrabre te iste Gospodinove riječi.

Prigodne čestitke uputio je i fra Ivanov kolega fra Stanko, te u ime župljana i suseljana dvije djevojke iz fra Ivanovih Vašarovića. Na kraju je svete mise zlatomisnik fra Ivan zahvalio Bogu, svojim roditeljima, odgojiteljima, suradnicima i svima koji su ga pratili kroz njegov svećenički život, te pozvao na molitvu posebno za nova duhovna zvanja i na sve je zazvao Božji blagoslov. Nakon svete mise slavlje se nastavilo pred crkvom uz prigodno čašćenje.

Čestitamo zlatomisniku!

Zlatnu misu proslavio fra Zoran Senjak



Zahvalan Bogu za pedeset godina svećeničkoga služenja, u nazočnosti brojnih svećenika, redovnika, redovnica, bogoslova i vjernika, svoju je zlatnu misu proslavio fra Zoran Senjak, u subotu 30. lipnja 2018., u samostanskoj crkvi bezgrešnoga začeća BDM u zagrebačkoj Dubravi. Na svetoj je misi pjevala klapa „Janjevo“, a ministiriali su naši bogoslovi. Prigodnu je homiliju izrekao fra Draženko Tomić, a svoje govore na koncu misnoga slavlja uputili su provincijski vikar fra Ivan Ševo, Tamara Živković Ivanović - u ime zajednice laringektomiranih, Vlado Begić - u ime Zavičajnog društva Posušje, te Ferdo Širić i Zvonimir Martić.

Nakon svečanoga misnog slavlja zajedništvo je nastavljeno uz večeru u samostanskim prostorijama. Fra Zoranu od srca čestitamo, zahvalni Bogu za njegov svećenički jubilej i sve dobro što je dosada učinio! Ujedno mu želimo još puno godina dobrega zdravlja i plodonosnoga služenja na Gospodnjoj njivi.

Fra Zoran je rođen 20. kolovoza 1944. u Batinu (župa Posuški Gradac) u Hercegovini. Osnovnu je školu završio u Batinu i Posušju, a klasičnu gimnaziju u Zadru i Dubrovniku. U novicijat Hercegovačke franjevačke provincije stupio je 14. srpnja 1962. na Humcu, a svećane je zavjete položio 15. srpnja 1967. Filozofsko-teološki studij pohađao je u Visokom, Sarajevu i Königsteinu (Njemačka), gdje je diplomirao i zaređen za svećenika 29. lipnja 1968. po rukama biskupa Adolfa Kindermanna. Godine 1976. u Freiburgu (Njemač-

ka) doktorirao je na području teologije.

Fra Zoran je službovao u nekoliko samostana i župa u Hercegovini, vršeći službe župnoga vikara, župnika i gvardijana, čuvajući se pritom svake površnosti i držeći se one Senekine: „Tko je svugdje, nije nigdje.“ U sjećanje su mu se ponajviše urezale prve godine svećeničkoga života i djelovanja, a osobito ga je oduševljavalo prenošenje vjerskoga znanja mladim naraštajima na satovima vjeronomaka.

Nakon dovršetka gradnje samostana hercegovačkih franjevaca u zagrebačkoj Dubravi u rujnu 1995., imenovan je prvim gvardijanom spomenutoga samostana, a od rujna 2003. služi kao bolnički kapelan u Kliničkoj bolnici Dubrava u Zagrebu. Dakle, posljednjih petnaest godina fra Zoranov život obilježava posebno odgovorna i zahtjevna svećenička služba, a to je pastoralna briga za bolesne i nemoćne u bolnici. Kroz svakodnevne susrete s bolesnima osjeća da svaka bolest ima svoju duhovnu poruku, samo je treba razumjeti i nikada krivo tumačiti. Ne zanosи se time da nekome protumači tajnu bolesti i patnje, ili da dadne odgovor na sva pitanja, nego kao svećenik želi donositi Božju utjehu i biti svjedok Božje blizine onda kada je to najpotrebnije, tj. u patnji i bolesti. Dijeleći svoju svakodnevnicu već petnaest godina s bolesnicima, uvjerio se da se u ophođenju s njima ne treba razbacivati praznim riječima. Najčešće je dovoljno da im svojom prisutnošću pokažemo da nisu sami.

Mada misa fra Roberta Kavelja



U nedjelju, 1. srpnja 2018., u crkvi sv. Petra i Pavla u Mostaru, svoju mladu misu proslavio je fra Robert Kavelj. Uz mladomisnika su bili provincijski vikar fra Ivan Ševo, mladomisnici fra Jure Barišić, fra Antonio Musa i fra Jozo Hrkač, propovjednik fra Marin Karačić, gvardijan fra Danko Perutina, župnik fra Bože Milić te još dvadesetak misnika. Euharistijsko slavlje započelo je ulaznom procesijom i roditeljskim blagoslovom. Fra Marin je prisutnima u svojoj propovijedi tumačio nedjeljno evandelje. Govorio je o Božjoj volji u ljudskome životu. Čovjek se najviše pouzdaje u Boga kad se ne veže za vlastite želje, nego dopušta da sve bude po Božjoj volji.

Gospodin zna bolje od čovjeka što je dobro za svaku osobu. Osloniti se i pouzdati u Boga znači pustiti sve navezanosti i dopustiti se iznenaditi od Boga.

Propovjednik je mladomisniku na kraju propovijedi naglasio tri bitne stvari za svećenički poziv. Ljubav, molitva i samoća. Sve tri točke vode do središta, do blizine s Gospodinom. Biti s Kristom znači rasti u ljubavi, ustrajno moliti i izdvajati vrijeme samoće za razgovor s Bogom. Fra Marin je mladomisniku poželio takvu blizinu s Isusom u svećeničkom pozivu.

Liturgijskim obredima ravnali su naši bogoslovi, a svojim skladnim pjevanjem slavlje je uzveličao zbor „Petrus“ iz Mostara. Nakon svete mise druženje je nastavljeno u restoranu Venera u Mostaru.



Prvi privremeni zavjeti naše mlade braće

Nakon završene godine novicijata, u subotu 7. srpnja 2018. pod večernjom svetom misom u 19 sati u novoj crkvi na Humcu pred prisutnom braćom i pukom, položili su svoje prve privremene redovničke zavjete na godinu dana sljedeća mlada braća:

1. fra Ante Begić iz Župe bezgrešnoga začeća BDM – Posušje
2. fra Vinko Baćak iz Župe sv. Mihovila Arkandela – Tomislavgrad
3. fra Ante Mitar iz Župe bezgrešnoga začeća BDM – Posušje
4. fra Željko Tomić iz Župe bezgrešnoga začeća BDM – Posušje
5. fra Ante Vukoja iz Župe sv. Petra i Pavla – Kočerin.

Euharistijsko slavlje je predslavio provincijal fra Miljenko Šteko uz koncelebraciju meštra novaka fra Stanka Mabića, gvardijana fra Daria Dodiga te ostalih fratara svećenika. Provincijal se u propovijedi poseb-



no obratio mladoj braći i pozvao ih da budu svjesni baštine zajednice kojoj se pritjelovljuju i da ju trebaju čuvati ne kao čuvari muzeja, nego kao čuvari zajednice koja ima i veliku baštinu svetosti. Potaknuo ih je, da živeći zavjete, raspiruju Božju ljubav.

Ljepoti i radosti toga događaja doprinio je i svojim pjevanjem veliki župni zbor s Humca.

Zahvalni Bogu na daru te braće, sví smo pozvani moliti Gospodina da im dadne mir i ustrajnost.

Žlatnu misu proslavio fra Stanko Banožić



U crkvi sv. Petra i Pavla na Kočerini, u nedjelju, 8. srpnja, svoju zlatnu misu proslavio je naš fra Stanko Banožić, uz koncelebraciju kolega zlatomisnika fra Karla Lovrića i fra Andrije Nikića. Uz njih su slavili provincijal fra Miljenko Šteko, generalni definiitor fra Ivan Sesar, župnik fra Mario Knezović i još dvadeset braće svećenika.

Fra Ivan Prusina je zlatomisniku i prisutnometu puku izrekao prigodnu propovijed. Istaknuo je da pedeset godina vjernosti nekome i nečemu zaista vrijedi zlato. Pedeset godina vjernog služenja Kristu i crkvi počevši od Hercegovine, preko naših iseljenika u Njemačkoj i Švicarskoj našemu je fra Stanku bio hod vjere i predanosti. Propovjednik je zahvalio fra Stanku i poželio mu daljnji blagoslov u životu i radu.

Prigodne čestitke uputili su župnik fra Mario Knezović, gvardijan na Širokome Brijegu fra Tomislav Puljić i provincijal fra Miljenko Šteko koji mu je tom prigodom predao službenu zahvalnicu za

njegov zlatni jubilej. Na kraju svete mise zlatomisnik je zahvalio Bogu, svojim roditeljima, provinciji, rodbini i svima koji su ga pratili kroz njegov svećenički život, te je zajedno s mladomisnikom fra Antoniom Musom na sve zazvao Božji blagoslov.

Nakon svete mise slavlje se nastavilo u restoranu "Kod Čolića".

Čestitamo zlatomisniku!



Dijjamantni i zlatni jubilej



U zajedništvu s fratrima, rođbinom i ostalim vjernicima, u nedjelju 8. srpnja 2018. godine u novoj crkvi na Humcu, svečanim su misnim slavljem svećeničke jubileje proslavili fra Rade Dragičević – 60

godina misništva i fra Andrija Nikić – 50 godina misništva.

Misno slavlje predvodio je fra Rade Dragičević, a koncelebrirali su slavljenik fra Andrija Nikić, provincijal fra Miljenko Šteko, gvardijan na Humcu fra Dario Dodig, generalni vikar don Željko Majić, fra Draženka Tomić, koji je propovijedao, te druga braća svećenici.

Fra Draženko se u propovijedi osvrnuo na protekle godine života dvojice jubilaraca i zahvalio Bogu za njih. Misno je slavlje svečanim pjevanjem pratio veliki mješoviti zbor s Humca. Slavlje je nastavljeno u samostanskom klustru u zajedništvu i uz tjelesnu okrjepu.

Zahvalni Bogu koji nam je podario dvojicu služitelja svetih otajstava molimo Ga da njihov dosadašnji trud nagradi i da im dadne snage za nastavak služenja u budućnosti!

Fra Slavko Andelić

Oblačenje franjevačkoga habitata



U subotu, 14. srpnja 2018., u župnoj crkvi sv. Petra i Pavla u Mostaru, pod svetom misom u 18 sati, petorica postulanata obukli su franjevački habit i stupili u novicijat Hercegovačke franjevačke provincije.

Njihova imena su: Robert Cvitanović iz Župe sv. Petra i Pavla – Mostar, Slaven Dodig iz Župe sv. Jeronima – Zagreb, Antonio Petric iz Župe bezgrešnoga začeća

BDM – Posušje, David Slišković iz Župe Uznesenja BDM – Široki Brijeg i Josip Stanić iz Župe sv. Mihovila Arkandela, Tomislavgrad.

Misno slavlje i obred oblačenja predvodio je provincijal fra Miljenko Šteko, a suslavili su meštar postulanata fra Iko Skoko, meštar novaka fra Stanko Mabić, gvardijan fra Danko Perutina, mjesni župnik fra Bože Milić te još četrdesetak misnika.

Liturgijskim obredima ravnao je fra Antonio Šakota. Misno slavlje svojim skladnim pjevanjem uzveličali su naši bogoslovi. Nakon svete mise, druženje je nastavljeni u klustru samostana.

Fra Mario Knezović obranio doktorsku disertaciju

Fra Mario Knezović, član Hercegovačke franjevačke provincije, uspješno je obranio doktorsku disertaciju pod naslovom: „Analiza i uloga komunikacijskih kanala u evangelizacijskom djelovanju Katoličke crkve u Bosni i Hercegovini“. Rad je nastao pod mentorstvom prof. dr. sc. Danijela Labaša, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu. Obrana je održana na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru u subotu 14. srpnja. Predsjednik povjerenstva ocjene i obrane rada je bio prof. dr. sc. Igor Kanižaj, Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu. Uz mentora treći član povjerenstva je bio komentor prof. dr. Zoran Tomić, rektor Sveučilišta u Mostaru. Obrana je bila uspješna, te je fra Mario Knezović postao doktor znanosti iz znanstvenoga područja društvenih znanosti, znanstvenog polja informacijske i komunikacijske znanosti, znanstvena grana odnosi s javnošću.

Rad je podijeljen u četiri poglavlja: Kršćanstvo i Katolička crkva u BiH, Evangelizacija i masovni mediji, Odnosi s javnošću i mediji, Rezultati istraživanja. Znanstveni rad je obrađen na tri načina: deskriptivni, empirijski i sintetički. U deskriptivnom dijelu obrađeni su svi dosadašnji dokumenti Katoličke crkve o sredstvima društvenoga komuniciranja. Temeljito su obrađeni komunikacijski kanali na razini sveopće Crkve, te oni na razini BiH. Ti komunikacijski kanali – mediji su podijeljeni u nekoliko skupina: elektronički, tiskani, izložbeni, tranzitni, interpersonalni i novi mediji (internet i društvene mreže). Kao temelj za istraživački rad obrađena je prošlost i sadašnjost Katoličke crkve u BiH.

U empirijskom dijelu je na temelju stratificiranoga uzorkovanja istraženo djelovanje Katoličke crkve u BiH u širem svoje poruke putem medija. Istraživanje je podijeljeno u tri dijela: župe, pastoralni djelatnici

(svećenici) i službene institucije. Znanstvenom metodom je istraženo kako komuniciraju župe u procesu evangelizacije i odnosima s javnošću. Župe su podijeljene u tri stratuma: do 1.000 vjernika, od 1.000 do 5.000 vjernika i župe veće od 5.000 vjernika. Istraže-



no je i kako pastoralni djelatnici (svećenici) sudjeluju u medijskoj arenii, kao i njihov angažman i bojazni na polju sredstava društvenoga komuniciranja. Istraženo je i djelovanje i odnos službenih institucija s medijima.

U sintetičkom dijelu analizirani su rezultati istraživanja na temelju kojih su iznesene pastoralne smjernice i preporuke za djelovanje Katoličke crkve na polju evangelizacije putem medija.

Povjerenstvo je istaknulo da je ovaj rad veliki doprinos znanosti, Katoličkoj crkvi, ali i medijskoj sceni općenito, jer ne postoji ni jedna država na svijetu koja ima na takav sustavan i cjelokupan način istraženo i analizirano djelovanje Katoličke crkve na polju medija u službi evangelizacije. Na temelju rada mogu se praviti pastoralni planovi kako bi Radosna vijest došla putem novovjeke propovjedaonice (medija) do svakoga čovjeka.

Mada misa fra Jozo Hrkaća

U nedjelju, 15. srpnja 2018., u samostanskoj crkvi Uznesenja BDM u Širokome Brijegu, svoju mladu misu proslavio je fra Jozo Hrkać. Uz mladomisnika su bili provincijal fra Miljenko Šteko, mladomisnici

Propovjednik je mladomisniku na kraju nagovora istaknuo borbu poziva. „Doći će jamačno i razdoblja sumnje, konfuzije, nejasnoće, neprestanih traganja za licem Boga koji se vječno skriva, trenuci ujevićevskih „svrištanja u polutami“. Jer svećeništvo je žrtva. Metafizika Božje ljubavi implicira trpljenje. Sam ćeš na koncu ostajati u svojoj sobi, kad umre dan i kad svi odu svojim domovima, s mislima koje se vrzu oko napuklih ljudskih egzistencija. Jer će ti češće na vrata kući ljudi da s tobom podijele svoju tugu, bol i nevolju negoli uspjeh i sreću. I to je svećeništvo. Binom dara i žrtve, straha i vjere. U toj zrcalnoj igri naoko nespojivih stvarnosti počiva sukus kršćanstva i iz njega kao najdivniji izdanak izrasta svećeništvo. Zato baš u takvim životnim momentima zaustavi misli na ovom geslu, na ove dvije kratke rečenice iz Markova evanđelja u kojima si prepoznao ohrabrujući Kristov glas koji imperativno odzvanja: ‘Ne boj se! Samo vjeruj!’ (Mk 5,36b)“



fra Jure Barišić, fra Antonio Musa i fra Robert Kavelj, propovjednik fra Ivan Penavić, gvardijan fra Tomislav Puljić, župnik fra Stipe Biško te još tridesetak misnika.

Euharistijsko slavlje započelo je ulaznom procesijom i roditeljskim blagoslovom fra Jozine majke. Fra Ivan Penavić je mladomisniku u svojoj propovijedi govorio o svećeništvu. „Na dlanovima ti je načinjen znamen križa posvećenim uljem. Ničiji se dlanovi ne pomazuju tim uljem osim svećenikovih. Svet, sacer, sacerdos, svećenik, označava onoga koji je posvećen, odijeljen, odcijepljen od svega i namijenjen za samo jednu svrhu. Svrha svećeništva jest otkrivanje Kristova sakramentalnoga lica svim ludima u svim životnim situacijama.“ Propovjednik je mladomisniku naglasio kome se treba povjeriti u svećeničkome životu. „Osloni se na onoga komu zaista pripadaš. Vjeruj ili imaj povjerenja u onoga za kim si pošao i komu si i mladost svoju podario, i intelekt, i ljubavi, i strasti i životne planove.“



Liturgijskim obredima ravnali su fra Robert Pejićić, fra Luka Baković i naši bogoslovi, a svojim skladnim pjevanjem slavlje je uzveličao zbor svete Cecilije. Nakon svete mise, druženje je nastavljeno u restoranu „La Viva“ u Širokome Brijegu.

Mada misa fra Antonija Muse

U nedjelju, 22. srpnja 2018., u samostanskoj crkvi Uznesenja BDM u Širokome Brijegu, svoju mladu misu proslavio je fra Antonio Musa. Uz mladomisnika su bili provincijal fra Miljenko Šteko, kustos fra Jozo Grbeš, mladomisnici fra Jure Barišić, fra Jozo Hrkač i fra Robert Kavelj, propovjednik fra Ante Marić, gvardijan fra Tomislav Puljić, župnik fra Stipe Biško te još dva desetak misnika.
Euharistijsko slavlje započelo je ulaznom procesijom i roditeljskim blagoslovom, na što se fra Ante Marić na početku nagovorao osvrnuo. „Sve je danas započelo roditeljskim blagoslovom ovdje pred oltarom. A sve je nekad započelo Božjim blagoslovom. Ovim se roditeljima, koji su danas dali svoj blagoslov svom sinu Antoniju, po Božjem blagoslovu rodio taj isti sin – jedinac. Bog je htio, i Antonio je htio, i roditelji su zbog toga bili sretni, te je došlo do ovoga dana. Do mlade svete mise fra Antonija Muse.“



Propovjednik je mladomisniku i prisutnima tumačio nedjeljna čitanja. „Braćo i sestre, dragi Mladomisniče, predivne su Jeremijine riječi i predivna je Isusova usporedba s dobrim pastirom. Jeremija je to govorio hramskim svećenicima, koji su odavno izgubili svoj smisao i zaboravili svoju pravu dužnost, a Isus svo-

jim apostolima i nama danas. Poći ćeš, fra Antonijo, Božjem stadu, i već si se u tom u đakonskoj godini i okušao. Učini sve da budeš čestitim pastirom. Čim prije upoznaj svoje stado, nauči imena svojih ovaca, osobito janjaca i dojilica. Idi pred njima i traži im najočnije pašnjake. Sav je smisao Tvoje mlade sv. mise u tom.“

Na kraju je fra Ante mladomisnika ohrabrio za put njegova svećeništva. „Majka Božja, Gospa Brijeska, u tvom je pogledu, duši, snovima. Njezina Devetnica ovdje pod hrastom i sve njezine suze krijebit će Ti život. Zorama će Njezin Sin stajati uz Tvoja Tiberijadska jezera i zvati na spremljeni doručak. Gledat ćete se u oči i ti ćeš ponavljati: Gospodine, ti sve znaš, tebi je poznato da te ljubim! I kročit ćeš krepak na njivu Gospodnju svoje Provincije, svoje Kustodije. Staviti ruku na plug i nastaviti brazde stoljećima već orane. Kroz glavu će ti prolaziti tvoja braća koja su na toj istoj njivi prije Tebe orali, na toj njivi svoj znoj i svoju krv proljevali.“

Liturgijskim obredima ravnali su naši bogoslovi, a svojim skladnim pjevanjem slavlje je uzveličao zbor svete Cecilije. Nakon svete mise, druženje je nastavljeno u restoranu „Jabuka“ u Širokome Brijegu.

Fra Leon Marijanović napustio bogosloviju i Zajednicu

Zagreb, 04. kolovoza 2018. – Bogoslov fra Leon (Romario) Marijanović (ž. sv. Petra i Pavla - Mostar) odlučio je napustiti bogosloviju i Zajednicu. Odluku je donio nakon razmišljanja i molitve. Zahvalio je cijeloj Provinciji na svemu što mu je pružila za

vrijeme boravka u našim odgojnim ustanovama.

Želimo mu Božji blagoslov i uspjeh u budućem životu i radu.

Novak fra Slaven Dodig napustio Zajednicu

Naš novak fra Slaven Dodig napustio je novicijat na svetkovinu Uznesenja BDM, 15. kolovoza 2018. Zahvalan je zajednici na svemu što mu je pružila kroz proteklu godinu postulature kao i na jednomjesečnom boravku u novicijatu. Bez ikakve prisile izvana, odluku je donio svojevoljno. Iznutra se borio

i promišljaod samog početka novicijata i nakon mjesec dana konačno odlučio otići iz zajednice.

Želimo mu Božji blagoslov i uspjeh u budućem životu i radu.

Dolaganje svečanih zavjeta u Tomislavgradu

U našoj crkvi u Tomislavgradu, u nedjelju 2. rujna 2018., pod svetom Misom u 18.00 sati, četvoricu naše braće: fra Luka Baković iz Župe sv. Mihovila Arkandela u Tomislavgradu, fra Renato Galić iz Župe Uznesenja BDM u Širokome Brijegu, fra Stipe Rotim iz Župe Krista Kralja u Čitluku i fra Lovro Šimić iz Župe sv. Katedra Grudama, položili su svoje svečane (doživotne) zavjete. Misno

slavlje predvodio je provincial hercegovačkih franjevaca fra Miljenko Šteko. U koncelebraciji su bili gvardijan fra Sretan Ćurčić, meistar hercegovačkih bogoslova fra Ivan Landeka ml., i još dvadesetak braće uz velik broj vjernika.



Misno slavlje uzveličao je svojim pjevanjem duvanjski župni zbor. U liturgiji su u asistenciji služili naši bogoslovi.

Nakon prigodne homilije uslijedio je obred zavjetovanja, gdje su braća u rukama provinciala položila svoje doživotne zavjete poslušnosti, siromaštva i čistoće, predajući se potpuno našemu Bratstvu.

Nakon svete Mise nastavljeno je bratsko druženje uz okrepnu u samostanskom klastru.

Mada misa fra Jure Barišića

U nedjelju, 29. srpnja 2018., u crkvi sv. Ante u Šuici, svoju mladu Misu proslavio je fra Jure Barišić. Uz mladomisnika su bili provincial fra Miljenko Šteko, mladomisnici fra Robert Kavelj, fra Antonio Musa i fra Jozo Hrkać, propovjednik fra Vinko Kurevija, župnik fra Mate Logara te još dvadesetak misnika. Euharistijsko slavlje započelo je ulaznom procesijom i

roditeljskim blagoslovom fra Jurine majke. Fra Vinko je u svojoj propovijedi zahvalio fra Jurinoj majci Matiji i pokojnom mu ocu Anti za sina koji se odazvao pozivu i krenuo putem kojim ga je Bog pozvao. Propovjednik se osvrnuo na mladomisničko geslo. „Sva radost tvoja neka bude Gospodin, on će ispuniti želje tvoga srca, dovoljno govori o silnoj želji današn-

jeg mladomisnika poslušati Gospodina, ostvariti planove koje Gospodin ima za njega. Zato fra Jure budi glas koji govori u njegovo ime, pun Božje ljubavi i brige za svakog čovjeka, posebice onoga u nevolji, neka osjeti da nije sam.“

Fra Vinko je mladomisniku govorio o križu i pouzdanju u Gospodina. „Znaj dragi brate Jure da nema svećeništva bez križa.



Imati ćeš radosnih kao i teških, žalosnih trenutaka u životu. Sjeti se da je srce važno, jer na kraju života Bog sudi po srcu, a ne po pameti i znanju. Sva tvoja radost neka bude Gospodin.“ Svojim skladnim pjevanjem slavlje je uzveličao župni zbor iz Šuice. Nakon svete Mise, druženje i slavlje je nastavljeno u prirodi Šuice.

Provincijalov pohod braći u kustodiji

Mostar, 2. rujna 2018.

Od 3. rujna do 7. listopada t. g. provincijal fra Miljenko Šteko će pohoditi našu braću u Kanadi i SAD-u. Provincijal će obaviti kanonsku vizitaciju braće te

predsjedati kustodijskome kapitulu u samostanu sv. Ante u Chicagu. Nakon kapitula održat će se i kapitulski kongres.

Naši pokojnici

Preminuo je Mate Miletić, otac našega fra Hrvoja Miletića

U petak, 13. travnja, opremljen svetim sakramentima, u 81. godini života preminuo je Mate Miletić, otac našega fra Hrvoja.

Ispraćaj pokojnoga Mate bit će u ponedjeljak, 16. travnja 2018. u 14 sati iz mrtvačnice na Novome groblju u Dugome Selu, a sveta misa zadušnica i ukop u utorak, 17. travnja u 14 sati na groblju Bartuluša u Drinovcima.

Počivao u miru Božjem!

Preminula je Janja Pervan, majka našega fra Stipe i s. Domagoje

Preminula je Janja Pervan ud. Bože iz Čitluka, majka našega fra Stipe Pervana i s. Domagoje Pervan. Sprovodni obredi su 30. kolovoza 2018. u 17 sati na Groblju Podadvor u Čitluku.

Pokoj vječni daruj joj Gospodine.

Iz franjevačkog i redovničkoga života

Održana Skupština Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH

Skupštinom KVRPP BiH o temi duhovnih zvanja „Razumjeti i pratiti osobu u formaciji” predsjedao je predsjednik Konferencije fra Miljenko Šteko.

Šesnaesta redovna skupština Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i

Hercegovine (KVRPP BiH) održana je 24. travnja u provincijalnom sjedištu Školskih sestara franjevki sarajevske Provincije na Bjelavama u Sarajevu. Skupštinom je predsjedao predsjednik

Konferencije dr. fra Miljenko Šteko. Na Skupštini su sudjelovali svi provincijalni poglavari i poglavarice zajednica sa sjedištem u BiH, 7 predstavnika redovničkih zajednica čiji članovi djeluju u Bosni i Hercegovini, s provincijalnim sjedištem izvan BiH, kao i apostolski nuncij u BiH nadbiskup Luigi Pezzuto te predsjednica Hrvatske redovničke konferencije s. Ana Marija Antolovic, ASC.

Predsjednik Biskupske konferencije BiH kardinal Vinko Puljić, na početku Skupštine je predslavio euharistijsko slavlje u susavlju s predsjednikom KVRPP BiH, provincijalom Bosne Srebreni fra Jozom Marinčićem te tajnikom Kadinala i prezbiterima članovima Konferencije. Kardinal je također izrekao homiliju i sudjelovao je u uvodnom dijelu rada toga skupa. Za vrijeme misnoga slavlja svirala je s. Julijana Djaković, provincialna glavar-

ica sestara milosrdnica.

Nakon dobrodošlice i uvodnoga slova predsjednika Konferencije, svoje pozdrave sudionicima Skupštine uputili su kardinal Puljić i predsjednica Hrvatske redovničke konferencije. Zatim se sudionicima obratio nuncij Pezzuto svojom porukom.

Uslijedilo je predavanje fra Danijela Nikolića o duhovnim zvanjima pod naslovom “Razumjeti i pratiti osobu u formaciji.” Predavač je istaknuo tri faze u razvojnom procesu

dinamike rasta zvanja: “Faza privilegiranog osjećaja”; “Faza imitiranja modela” i “Faza samostalnoga apostolskog djelovanja”. Zatim je bila rasprava.

U popodnevnom radu predsjednik Konferencije i pročelnici povjerenstava koja djeluju pri KVRPP BiH podnijeli su izvješća.

U završnome dijelu, potpredsjednica Konferencije i domaćin susreta s. Kata Karadža govorila je kratko o povijesti svoje redovničke zajednice i novoga provincijalnog sjedišta te zatvorila rad Skupštine. (kvrpp bih)



Susret Sjevernoslavenske i Južnoslavenske konferencije u Pragu



(OFM.org) Dvije konferencija Slavenskih provincijalnih ministara sjevera i juga susreli su se s njihovim defitorom fra Ivanom Sesarom 22. – 25. svibnja. Domaćini su im bili fratri Češke provincije te su boravili u samostanu sestara trapistkinja u Pragu. Tu su ministri zajedno s tajnicima i vikarima imali mogućnost osjetiti iskreno bratstvo, upoznati se te zajedno moliti, slaviti euharistiju te zajedno razmišljati o životu njihovih bratstava. Generalni defitor fra Ivan je pozdravio u ime generala i cijelog generalnog defitorija te im predstavio realnu situaciju cijelog Reda. Svi su ministri obiju konferencija predstavili svoje zajednice, njihove brige i planove za budućnost. Predsjednik tih dvaju konferencija, fra Bernard Marcianiak iz sjeverne i fra Miljenko Šteko iz južne konferencije, predstavili su zajedničke inicijative te primjere suradnje konferencijsa.

Uz to obje su se konferencije sastale pojedinačno kako bi ocijenili inicijative vezane uz polazne i trajne informacije. Prisutni su mogli uživati u užvišenom gostoprimstvu braće praške Provincije, koji su na čelu s Provincijalom Jakubom Sadilekom omogućili organizaciju susreta te se potpuno stavili na raspolaganje, izveli na obilazak grada te u bratstvu proveli skupa večer nakon zajedničkoga slavlja euharistije.

Južnoslavenska konferencija se sastoji od Provincija Svetoga Križa i Uznesenja BDM u Bosni i Hercegovini te Hrvatske Provincije svetoga Ćirila i Metoda, svetoga Jeronima i Presvetoga Otkupitelja u Hrvatskoj i Provincije Svetoga Križa u

Sloveniji. Sjeveroslavenska konferencija sastoji se od Provincije svetoga Mihovila Arkandela u Ukrajini, Provincije Presvetoga Otkupitelja u Slovačkoj, svetoga Venceslausa u Češkoj, provincije sv. Franje, Uznesenja BDM, Bezgrešnoga začeća, Gospe od Andela i svetoga Hedviga u Poljskoj te ustanove direktno pod upravom Generalnoga ministra svetoga Franje Asiškoga u Rusiji i Kazahstanu.

Susret provincijala Sjeveroslavenske i Južnoslavenske konferencije SLAN – SLAS - od 22. do 25. svibnja 2018.

Zapisnik:

Klášter Naší Paní nad Vltavou
Poličany – Křečovice 10
257 56 Neveklov
Česká Republika

Utorak 22. svibnja – dolazak i molitveni početak u samostanu: Klášter Naší Paní nad Vltavou.

Srijeda, 23.5., početak u 9 sati.
Sjednica

Nazočni: Fr. Ivan Sesar, gen. defitor; Fr. Bernard Marciniak, provincial – predsjednik SLAN-a; Fr. Miljenko Šteko, provincial – predsjednik SLAS-a; Fr. Teofil Czarniak, provincial – dopredsjednik SLAN-a; Fr. Marjan Čuden, provincial – dopredsjednik SLAS-a; Provincijali: Fr. Ilija Vrdoljak, Fr. Joško Kodžoman, Fr.

Jozo Marinčić, Fr. Antonin Brzakalik, Fr. Jacek Koman, Fr. František Olbert, Fr. Daniel Botwina, Fr. Jakub Sadilek, Fr. Alan Brzyski; Fr. Stefano Invernizzi - predsj. Fundacije; Vikari provincija: Fr. Jeronym Jurka, Fr. Emanuel Sabadah, Fr. Dymitr Žeglin; Tajnici, pomoćnici, prevoditelji: Fr. Nikola Vukoja, Fr. Stanko Čosić, Fr. Jędrzej Lietzau, Fr. Marceli Gęśla, Fr. Joachim Ciongwa.

Domaćin, predsjednik Sjevernoslavenske konferencije fra Bernard Marciniak je nakon zajedničke molitve izrazio svoju dobrodošlicu svim prisutnim.

Nazočni su se provincijali predstavili počevši od generalnoga definitora fra Ivana Sesara. U kratkim su crtama iznijeli statistiku i vlastitosti njihovih provincija.

Fra Ivan Sesar je nakon predstavljanja preuzeo riječ. Prenio je pozdrav generala fra Michaela Perrya, te govorio o aktualnim pitanjima Reda. Spomenuo je Plenarno vijeće koje će biti u Nairobiju. Generalna Uprava planira na Plenarnome vijeću bolje upoznati stanje cijelog Reda. Daljnji vidici na koje Generalni Definitorijski stavljaju naglasak jesu: zvanja, pitanje ekonomije, te ujedinjavanje franjevačkoga sveučilišta u Rimu.

Ovo posljednje: Sveučilište u Rimu bi, kako sada stvari stoje, započelo s dva sjedišta: i Antonianum i Seraficum. Braća kapucini su u razgovorima gledi na njihova doprinosa.

Generalni definitorijski zahvaljuje provincijama i konferencijama zbog ekonomske pomoći prema Redu.

Pitanje formacije je najvažnije pitanje. Od primanja kandidata do trajne formacije u pojedinim zajednicama. Iznesene su neke smjernice i prijedlozi koje potiče Generalni Definitorijski.

Nakon izlaganja fra Ivan je odgovarao na pitanja provincijala. Naglasio je pitanje brojnosti kandidata za novicijat. Generalni Definitorijski za naše

konferencije ne daje povlasticu novicijata u pojedinim zajednicama u kojima nemaju barem tri kandidata. Ako je manje od tri kandidata, onda se za tu godinu treba ujediniti novicijat s nekom drugom provincijom.

Popodnevni nastavak rada u 15 sati.

Predsjednik je Južnoslavenske konferencije fra Miljenko Šteko najprije se zahvalio na pozivu i gostoprimstvu braći u SLAN-u. Opravdao je izostanak fra Andrije Bilokapića, provincijala iz Zadra i tajnika Konferencije fra Roberta Bahčića. Istaknuo je da su južnoslavenski provincijali međusobno vrlo složni. Iznio je konkretne izaove i projekte konferencije.

Isto je učinio i fra Bernard Marciniak glede Sjevernoslavenske konferencije. Mogućnosti suradnje i susreta su drugačiji od Južnoslavenske konferencije jer imaju 10 provincija i različite jezike. Na zajedničkim susretima raspravljaju o svim otvorenim pitanjima zajednica. Trenutačno pripremaju zajednički digitalni časoslov. Također je utemeljen franjevački institut i rade na zajedničkom programu formacije.

Nakon izvještaja obiju konferencija fra Miljenko je pročitao pismo provincijala sv. Benedikta iz Afrike koji traži financijsku pomoć konferencija. Budući da u pismu nisu do kraja jasne sve pojedinosti, zatražit će se jasnije postavke financijskoga zahtjeva.

Fra Bernard je prenio sadržaj dopisa u vezi s molbom glede preuzimanjem jednoga franjevačkog samostana u Italiji. Poziva provincije obiju konferenciju da promisle o preuzimanju toga samostana.

Nastavljen je odvojen sastanak konferencija u 16 sati.

Zapisnik SLAS

Predsjednik je pozdravio sve nazоčne i otvorio ovo odvojeno zasjedanje konferencije.

Nakon nekoliko tema vezanih za život i rad zajednica u konferenciji, riječ je uzeo generalni definitor fra Ivan. On je donio i dopis Generalnoga Ministra glede preuzimanja odgovornosti Južnoslavenske konferencije za zajednicu u Pazinu, dosad vezanu za fundaciju Palestrina. Nakon duže rasprave, izražena je načelna otvorenost za prijedlog, ali i potreba dodatnih razjašnjenja. Predsjednik konferencije će to i istaknuti u odgovoru na pismo Generalnog Ministru.

Na kraju se razgovaralo i o imenu same konferencije. Na latinskom je ispravniji naziv konferencija Slavica Australis od sadašnjega Sud Slavica. No da bi izbjegli moguće poteškoće u nazivlju, provincijali su odlučili ne mijenjati naziv, te on ostaje: Conferentia Sud Slavica.

Sastanak završava u 17.30. Svetu Misu predslavi fra Ivan Sesar, generalni definitor.

Četvrtak, 24. svibnja, konferencije su provele s bratstvom u Pragu, a sv. Misa slavljena je na češkom jeziku s pukom. Obilazak i stručno vodstvo u negdašnjem samostanu, sada državnom muzeju, sv. Janje Praške.

Petak, 25. svibnja – jutarnju Svetu Misu, u zajedništvu s časnim sestrama Trapističkoga reda u Klášter Naší Paní nad Vltavou predslavio je i propovijedao predsjednik Južnoslavenske konferencije fra Miljenko Šteko.

Tajnik Herc. franjevačke provincije, fra Stanko Čosić

Zasjedanja Vijeća franjevačkih zajednica u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini te Južnoslavenske konferencije franjevačkih provincijala u Mostaru

M o s t a r ,
(MIRIAM) – U franjevačkom samostanu svetih Petra i Pavla u Mostaru u utorak 29. svibnja 2018., u prijepodnevnim satima, održana je sjednica Vijeća franjevačkih zajednica u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Sjednicom je predsjedala s. Kata Karadža, provincijalka ŠSF Bosansko-hrvatske provincije, predsjednica Vijeća. Na sjednici su sudjelovali poglavari i poglavarice franjevačkih zajednica u Hrvatskoj, BiH i



Crnoj Gori.
U popodnevnim satima održan je i susret Južnoslavenske konferencije franjevačkih provincijala, kojem je predsjedao provincijal fra Miljenko Šteko, predsjednik.

Na oba susreta razgovaralo se o životu i radu tih

franjevačkih zajednica, te suradnji na mnogim zajedničkim pothvatima na prostoru Hrvatske i BiH.

Iz života Crkve u Hrvata

Priopćenje s XX. redovitog godišnjeg zajedničkog zasjedanja BK BiH i HBK

Članovi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine i Hrvatske biskupske konferencije održali su svoje dvadeseto redovito godišnje zajedničko zasjedanje, 14. ožujka 2018. u Nadbiskupskoj rezidenciji u Sarajevu pod predsjedanjem nadbiskupa metropolita vrhbosanskog kardinala Vinka Puljića, predsjednika BK BiH, i nadbiskupa zadarskog mons. Želimira Puljića, predsjednika HBK. U radu zasjedanja sudjelovala su 24 člana dviju Biskupskih konferencija dok su se tri člana ispričala.

Apostolski nuncij u BiH nadbiskup Luigi Pezzuto sudjelovao je u uvodnom dijelu zasjedanja te u svom obraćanju istaknuo važnost susreta dviju Biskupskih konferencija tijekom kojeg promišljaju o življenoj stvarnosti međusobnog zajedništva i načinima sve dublje povezanosti.

Biskupi su saslušali godišnje izvješće o radu Vijeća HBK i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu

i Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu. Upoznati su: s personalnim i aktualnim pitanjima u hrvatskim župama i misijama, s financijskim stanjem Fonda solidarnosti te s događanjima u 2017. i planovima za 2018. godinu kao i s nekim otvornim pitanjima i izazovima. Izrazili su zahvalnost članovima spomenutog Vijeća i djelatnicima dušobrižništva, a posebno svim svećenicima, đakonima, časnim sestrama i pastoralnim suradnicima i suradnicama u hrvatskim župama i misijama širom svijeta. I ovom prigodom potiču sve Hrvate katolike koji su otišli iz Republike Hrvatske, Bosne i Hercegovine i drugih zemalja u kojima su Hrvati autohtoni, da gaje povezanost s Katoličkom Crkvom tamo gdje žive i aktivno se uključuju u hrvatske župe i misije. Također potiču vlasti u Republici Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini da stvore uvjete za ostanak posebno mladih ljudi, ali i da pomognu svim onima koji bi se željeli vratiti u Republiku Hrvatsku ili u Bosnu i Hercegovinu.

Iz izvješća o službenom pohodu Papinskom hrvatskom zavodu sv. Jeronima u Rimu biskupi su upoznati sa stanjem te novostima i promjenama u spomenutom Zavodu i radu Nadzornog odbora kao i o broju studenata u tekućoj akademskoj godini koji studiraju na deset rimskih crkvenih (sve) učilišta, a dolaze iz 15 biskupija Crkve u hrvatskom narodu. Također su izabrali sadašnjeg vice-rektora preč. Marka Đurina na novi mandat te s radošću prihvatali izvješće o pozitivnom ozračju u Zavodu koji je od posebne važnosti za Crkvu u hrvatskom narodu.

U izvješću o provedbi akcije Tjedan solidarnosti s Crkvom i ljudima u BiH pod geslom „Da se ne ohladi ljubav mnogih“, biskupi su informirani o dobroj suradnji Hrvatskog Caritasa i Caritasa Bosne i Hercegovine. Zahvaljujući spomenutoj akciji, sufinancirani su brojni karitativni projekti u biskupijskim zajednicama u Bosni i Hercegovini kroz koje se pomaže starim i iznemoglim osobama, djeci i mladima u potrebi. Biskupi su, također, upoznati da je u isto vrijeme u Bosni i Hercegovini provedena karitativna akcija pod nazivom Nedjelja solidarnosti. Zahvaljuju svima koji svojim molitvama, prilozima i karitativnim pothvatima pokazuju otvoreno srce za ljudе u potrebi. Posebnu su pozornost posvetili teškom stanju u katoličkim župnim zajednicama koje su progname tijekom rata te u njima sada živi mali broj vjernika. Svjesni potrebe da učine sve što im je moguće kako bi pomogli opstanak, ostanak i povratak posebno u takve župe, biskupi potiču sve ljude u vlasti da se snažnije zauzmu oko ispravljanja nepravde te da se ponajprije tim ljudima pruži konkretna pomoć u stvaranju uvjeta za život dostojan čovjeka.

Na dnevnom redu zasjedanja bilo je i godišnje izvješće o radu Komisije HBK i BK BiH za hrvatski martirologij koja želi pomoći u rasvjetljenju bremenite prošlosti s prvotnim ciljem što detaljnijeg prikupljanja podataka o mogućim žrtvama ubijenima iz mržnje „prema vjeri“ (in odium fidei) za koje postoji mogućnost uzdizanja na čast olтарa. Biskupi su izrazili zahvalnost biskupijskim

povjerenicima i drugim članovima Komisije za njihov rad

Svjesni da je svećenička formacija odlučujuća za poslanje Crkve, biskupi su upoznati s potrebom dorade Temeljnih odredbi o svećeničkom odgoju i izobrazbi za dvije Biskupske konferencije u skladu s novim dokumentom Ratio Fundamentalis Institutionis Sacerdotalis. Dali su potporu za nastavak izrade programa za trogodišnju trajnu formaciju biskupijskih i redovničkih odgojitelja i odgojiteljica kroz suradnju Vijeća HBK za sjemeništa i duhovna zvanja i Vijeća za bogoslovna i Vijeća za mala sjemeništa BK BiH.

Biskupi su upoznati s tijekom priprema za Treći nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji koji će se održati u Splitu i Solinu, 15. i 16. rujna 2018. pod geslom Obitelj – izvor života i radosti.

Biskupi su razmišljali o najboljim načinima suradnje HBK i BK BiH na liturgijskom planu u duhu Apostolskog pisma u obliku motu propria pape Franje Magnum principium gdje se ističe kako „u biskupskim konferencijama u kojima se govori istim jezikom treba jamčiti i vjerno sačuvati smisao izvornog teksta prevedenih bogoslužnih knjiga“, i da to uvijek ima „odražavati jedinstvo rimskog obreda“.

Svi nazočni biskupi, u zajedništvu s apostolskim nuncijem u Bosni i Hercegovini nadbiskupom Luigijem Pezzutom, 13. ožujka 2018., na petu godišnjicu izbora pape Franje, slavili su Svetu misu u katedrali Srca Isusova u Sarajevu. Svečanom Euharistijskom slavlju predsjedao je kardinal Vinko Puljić, a propovijedao nadbiskup Želimir Puljić. Također su, 14. ožujka 2018. slavili Euharistiju u crkvi sv. Ćirila u Metoda s bogoslovnim zajednicom i svećenicima u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu. Predsjedao je i propovijedao nadbiskup metropolit splitsko-makarski mons. Marin Barišić, predsjednik Vijeća HBK za sjemeništa i duhovna zvanja.

Sarajevo, 14. ožujka 2018.
Tajništvo HBK

Priopćenje sa 72. redovitog zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine, 20. i 21. ožujka 2018. u prostorijama Biskupskog ordinarijata u Mostaru održala je svoje 72. redovito zasjedanje pod predsjedanjem nadbiskupa metropolita vrhbosanskog kardinala Vinča Puljića, predsjednika BK BiH. Sudjelovali su svi članovi Biskupske konferencije BiH i biskup križevački mons. Nikola Kekić, delegat Hrvatske biskupske konferencije.

S biskupima se susreo i apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini nadbiskup Luigi Pezzuto koji je prenio ohrabrenje Svetе Stolice te kazao da duboko cijeni sveukupno djelovanje biskupa zajedno s njihovim suradnicima, svećenicima, redovnicima, redovnicama i vjernicima zauzetim za krajevnu Crkvu u Bosni i Hercegovini.

Nakon što su na nedavnom susretu s članovima Hrvatske biskupske konferencije pobliže informirani s tijekom rasprave o Istanbulskoj konvenciji, biskupi izražavaju žaljenje što je ta konvencija usvojena u Bosni i Hercegovini bez šire rasprave u koju bi bile uključene također Crkve i vjerske zajednice. Daju potporu braći u biskupstvu u Republici Hrvatskoj i svim ljudima koji se zalažu za istinsko vrjednovanje života, obitelji i bračnog zajedništva muškarca i žene na temeljima naravnog zakona i Božje objave.

U svojstvu predsjednika pojedinih vijeća i komisija Biskupske konferencije BiH, biskupi su iznijeli godišnja izvješća o djelovanju ovih tijela u 2017. godini. Tako su, između ostalog, upoznati s temama Šestoga studijskog dana za odgojitelje u bogoslovnim i malim sjemeništima u Bosni i Hercegovini održanog 11. studenoga 2017. u Sarajevu. Informirani su i o ekumenskim i međureligijskim događanjima organiziranim na inicijativu Vijeća za ekumenizam i dijalog među religijama i kulturama BK BiH. Saslušali su i izvješće o radu Vijeća za katehezu i novu evangelizaciju BK BiH i prijedloge za doradu plana i programa župne kateheze i upoznati s pripremama za završnu Vjeronaučnu olimpijadu koja će se održati 25. travnja 2018. u Livnu. Na temelju izvješća Vijeća za kler BK BiH,

biskupi su dogovorili teme za Peti međudekanski susret BiH koji će se održati 26. travnja 2018. u prostorijama Nadbiskupijskog sjemeništa „Petar Barbarić“ u Travniku.

Kroz godišnje izvješće o radu Pedagoškog vijeća katoličkih škola za Europu, biskupi su upoznati o inicijativama, smjernicama, odlukama i poduzetim mjerama i aktivnostima s ciljem inoviranja i unapređivanja odgojno-obrazovnog rada u sustavu katoličkih škola. Iz izvješća o radu Odbora za mlade BK BiH informirani su o brojnim inicijativama i akcijama na planu pastoralna mladih te o pripravi za održavanje III. Nacionalne konferencije o pastoralu mladih u Bosni i Hercegovini u Banjoj Luci. Odobrili su Pravilnik Ureda za mlade Biskupske konferencije BiH. Pošto su saslušali izvješće Vijeća za laike i za obitelj, biskupi potiču sve članove biskupijskih zajednica da promiču obitelj i budu otvorene za život jer time daju nemjerljiv doprinos obnovi Crkve, naroda i društva u cjelini. Podržali su inicijativu spomenutih vijeća za organiziranje susreta obitelji na razini Biskupske konferencije BiH.

U okviru izvješća o radu Komisije za nauk vjere, članovi BK BiH upoznati su s glavnim naglascima u „Pismu ‘Placuit Deo’ biskupima Katoličke Crkve o nekim aspektima kršćanskoga spasenja“ koje je Kongregacija za nauk vjere predstavila javnosti u Rimu 1. ožujka 2018. Kroz godišnje izvješće Vijeća za sredstva društvenog priopćivanja BK BiH informirani su, između ostalog, da je Stručno tijelo za prijenos liturgijskih slavlja BK BiH izradilo kalendar crkvenih događanja na području BiH, koja će biti predložena medijskim kućama za izravan prijenos ili informativno praćenje. Taj kalendar će uskoro biti objavljen i dostupan svima preko Katoličke tiskovne agencije BK BiH. Saslušavši izvješće o radu Vijeća za liturgiju BK BiH, biskupi su dali potrebne smjernice za pojedine konkretne akcije u suradnji s mjerodavnim tijelima Hrvatske biskupske konferencije.

Svjesni važnosti misijskog djelovanja Crkve te molitvene i svake druge potpore misionarima i

misionarkama, a osobito potrebe buđenja svijesti za odlazak u misijska područja, biskupi su posebnu pozornost posvetili godišnjem izvješću o radu Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela Bosne i Hercegovine. Potiču osobito župnike i druge pastoralne djelatnike na širenje misijskog lista „Radosna vijest“ te uključivanje što većeg broja vjernika u razne karitativne akcije kojima se gaji misijski duh i ostvaruje duhovna povezanost s onima koji su svoj život posvetili pastoralnom djelovanju u dalekim zemljama.

Biskupi su izabrali predsjednika Odbora za mlade BK BiH mons. Marka Semrena, pomoćnog biskupa banjolučkog, kao svoga delegata na XV. redovitom zasjedanju Biskupske Sinode koja će se održati od 3. do 28. listopada 2018. u Rimu.

Saslušavši izvješće i prijedloge Komisije Justitia et pax BK BiH, biskupi su raspravljali o aktualnoj vrlo složenoj društveno-političkoj situaciji. Pozivaju i potiču sve političke i društvene strukture da u središte svojih nastojanja stave čovjeka kojem treba služiti svaki sustav i svaka instituci-

ja promičući njegovo dostojanstvo i sva osnovna ljudska prava i slobode. Ohrabruju sve da se okrenu izgradnji društva u kojem će svakom čovjeku i svakom narodu u cijeloj Bosni i Hercegovini biti priznato i poštivano pravo na vlastiti identitet jer je to temeljni preduvjet za izgradnju suživota u različitosti. Potiču članove svojih biskupijskih zajednica na usrdnu molitvu za ostvarenje Kristova mira ponajprije u srcima, obiteljima i zajednicama u duhu priprave za Vazmeno slavlje koje vjernički pogled usmjerava prema vječnom spasenju i izgradnji Božjega kraljevstva mira i pravde u dušama i među ljudima.

Biskupi su, 19. ožujka 2018., na svetkovinu sv. Josipa, zaštitnika Mostarsko-duvanjske biskupije, sudjelovali na zajedničkom Euharistijskom slavlju u mostarskoj katedrali Marije Majke Crkve. Predsjedao je kardinal Puljić, a prigodnu propovijed izrekao je biskup Kekić.

Mostar, 21. ožujka 2018.
Tajništvo BK BiH

Teološka tribina na KBF-u Sarajevo - Raseljavanje i depopulacija bosansko-hercegovačkoga društva. Ima li nade?

U pondjeljak, 14. svibnja 2018., na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Sarajevu održana je teološka tribina pod nazivom: Raseljavanje i depopulacija bosansko-hercegovačkoga društva. Ima li nade? Spomenuta tribina održana je u sklopu godišnjega programa: Vjera u suvremenom društvu koji se realizira uz partnerstvo njemačke fondacije Konrad Adenauer.

Kao prvi predavač nastupio je dr. Nerzuk Ćurak, redoviti profesor na Fakultetu političkih nauka u Sarajevu. Svojim je predavanjem postavio pitanje o razlozima aktualnoga masovnog odlaska mlađih iz BiH, za koje se čini da i nisu posve ekonomske prirode.

Profesor Ćurak govorio je o sistemskim, političkim i ekonomskim razlozima odlaska mlađih ljudi iz Bosne i Hercegovine, ali se bitno os-

vrnuo i na vrijednosne aspekte procesa zbogom domovini.

Akceptirajući nedostatak političkih i socijalnih uvjeta za izgradnju zbiljskoga bosanskohercegovačkog društva, Ćurak se osvrnuo na razloge koji priječe izgradnju multietničkoga bosanskohercegovačkog društva s ključnim uvjerenjem da vladajuće političke strukture rade samo na izgradnji paralelnih monoetničkih društava, što generira dubinsko nepovjerenje i strah u našoj zemlji. To je detektirao kao jedan od uzroka odlaska mlađih ljudi, koji ne mogu podnijeti vječito vraćanje istoga i jednu dugotrajnu statičnu koncepciju društva unutar koje referiranje na rat kao najvažniji događaj ne prestaje i 23 godine nakon okončanja nasilja.

Ta militaristička kultura dovela je i do frustrirajuće činjenice da gotovo dvije i po decenije od kada oružje šuti Bosna i Hercegovina nije uspjela ratnike prevesti u radnike, pa su ključna pitanja naših života još uvijek fokusirana na veterane rata od kojih je najveći broj njih nezadovoljan svojim društvenim položajem.

Uz društvenu statičnost, a koju etnonacionalne strukture ohrabruju ili ne čine ništa da se zaustavi to mirovanje u lažnom kretanju, kao važne indikatore jedne narašle volje za odlaskom, uvodničar je naveo i hiperbirokratiziranu strukturu države koja ohrabruje korupciju kao način života, nebrigu za čovjeka koji je naprsto izvan radara brige jedne koruptivne vlasti. Kada se na te indikatore nasloni teška ekonomska situacija koja onemogućuje vertikalni prođor većini ljudi iz zone siromaštva u zonu pristojne ljudske egzistencije, postaje jasnije zašto, u općoj atmosferi defetizma i beznađa, mladi ljudi žele potražiti sreću negdje drugdje. No, vrijeme je za okončanje deprimirajućih naracija i ulaganje kreativne energije ponižena građanstva u stvaranje uvjeta koji će natjerati vladajuće političke strukture da rade i donose zakone koji će zbiljski utjecati na mlade da se ne osjećaju izdanima, prekriženima i proganima.

Kao drugi predavač nastupio je dr. Mario Bernadić, docent na katedri dogmatske teologije Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Sarajevu. U svojim izlaganjima nastojao se fokusirati na pitanje koliko je odlazak po sebi stvar zrele fundamentalne opcije, a koliko posljedica svakodnevnih neformalnih govorkanja.

Na početku se izlaganja dr. Bernadić pozabavio fenomenom ogovaranja. Premda se isto općenito smatra lošim i nečasnim oblikom ljudskoga ponašanja, ono što zabrinjava je to što se prema nekim procjenama (Dunbar) čak dvije trećine međuljudske komunikacije odnosi upravo na ogovaranja, odnosno, tračeve, i onda ne čudi što su mu neki moderni autori poput Feinberga, Harrarija i Dunbara posvetili dosta svoga istraživačkoga vremena i interesa.

Ukoliko se ogovaranje definira kao neformalni i negativno-evaluacijski govor o odsutnoj osobi,

dr. Bernadić postavlja pitanje možemo li na našem prostoru govoriti i o ogovaranju društva u cjelini? Pod tim se normalno ne podrazumiјeva jedan smisleni govor o realnim društvenim problemima, poput recimo one monstruozne - umalo -četrdesetpostotne stope nezaposlenosti, nego sav onaj svakodnevni defetistički pristup vlastitoj zemlji koja u tom kontekstu na kraju počinje sličiti na beživotnu pustaru iz koje su svi pametni i normalni već odavno pobegli ili samo što nisu, dok njezinim vrletima i bespućima još uvijek isključivo i jedino tumaraju tamo neki biološki ekstremofili i bajkoviti mutanti. Ako bi to bilo stvarno tako, onda ostaje vrlo teško pitanje zašto je u našoj zemlji u protekloj godini zabilježeno 2,6 milijuna turističkih noćenja, i zbog čega onda ta cifra još dodatno raste svake godine za 16 – 17 %? A da stvar bude delikatnija, svi ti koji dolaze kažu da im je ovdje jako fino.

Izgledno je stoga da u ovom društvu manjka one zdrave i konstruktivne kritike. Dok su jedni u svemu tome nerealno pesimistični, drugi su opet nerealno optimistični, a problemi se prije ili kasnije moraju precizno i striktno definirati, a zatim i riješiti.

Dr. Bernadić je govorio i o problemu niskoga nataliteta koji izgledno po sebi maksimizira i onaj problem odlaska. Ljudi su se odavde oduvijek iseljavali, ali su se i rađali, a toga danas nedostaje, pa i statistike onda postaju šupljikave.

Nakon toga je uslijedila i plodna diskusija, kao i zajedničko druženje. To je inače bila posljednja tribina iz ovogodišnjega (akademskoga) ciklusa Vjera u suvremenom društvu, a nastavak se očekuje na jesen s početkom nove akademske godine. (kta)

Kardinal Puljić susreo se s mons. Henrykom Hoserom

U četvrtak, 5. srpnja 2018. nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić primio je umirovljena biskupa Varšave-Praga mons. Henryka Hosera u čijoj je pravnji bio i apostolski nuncij u BiH mons. Luigi Pezzuto. Povod susreta bio je početak nove službe mons. Hosera kao apostolskoga vizitatora s posebnom ulogom za župu



Međugorje na neodređeno vrijeme i *ad nutum Sanctae sedis* („na raspolaganju Svetoj Stolici“). On je tako kardinala Puljića htio pobliže upoznati sa svojom novom misijom, a kardinal Puljić poželio mu je dobrodošlicu i uspješno ostvarenje poslanja

dobivena od pape Franje. (kta)

Priopćenje sa 73. redovitoga zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

U zgradi Biskupskoga ordinarijata u Banjoj Luci, 13. i 14. srpnja 2018. održano je 73. redovito zasjedanje Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine. Predsjedao je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, predsjednik BK BiH, a sudjelovali su svi članovi Biskupske konferencije BiH. Na zasjedanju su također sudjelovali delegat Hrvatske biskupske konferencije mons. Nikola Kekić, vladika križevački, i dopredsjednik Slovenske biskupske konferencije mons. Alojzij Cvirk, nadbiskup metropolit mariuborski.

Tijekom zasjedanja s biskupima se susreo i apostolski nuncij u BiH mons. Luigi Pezzuto koji je s pastirima mjesnih Crkava razgovarao o pronalaženju najboljih odgovora na aktualne migracijske izazove počevši od onemogućavanja povratka prognanih i izbjeglih preko odlaska bro-

jnih, posebno mladih ljudi u inozemstvo do sve većega prirasta migranata iz dalekih zemalja.

Biskupi su saslušali izvješća svojih delegata: s plenarnoga zasjedanja Talijanske biskupske konferencije održane od 21. do 24. svibnja u Rimu; s Predsinodalnog susreta održana od 13. do 24. ožujka u Rimu; sa Susreta generalnih tajnika biskupskih konferencija u Europi održana od 29. lipnja do 2. srpnja na Cipru; sa Susreta osoba zaduženih za medije i glasnogovornika biskupskih konferencija u Europi održana od 26. do 28. lipnja u Rimu; s blagoslova novoga sjedišta Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda upriličena 1. srpnja u Novom Sadu te s Forumom o trgovini ljudima održana od 4. do 6. srpnja 2018. u Rimu.

U skladu sa smjernicama prefekta Kongregacije za evangelizaciju naroda kardinala Fernanda Filonija i na prijedlog Misijске središnjice u BiH, biskupi su odlučili proglašiti Misiju godinu koja će započeti u listopadu 2018. godine i završiti misijskim mjesecom listopadom sljedeće 2019. godine. U vezi s Misijском godinom uputit će svoju posebnu poslanicu.

Budući da su saslušali izvješće predsjednika Organizacijskoga odbora za pripravu Obiteljskog dana u BiH, koji će se održati u nedjelju, 29. srpnja u župnoj crkvi Svete Obitelji u Kupresu, biskupi i tom prigodom pozivaju sve obitelji i sve druge vjernike da svojim dolaskom na to obiteljsko okupljanje iskažu zajedništvo u vjeri i molitvi.

Biskupi su saslušali Godišnje izvješće o djelovanju Caritasa BiH. Upoznati su s provedbom brojnih projekata, programa i aktivnosti Caritasa BiH i dijecezanskih Caritasa. Također su informirani da je smanjen broj donacija za karitativne aktivnosti zbog sve manjega zanimanja partnera i donatora za Bosnu i Hercegovinu. Zahvaljuju svim karitativnim djelatnicima te pozivaju sve vjernike na molitvu za brojne dobre ljude koji su im pomagali u teškom ratnom i poratnom vremenu i koji ih ni danas ne zaboravljaju. Također potiču sve da uvijek imaju otvoreno srce za sve ljude koji su u velikoj potrebi u siromašnim zemljama ili u njihovu okruženju. Također su saslušali i prihvatali Izvješće Nadzornoga vijeća Caritasa Bosne i Hercegovine za 2017. godinu.

Biskupi su raspravljali o pastoralnim izazovima u svjetlu sadašnjega demografskog stanja Hrvata katolika u BiH. Zahvalni su svim svećenicima, redovnicima, redovnicama i svima koji s njima surađuju na planu evangelizacije, katehizacije učenika osnovnih i srednjih škola, animiranja mlađih kroz razne aktivnosti, priprave budućih bračnih parova, praćenja katoličkih obiteljskih zajednica kroz seminare i duhovne obnove, brige za iseljenike, promicanja socijalnoga nauka Crkve... Sve njih potiču da svojom zauzetošću

pomognu vjernicima pronaći duhovni smisao i hrabrost za ostanak na ovim prostorima jer su jedino tu svoji na svome.

Biskupi su upoznati s odlukom Kongregacije za ustanove posvećena života i Družbe apostolskoga života da se sadašnji članovi trapističko-ag samostana – nekoć opatije „Marija Zvijezda“ u Banjoj Luci – povjeravaju brizi, osim generalnoga opata trapističkoga reda, također i neposrednoj brizi i nadležnosti biskupa ordinarija Banjolučke biskupije.

Sa svoga zasjedanja biskupi su uputili poruku članovima svojih biskupijskih zajednica u vezi s listopadskim Općim izborima u Bosni i Hercegovini 2018. godine. Također pozivaju sve koji se nisu registrirali za izlazak na izbore da to učine u predviđenom roku.

Na svetkovinu sv. Bonaventure, nebeskoga zaštitnika banjolučke biskupije i naslovnika katedrale, 15. srpnja biskupi će slaviti svečanu euharistiju. Svetu misu predvoditi će kardinal Puljić, a propovijedati mons. Franjo Komarica, biskup banjolučki.

Banja Luka, 14. srpnja 2018.

Tajništvo BK BiH

Poruka biskupa BK BiH uoči Općih izbora u listopadu 2018. godine

Sa svoga 73. redovitoga zasjedanja, održanog u zgradbi Biskupskega ordinarijata u Banjoj Luci, 13. i 14. srpnja 2018., biskupi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine uputili su poruku članovima svojih biskupijskih zajednica u vezi s listopadskim Općim izborima u Bosni i Hercegovini 2018. godine. Poruku prenosimo u cijelosti:

U listopadu 2018. godine trebaju se održati opći izbori u Bosni i Hercegovini. U povodu toga važnoga događaja, kao biskupi Katoličke crkve, svjesni društvene odgovornosti svih kršćana, i u skladu sa socijalnim naukom Crkve, podsjećamo katoličke vjernike, da svi članovi Crkve, osim zakonskih obveza, imaju i moralnu odgovornost za društvo u kojem žive. Iz te odgovornosti proizlaze stvarne obveze svakoga katoličkog vjernika, da doprinosi poštovanju dostojanstva i prava svake ljudske osobe i napretku društvene zajednice. Istu moralnu obvezu imaju i svi drugi građani Bosne i Hercegovine, koji su kao i katolici pozvani dati svoj doprinos stvaranju pravednih okolnosti i uvjeta, kako bi se sva otvorena pitanja mogla rješavati na pošten i miran način.

Svoje društvene obveze i prava katolici vrše i ostvaruju na različite načine i u različitim prilikama. Pri tomu, poznato je, da su opći izbori u svakom demokratskom društvu vrlo važni i velika prilika za nov početak. Na njima birači imaju veliku odgovornost, jer izražavaju mišljenje i odlučuju, tko će ih u sljedećem razdoblju zastupati u vlasti i brinuti se za napredak društva. Katolički vjernici pak znaju, da svojim glasom odlučuju također, tko će donositi odluke o poštovanju i provođenju kršćanskih vrednota.

U složenom društvu, kao što je Bosna i Hercegovina, mora se poštivati dostojanstvo svakoga čovjeka i njegova prava, uključujući i ono na održiv povratak, te graditi sloga, njegovati dijalog i dosljedno uvažavati različite narodne, kulturne, jezične i vjerske posebnosti i identitete.

Ako se to želi postići i podržavati spomenute vrednote, onda iz političkoga djelovanja treba-

ju nestati majorizacija i preglasavanje. Jednako je neprihvatljivo, da se u parlamentarnoj praksi donose odluke od sudbinske važnosti i životnoga interesa bez većine predstavnika jednoga naroda i protiv njihove volje. U ratu smo govorili, da se sreća jednoga čovjeka ne može graditi na nesreći drugoga i da jedan narod ne može do svoga napretka na štetu drugoga naroda, te i danas ponavljamo, da se sretna budućnost i boljitet Bosne i Hercegovine ne mogu graditi na nesreći i nijekanju bilo kojega naroda. Uz to od posebne je važnosti, da se u provedbi rezultata izbora dosljedno poštuje konstitutivnost svakoga naroda na cijelom području Bosne i Hercegovine, tako što će izborni legitimitet biti pravilo predstavljanja naroda. U protivnom, u društvu, koje drukčije primjenjuje zakon, vlada nepravda i pravno nasilje čime zakon gubi svoj osnovni smisao, koji se zove zaštita pravde. U tom smislu, zaista je nešvatljivo i neprihvatljivo neprovođenje pravomoćnih presuda mjerodavnih domaćih i stranih sudova, koje se tiču organizacije izbora i provedbe njihovih rezultata na općoj i nekim lokalnim razinama.

Bez obzira na brojne razloge za nezadovoljstvo i frustraciju zbog lošega stanja u Bosni i Hercegovini, koje predugo traje, mi Kristovi vjernici znademo, da smo svjedoci nade i propovjednici Isusove Radosne vijesti, koja je lijek za svako loše stanje. To činimo i svojim doprinosom za izgradnju boljega društva. Stoga pozivamo katolike da, kao svjedoci vjere i glasnici nade, odgovorno izadu na sljedeće opće izbore i po savjeti svoj glas dadnu onima, za koje smatraju, da će poštivati načela i odgovorno provoditi vrednote socijalnoga nauka Katoličke crkve. Uvjereni da sva ljudska nastojanja bez Božje pomoći ne mogu postići željeni mir i napredak u ovoj Zemlji, podsjećamo katolike na njihovu trajnu obvezu moliti za sve koji obnašaju i koji će obnašati odgovorne službe u našem društvu s nakanom da ih vrše na opće dobro svih.

Banja Luka, 14. srpnja 2018.

Biskup Komarica pozvao na čitanje knjižice: Politika po mjeri čovjeka

Biskup je pozvao sve katolike, ali i druge koji to žele, a osobito one koji se kandidiraju za predstojeće izbore u BiH, da pročitaju knjižicu.

Na tiskovnoj konferenciji na kraju 73. redovitoga zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, 14. srpnja 2018. u prostorijama Biskupskoga ordinarijata u Banjoj Luci, mons. Franjo Komarica, biskup banjolučki, pozvao je sve katolike, ali i druge koji to žele, a osobito one koji se kandidiraju za predstojeće izbore u Bosni i Hercegovini u listopadu 2018. godine, da pročitaju knjižicu u izdanju Biskupske konferencije BiH pod naslovom: „Politika po mjeri čovjeka – Moralne vrijednosti i načela kao temelj političkog djelovanja prema socijalnom nauku Katoličke crkve“.

„Imajući u vidu predstojeće izbore, može se vidjeti kakvi su političari potrebni ovoj zemlji – oni koji će se brinuti za opće dobro, a ne samo za svoje uske osobne ili partiskske interese. Očito da ovdje nema političke izobrazbe i kulture kod onih ljudi koji nose tako veliku odgovornost pogotovu u kontekstu zbivanja u okolnim državama u Europi. Ako nemamo na terenu dobre igrače, izgubit ćemo i od najslabijeg tima“, kazao je biskup Komarica.

Riječ je o ponovljenom izdanju spomenute knjižice u kojoj je biskup Komarica u predgovoru, između ostalog, napisao:

„Sadržaj ove knjižice je ponuđen kao jedan skroman ali, nadam se, koristan priručnik za pravilno orijentiranje u javnom, političkom i društvenom djelovanju u suvremenom pluralističkom društvu.

Ujedno želi potaknuti, osobito mlade, na jače angažiranje na društvenom i političkom području. Namijenjena je našim sugrađanima, koji se deklariraju kao vjernici, prvenstveno katolicima, ali i drugim kršćanima, te i pripadnicima drugih religija i svjetonazora.

Kod nas je pod utjecajem donedavnoga političkog sustava još uvijek uvriježeno mišljenje kako su religija i svijet dva potpuno odijeljena područja, koja nisu ni u kakvom međusobnom odnosu. Osobito ako je riječ o kršćanstvu, onda se ne rijetko traži da se prakticiranje vjerskoga uvjerenja odvija poglavito pa i isključivo u bogoštovnim prostorima. Takozvana svjetovna područja (indoles seculares) ne trebaju biti ni pod utjecajem kao ni pod konkretnim oblikovanjem kršćanske vjere, odnosno kršćanskih vjernika.

Ima se dojam da se mnogi kršćani, nedovoljno poučeni o svojoj ulozi u društvu i javnom životu, dragovoljno povlače u „sakristiju“, tj. u bogoštovne prostore. Takav svoj postupak opravdavaju svojim uvjerenjem da se biti kršćanin svodi isključivo na molitvu i bogoslužje, dok ozbiljan i zauzeti rad - iz svoje kršćanske vjere - na uređenju društvenih odnosa i na zauzetoj brizi oko stvorena svijeta ne smatraju zadaćom koja je s njihovim kršćanskim identitetom nerazdvojno povezana. Takvo mišljenje i ponašanje nužno dovodi do sve veće dekristijanizacije današnjega (suvremenoga) svijeta, jer religija koja se ne brine za svijet doprinosi širenju bezvjerja u svijetu. Te činjenice mnogi – inače savjesni i revni – katolici u našoj sredini nisu u dovoljnoj mjeri svjesni.“

Papa Bogu posvećenim osobama: Budite plodni zahvaljujući molitvi, siromaštvu i strpljivosti

Duh Sveti je „nevola“ jer nikada ne prestaje biti kreativan – rekao je papa Franjo 4. svibnja u dvorani Pavla VI. pred oko sedamsto sudionika međunarodne konferencije koju je u Rimu organizirala Kongregacija za ustanove posvećena života i družbe apostolskoga života. Duh Sveti je kreativan, znatiželjan, tvorac različnosti, ali istodobno i tvorac jedinstva. On čini jedinstvo Tijela Kristova, jedinstvo posvećenja – naglasio je Papa.

U svom je govoru Sveti Otac zazvao Duha Svetoga da bude voditelj kako bi pomogao Bogu posvećenim osobama naći „istinske kriterije“ kako se ne bi izgubili u „magli svjetovnosti, provokacijama i ratobornom duhu“. Istinski su kriteriji molitva, siromaštvo i strpljivost, tri stupa posvećena života.

Molitva je u posvećenom životu zrak koji daje da dišemo onaj prvi poziv, te da ga obnovimo – rekao je papa Franjo i dodao – Bez toga zraka ne možemo biti dobre Bogu posvećene osobe. Možda ćemo biti dobri ljudi, kršćani, katolici koji rade u mnogim djelima Crkve, ali posvećenje moramo stalno obnavljati u molitvi i susretu s Gospodinom.

Siromaštvo je, kako je rekao sveti Ignacije Lojolski, „majka i bedem posvećena života“, brani od duha svjetovnosti – rekao je Papa i istaknuo – O duhu siromaštva ne može se pregovarati, jer postoji opasnost da se prijede iz “vjerskog posvećenja” u “vjersku svjetovnost”. Radi se o tri stupnja. Prvi je novac, odnosno nedostatak siromaštva. Drugi je taština koja ide sve do umišljenošti i u malim stvarima. Treći je stupanj oholost iz kojeg proizlaze sve mane. No, prvi je stupanj navezanost na bogatstvo: čuvajući se toga drugi poroci ne dolaze – istaknuo je papa Franjo.

Strpljivost, mislimo na onu koju je imao Isus da bi ispunio svoje poslanje, to je uvjet pod kojim je nakon Posljednje večere išao na Maslinsku goru – rekao je Sveti Otac i naglasio – Bez strpljenja razumljivo je da ima ratova u zajednici, karijerizma na generalnim kapitulima i nekih odluka koje se donesene zbog poteškoća života u zajednici, kao što je gubitak zvanja. Budite oprezni u odnosu prema molitvi, siromaštvu i strpljenju, nastavite ih proučavati da bi bio plodan vaš život kao Bogu posvećenih osoba – zaključio je Papa.

(Vaticannews)

Vijesti

Najstarija župa u Brotnju

ROBERT JOLIĆ, Župa Brotnjo Gradnići, Tomislavgrad, 2018., str. 422. Nakladnik: Naša ognjišta, Knjižnica Naših ognjišta, knjiga 228; lektura: dr. Irina Budimir; korektura: dr. Robert Jolić; tisak: Grafotisak, Grude.

Nedavno je iz tiska izišla još jedna u nizu monografija hercegovačkih župa iz pera autora dr. fra Roberta Jolića. Riječ je o drevnoj župi Brotnjo, koja od 1756. ima sjedište u selu Gradnićima, pa se već od sredine 19. stoljeća, kad su počele

podjele te nekoć prevelike župe, počinje nazivati župom Gradnići. Upravo je prilikom izrade ove monografije otkriven prijepis dokumenta, najvjerojatnije izdanog ili barem ovjerenog kod mostarskog kadije (sidžil), u kojem je po prvi put (široj) javnosti postala poznata i točna godina otako je sjedište župe upravo u Gradnićima: riječ je o 1756. godini, kad je obitelj Zubac (Radman) darovala siromašnu kućicu, s avlijom, baštom i čatrnjom broćanskom župniku. Tu su kućicu nedugo potom spalili turski nasilnici, a 1825. novu

je kuću sagradio župnik fra Franjo Kraljević; ta je kuća sve do danas župna kuća, dakako u više navrata tijekom proteklih 200 godina temeljito obnavljana. Prvu je župnu crkvu sredinom 19. stoljeća započeo župnik fra Petar Bakula, a dovršio njegov nasljednik fra Filip Ančić. Novu župnu crkvu ugrubo je dovršio župnik fra Dinko Maslač počevši od 1996. godine, a dovršili njegovi nasljednici. Područnu crkvu u Gornjoj Blatnici sagradio je župnik fra Didak Čorić 1969., a novu, prekrasnu crkvu sagradio je župnik fra Marinko Šakota počevši od 2005. godine. Danas nekoć preveliku župu, za koju je župnik fra Petar Bakula sredinom 19. stoljeća zabilježio da površinom više sliči na malu biskupiju nego na župu, tvore samo tri sela: Gradnići, Paoča i Gornja Blatnica i ima oko 1100 župljana.

Od drevne župe Brotnjo (Gradnići) tijekom povijesti odijelile su se brojne nove župe: najprije Gabela 1854. (a kasnije od nje župe Čapljina, Gorica-Struge i Gabela Polje), dok su Zvirovići pripojeni župi Studenci, potom Čerin 1864., a kasnije i Grljevići s Lipnom, dok su iste godine

kruševska sela pripojena župi Ljuti Dolac, a 1924. osnovana je nova župa Kruševac; župa Međugorje osamostalila se 1892., a konačno je 1918. ono što je ostalo od župe Gradnići podijeljeno na tri nove župe: Čitluk, Blizanci – Krehin Gradac (danasa Gradina) i Dobro Selo (danasa Tepčići – Slipčići). Župa Gradnići tom je prilikom dokinuta i pripojedna novoj župi Čitluk, ali je zbog pobune vjernika dvije godine kasnije ponovno uspostavljena te od 1920. postoji (uglavnom) u današnjim granicama: kasnije su se naime odcijepila i sela Sretnice i Vidovići.

U monografiji se osim o samoj crkvenoj povijesti detaljno obrađuju i opća povijest prostora, kao i demografska kretanja, duhovna zvanja i dušobrižnici župe Brotnjo (Gradnići) otkako postoje podatci o tome, sve do danas. Konačno je obrađeno i školstvo, jer su upravo franjevci u crkvenom prostorijama 1867. osnovali prvu pučku školu u Brotnju.

Knjiga se može nabaviti u župnom uredu u Gradnićima.

Predstavljena knjiga fra Ante Pranjića

U subotu 14. travnja u dvorani Skupštine Hercegbosanske županije u Tomislavgradu predstavljena knjiga "Stazama evanđelja" autora fra Ante Pranjića Pilipovića. O toj vrijednoj knjizi osim autora govorili su: Ana Papić, prof.; doc.dr.Mate Buntić te mons.dr. Pero Sudar.

Prof. Ana Papić, ujedno i lektorica knjige, u svome govoru je istaknula je kako je fra Ante Pranjić izvrstan propovjednik.



- Da bi propovijed došla do srca vjernika, propovjednik mora biti dobar govornik koji će jednostavnim jezikom i životnim primjerom potaknuti svoje

slušatelje na promjenu, rast i razvoj svoje duše u skladu s Božjom riječi. Propovjednik mora imati sposobnost izabrati onu vrstu propovijedanja koja najbolje odgovara njegovu vremenu, a fra Ante u svojim propovijedima to svakako dokazuje, kazala je između ostalog prof. Papić.

Da ga je autor pozvao za predstavljača ove knjige tek prije nekih petnaestak dana, ležerno je u svome izlaganju priznao doc.dr. Mate Buntić.

- Propovijedati može gotovo svatko, ali držati homiliju može samo čovjek koji je vrstan poznavalac Božje riječi, pun životnoga iskustva, mukotrpnoga učenja, stjecanjem znanja i nadasve prirodnim nadarenostima, primjetio je dr. Buntić predstavljajući knjigu.

Mons.dr. Pero Sudar izrazio je svoje zadovoljstvo što je bio treći predstavljač jer je, kako kaže, predosjetio kako će njegovi prethodnici u tome zadatku odlično obaviti svoj posao.

- Što piše u knjizi koja je naslovljena "Stazama

evanđelja"? Navještaj, pouka, poziv i poticaj su četiri riječi kojima su prožete homilije sadržane u knjizi koju večeras predstavljamo - kazao je mons. dr. Pero Sudar.

Na samome kraju okupljenima, a naročito svojim predstavljačima, na izdvojenome vremenu srdačno se zahvalio dobro raspoloženi autor.

Ovome dodajmo kako su svečanost svojim nastupom uveličali članovi pjevačkog zbora Matice hrvatske dok je voditeljica programa bila odlična Kristina Boras.

Ivana Ćurić/Tomislavcity

20 godina Frame Dubrava

„U žuđenu luku On ih povede“

Gospodin je 15. travnja 2018., iznova poveo u luku svoje framaše iz Dubrave. Ovoga puta 20. generaciju koja je brojila 32 obećanika te sve bivše framaše koji su se okupili na tu obljetnicu. Okupljene oko samostana hercegovačkih franjevaca, sve generacije su imale priliku iznova sresti nekoga svoga s kim su svojevremeno gradili to bratstvo.

Službeni program započeo je u 16 sati s „Vremeplovom“ koji je htio obuhvatiti i rezi-

mirati dvadeset godina prisutnosti mladih u Frami Dubrava. U Vremeplovu su sudjelovali: fra Mladen Vukšić, Ivan Barun, Tomislav Špančić, Barbara Pešorda, Ivan Arapović, fra Robert Kavelj i s. Ivana Ćuić. Uz zanimljiva iskustva koja su iznijeli naši gosti, čuli smo i dva Skype-javljanja i dojmove časne sestre klarise Marijane Antić, te Meksikanca Marca Sáenza, koji je bio član naše Frame za vrijeme studentske razmjene. Svi su oni



ostavili poseban trag u povijesti našega bratstva. „Vremeplov“ su glazbeno animirali sestre Palić, fra Marin Karačić i fra Đuro Ravenšćak, a voditeljica programa bila je Diana Tikvić. Za tu prigodu izdali smo i list „Žuđena luka“, kao i obljetničku pjesmu „Prema Gospodaru“. Napravljena je i slavljenička majica koju su sadašnji, kao i bivši framaši, radosno ponijeli svojim domovima kao uspomenu na taj dan.

Svečana misa zahvalnica započela je u 18 sati. U njoj smo zahvalili Gospodinu na godinama blagoslova, vodstva i radosti koje nam je podario. Misno slavlje predslavio je sadašnji duhovnih asistent Frame Dubrava fra Josip Serđo Ćavar, uz još pet svećenika i dva đakona. Obećanja i obljetnicu svojim su dolaskom uveličale Frame iz Zagreba, okolice i hercegovačke frame – Mostar, Humac, Posušje i Široki Brijeg.

Na kraju dana ostaje samo zahvaliti Gospodinu, koji je divan u svojim čudima, a jedno je od tih čuda biti dio franjevačkoga pokreta koji simbolizira uvijek sigurnu luku u kojoj nas čekaju i od vjetrova čuvaju druga braća i sestre – naša obitelj.

Ivan Arapović
Predsjednik Frame Dubrava

Predstavljanje knjige fra Antonija Šakote

U srijedu, 30. svibnja, u dvorani Ivana Pavla II. u Međugorju, s početkom u 20.00, održano je predstavljanje knjige fra Antonija Šakote "Sveta Zemlja knjiga sjećanja". Pred prepunom dvoranom, o samoj knjizi, govorili su fra Antonio Šakota, fra Ante Vučković i Davor Ljubić.

Voditeljica programa bila je Sanja Pehar, ulomke same knjige čitao je predsjednik Frame Mostar,



Nikica Drmać, a u glazbenom dijelu nastupao je fra Zvonimir Pavičić. Knjiga je plod kolumni koje su kroz dvije godine objavljivane u Glasniku Mira. A nakon Međugorja, na redu je predstavljanje knjige i u samostanu sv. Petra i Pavla u Mostaru, u utorak 5. lipnja, s početkom u 19.30.

Čestitamo fra Antoniju!

Hercegovina franciskana 14

Na sastanku članova uredništva časopisa Hercegovina franciscana održanom u Međugorju 29. svibnja ove godine razmatrana su dosadašnja postignuća, kao i moguće teme koje bi se mogle obraditi za sljedeći broj HF (br. 14). Sastanku su nazočili gotovo svi članovi: dr. fra Tomislav Pervan, dr. fra Ivan Dugandžić, dr. fra Ivan Ivanda, dr. fra Robert Jolić i mr. fra Mića Stojić (nedostajao je opravdano samo akad. fra Serafin Hrkać). Uredništvo zahvaljuje svim dosadašnjim suradnicima koji su omogućili izlaženje našega časopisa te se nada da će ga i ubuduće moći nastaviti izdavati s kvalitetnim i raznovrsnim štivom. Uredništvo se nada da će sljedeći kapitol Pro-

vinciye pronaći načina da uredništvo osvježi mladim snagama jer je većina članova dosadašnjega uredništva već u godinama.

Razmatrane su i teme koje bi bilo potrebno objaviti u sljedećem broju časopisa, kao i osobe koji bi ih mogle obraditi.

Uredništvo poziva sve one koji se smatraju sposobnima da se prihvate pera i marljivo rade na novim znanstvenim ili stručnim radovima iz različitih područja koja su prikladna za jedan časopis kakav je HF.

Radovi se šalju do 1. studenoga ove godine. Bili bismo zahvalni svima na suradnji!

dr. fra Robert Jolić, tajnik Uredništva

Priznanja trojici naših fratara

Na svečanoj sjednici OV Čitluk, održanoj u povodu proslave 24. svibnja, Dana općine, čak trojici istaknutih franjevaca uručena javna priznanja općine Čitluk.

Najveće općinsko javno priznanje "Nagrada općine Čitluk za životno djelo" dobio je prof. dr. sc. fra Šimun Šito Čorić za razvoj hrvatske

znanosti, umjetnosti, obrazovanja i kulture te za iznimani doprinos u promidžbi i ugledu općine Čitluk. Zahvalnice Općine dobili su: fra Željko Grubišić za doprinos dobrotvornim aktivnostima i fra Ivan Landeka za doprinos razvoju i pozicioniranju župe Međugorje kao hodočasničkoga mjesto.

Župniku Tounja dr. fra Anti Bekavcu općinsko priznanje - (dr. Tonči Matulić predslavio blagdan rođenja Sv. Ivana Krstitelja)

U nedjelju 24. lipnja župa Tounj svečano je proslavila blagdan svoga nebeskog zaštitnika, rođenje Sv. Ivana Krstitelja koji se slavi i kao Dan općine. Ta župa u Ogulinskem dekanatu smještena na Jozefnskoj cesti uz veliki kamenolom poznata je po jedinstvenom dvokatnom mostu. Trodnevnu duhovnu pripravu kao i samo misno slavlje predslavio je u nedjelju navečer profesor na KBF-u sveučilišta u Zagrebu Tonči Matulić u suslavljaju mjesnoga župnika dr. fra Ante Bekavca, gvardijana franjevačkoga samostana u Dubravi fra Svetozara Kraljevića i više svećenika Ogulinskoga dekanata. Liturgijskom glazbom misu je uzveličao župni zbor uz orguljsku pratnju bogoslova Frana Čorića. Misi su nazočili brojni hodočasnici župa Ogulinskoga dekanata kao i karlovački župan Damir Jelić i čelnštvo općine na čelu s načelnikom Ivicom Sopekom.

„U čemu je naša radost?“, zapitao se na početku propovjednik, te istaknuo da u našem krhkoh ljudskom to nismo u stanju osjetiti. „Kakvi smo to ljudi postali, kad se tisuće godina znao čovjekov ritam poštivanja dana Gospodnjega, a danas novovjekovni revolucionari, lijevi, desni, trgovački iini žeze sve promijeniti. Shvatimo danas kojeg imamo zaštitnika župe, jednog od dvoje dječaka koji su u čudnoj svezi i čije rođendane jedino slavi Crkva uz Marijin rođendan. Ime je dobio Ivan što znači Bog mi se smilovao, a koji je rođen na ljetni solsticij, a Isus na zimskom solsticij što također ima simboličko značenje. Ivan je bio taj koji je na rijeci Jordanu upro prstom u Isusa rekavši on je a ne ja Mesija. Ivan kao i svi proroci skončali su život mučenički i oni nam daju riječ nade. Samo



je proročka Crkva Kristova Crkva, crkva uspravljenih i istinoljubivih ljudi“, zaključio je svoju homiliju dr. Matulić. Dr. Matulić na tri je dana duhovne priprave detaljno obrazložio odnos Isusa i Zakeja prema Lukinu evanđelju. Prvi je dan propovjednik je upoznao vjernike kakav je to bio događaj između Zakeja i Isusa i što mu je prethodilo. Drugi je dan pokušao vjernike poslovjetiti sa Zakejem da bi zadnjega dana trodnevnicu pokušao objasnio što treba učiniti da riječi evanđelja postanu i naše životno iskustvo.

U povodu Dana općine Tounj održana je istog dana u nedjelju 24. lipnja u prijepodnevnim satima svečana sjednica općinskoga vijeća Tounja. Pod predsjedanjem predsjednika općinskoga vijeća Nikole Katića i načelnika Ivice Sopeka, općina je dodijelila i četiri priznanja zaslužnim pojedincima i tvrtkama, a jedan od dobitnika je i župnik Tounja i Kamenice dr. fra Ante Bekavac.

Kako stoji u obrazloženju dr. sc. fra Ante Bekavac priznanje je dobio za poseban doprinos u očuvanju vjerske, zaštićene, tradicijske, kulturne i povjesne baštine općine Tounj, na uređenju žup-



noga dvora i crkve sv. Ivana Krstitelja arhitekta Hermanna Bollea kao i crkve sv. Mihovila u Kamenici. Dakle župnik Tounja, fra Ante Bekavac je svojim odgovornim i skrbnim djelovanjem osim na pastoralnom planu u samo dvije godine učinio puno toga za općinu Tounj te je shodno tome prepoznat njegov rad čime je zaslužio općinsko priznaj.

Tekst i snimka (fra Ante Bekavac s nagrađenim dobitnicima općinskoga priznanja) Zvonko Ranogajec

Jubilarni susret osoba s duhovnim zvanjem iz Brotnja održan u Župi Krista Kralja – Čitluk

(Fra Ivan Ševo) Jubilarni, 10., godišnji susret osoba s duhovnim zvanjem podrijetlom iz Brotnja održan je danas u Župi Krista Kralja u Čitluku. Susretu je nazočilo 54 od ukupno 105 svećenika, redovnika, redovnica, sjemeništaraca te bogoslova, koji su se odazvali Božjem pozivu za služenje kroz duhovna zvanja, a koji trenutačno žive i duhovno djeluju u Brotnju, BiH, Hrvatskoj i diljem svijeta.

Susret je započeo zajedničkim okupljanjem u župnoj dvorani tijekom kojega su sudionici razgovarali, razmjenjivali iskustva i zajednički molili.

U ime Organizacijskoga odbora dobrodošlicu okupljenima poželio je fra Ivan Ševo, nakon čega je don Ljubo Planinić napravio kratki osvrt na događaje od prošlogodišnjega susreta održanog u Župnom uredu Međugorje. U svom osvrtu don Ljubo je naglasio da su u proteklom razdo-

blju preminule tri osobe s duhovnim zvanjem iz Brotnja, te kazao nekoliko riječi o proslavi jubileja svećeništva i redovništva održanim od prošlogodišnjega susreta.

Na ovogodišnjem susretu fra Ivan Ševo, zamjenik provincijala Hercegovačke franjevačke provincije, održao je poučno predavanje na temu „Znakovi vremena“ ističući kako je prijeko potrebno da u svakom trenutku ljudske povijesti, pa tako i danas, treba znati čitati ‘znakove vremena’. Jednako tako, i Crkva mora čitati znakove vremena i tumačiti ih u svjetlu evanđelja, ako želi izvršavati zadaću koja joj je povjerena. Jedino tako može dati prave odgovore na čovjekova vječna pitanja o sadašnjem i budućem životu, i njihovu odnosu. Iz svega rečenog možemo zaključiti: jednostavno svi moramo upoznati svijet u kojem živimo kako bismo znali u njemu ispravno živjeti i uspješno djelovati.

„Dva su načina zavaravanja. Jedan je vjerovati u ono što nije točno, a drugi je odbijati vjerovati u ono što jest točno.“ (Søren Kierkegaard, danski teolog i književnik, 1813. – 1855.).

Psihoterapeut Paul Watzlawick (1921. – 2007.; austrijsko-američki psiholog i filozof), opisuje kako ljudi sami sebi otežavaju život, sami sebi oduzimaju životnu radost, kako su nerijetko pravi majstori u tome da sami sebe unesreće. On to naziva vodič kako postati nesretan. Izdvojiti ćemo neka pravila koja često navodi, a čini nam se da ih ljudi redovito oživljaju u vlastitim životima.

„Prvo pravilo glasi: Što se više baviš svojom prošlošću, to će tužnija i jadnija izgledati tvoja sadašnjost!

Drugo pravilo: Što više misliš o drugima da su loši, sebični i zli, to će ti biti teže živjeti s njima i osjećat ćeš se neugodno i preplašeno!“

Drugi dio predavanja fra Ivan je posvetio porukama nove, treće po redu apostolske pobudnice pape Franje „Gaudete et exsultate“ ('Radujte se i kličite'). Naveo je Papine sljedeće poruke:

„Svetost je najljepše lice Crkve. No, također i izvan Katoličke crkve, u mnogo drugaćijim sredinama Duh podiže „znakove svoje prisutnosti, koji pomažu samim Kristovim učenicima“.

„Hedonistički konzumerizam može se s nama okrutno poigrati“, piše u nastavku Papa, jer u opsjednutosti zabavom na kraju bivamo previše usredotočeni na sebe same, na svoja prava i vodimo ogorčenu borbu da se izborimo za slobodno vrijeme za uživanje u životu. Papa poziva njegovati „određenu skromnost“ i na borbu „protiv ove groznice koju nam potrošačko društvo nameće da nam proda stvari i koje nas na kraju pretvara u nezadovoljne siromahe koji žele imati sve i probati sve“.

„Crkva ne treba toliko birokrate i službenike, već oduševljene misionare, prožete zanosom prenošenja istinskoga života“, ponovio je Papa, koji podsjeća da sveci iznenaduju, jer nas njihov život poziva da izademo iz mirne i otupljujuće osrednjosti. „Bog je uvijek novost“, ponavlja papa Franjo. „On nas vodi tamo gdje je čovjek najranjiviji i gdje ludska bića, ispod vanjštine i

površnosti i konformizma, i dalje traže odgovor na pitanje o smislu života. Bog se ne boji! On uvijek nadilazi naše sheme i ne boji se periferija, on sam je postao periferija. Isus nas prethodi u srcu tog brata, u njegovu ranjenom tijelu, u njegovu potlačenom životu, u njegovoj duši u kojoj vlada tama“. Papa ističe odlučni „ne“ otupjelosti i inertnosti. „Dobro otvorimo oči i uši, a prije svega srce, da bismo osjetili potresnost onoga što se događa oko nas i čuli vapaja žive i djelotvorne Riječi Uskrstog“, piše Papa.

Fra Ivan je također predvodio i svečanu misu zahvalnicu. U svojoj propovijedi, uz ostalo, snažno je naglasio sljedeće:

„Svako zvanje i zanimanje, pa tako i duhovno, ima svoju povijest i svoju životnu priču. Naravno, izbor i sam poziv su Božji. Svakako, koji god poziv čovjek izabere bez rada na sebi, bez formacije i odgoja, bez spremnosti na žrtvu i odricanje mnogim drugim životnim izazovima neće biti ostvaren i sretan. Tako je i s pozivom biti svećenik, redovnik ili redovnica. Nema nekoga posebnog recepta kako se što lakše i brže čovjek može ostvariti i postati svećenik, redovnik ili redovnica, liječnik, učitelj ili bilo koje druge zvanje. Crkva i oni koji je vode itekako inzistiraju na četiri vida u vremenu formacije: ljudski, duhovni, intelektualni i pastoralni. Jer ‘mnogo je zvanih, malo odabranih’“

Sada kao zaključno možemo reći: Kršćanstvo nije nikakav bijeg od problema, niti kakav životni opijum. Dapače. Evanđelje jest nešto što od čovjeka kršćanina već za vrijeme njegova ovozemaljskog života traži konkretnu zauzetost u životu za vrijednost ljubavi, dobrote, istinske pravde i mira. Zapravo, kako nas Crkva uči, kršćanin je pozvan evanđeoskim duhom prožimati vremeniti red.

Da bismo otkrili pravi smisao života, trebali bismo zaviriti u svoje srce i upoznati sebe, jer se tu krije pravo bogatstvo i ispunjenje, a sve ono oko nas što nas okružuje je samo dio koji nam treba pripomoći na našem putu i usmjeriti nas što nam je stvarno za činiti.

U otkrivanju naše vlastite životne vizije, treba biti dovoljno hrabar i otvoren životu, kako bismo mogli ispuniti svrhu svoga života, jer je to najvažniji, ali ujedno i najteži dio života. Smisao života je vrlo kompleksna i duboka tema, koja obuhvaća široki spektar tema, i potrebno je temeljito se preispitati i o puno toga promisliti. Život sam po себи ima svoј smisao, a na nama je да ga otkrijemo i ostvarimo. Mnogi ljudi se nikad nisu zaustavili da razmисле о smislu života и живе као да су у неком polusnu, usmjereni на нешто за што misle да je važno, a ispada da jure за pogrešnim

stvarima, jer ih ništa ne usrećuje и ne ispunjava.

Organizacijski odbor Susreta duhovnih zvanja s područja Brotnja čine: fra Ivan Ševo, don Ljubo Planinić, č. s. Kristina Barbarić, č. s. Korona Cigić, fra Perica Ostojić, don Josip Čule i s. Andela Pervan. Njihovom zaslugom i ove je godine održan susret osoba s duhovnim zvanjem podrijetlom iz Brotnja, a veliku podršku u organizaciji jubilarnoga susreta Organizacijskom odboru pružio je fra Miro Šego, župnik Župe Krista Kralja Čitluk.

Susret duhovnih zvanja posuškoga kraja

U Posušju je u srijedu 25. srpnja održan 21. susret duhovnih zvanja posuškoga kraja i obilježavanje 60 obljetnice djelovanja časnih sestara u župi Posušje. Svetu misu je predvodio fra Miljenko Šteko, provincijal. Prije misnoga slavlja nazočne su pozdravili fra Mario Knezović, u ime organizacijskog odbora i fra Mladen Vukšić, posuški župnik.

Nakon misnoga slavlja o 120 godina djelovanja



časnih sestara u Hercegovini i 60 godina djelovanja u Posušju govorila je č.s. Natalija Palac. Na susretu je bilo prisutno 31 časna sestra, 15 svećenika, jedan časni brat i 6 sjemeništara i

bogoslova. Časne sestre koje su djelovale u Posušju, a njihova imena je pročitala č.s. Marina Ivanković, dobine su statue s posuškim crkvama. Pjesmom je liturgiju uljepšao posuški župni zbor. Nakon programa u kripti bilo je druženje s vjernicima, te ručak u Rastovači kod „Suveznika“.

Ljeto na Prviću

U zadnjim danima srpnja održao se duhovni ljetni kamp za studente na otoku Prviću. U drevnom samostanu okupilo se 42 mladih, a program je bio ispunjen molitvom, katehezama, skupnim radom, slavljem svetih misa i isповijedi, te druženjem, kupanjem i pjesmom.

Kamp je vodio fra Serđo Ćavar. Prije njih na

Prviću su boravile i naše Frame s Humca, Posušja i Mostara sa svojim duhovnim asistentima fra Marinom Karačićem, fra Ivanom Penavićem i fra Antonijom Šakotom.

Sudionici su izrazili veliko zadovoljstvo takvim sadržajima te se nadamo kako će se okupljanja nastaviti i idućega ljeta.

Zlatna plaketa fra Dani Karačiću

Na temelju Odluke Gradskog vijeća Širokoga Brijega dodijeljena su javna priznanja onima koji su doprinijeli napretku i ugledu Grada Širokog Brijega ili su postigli izuzetne rezultate u različitim djelatnostima. Javno priznanje Zlatna plaketa „Grb grada Širokog Brijega“ dodijeljena je i našemu fra Dani Karačiću.



Plaketa Hrvatskog generalskog zbora uručena fra Ivanu Ševi



Generali Marinko Krešić i Ljubo Ćesić Rojs uručili su ovih dana plaketu Hrvatskog generalskog zbora aktualnom generalnom vikaru Hercegovačke franjevačke provincije i predratnom, ratnom i poratnom gvardijanu Franjevačkog samostana u Mostaru, fra Ivanu Ševi.

-Priznanje koje sam danas primio iz ruku uglednih članova Hrvatskog generalskog zbora shvaćam i primam s dubokom osobnom zahvalnošću, jer u tome vidim javno priznanje svega onoga što smo u tim nevoljnim vre-

menima zajednički i junački činili – mislim na sve redovničku braću ovoga samostana. Podsjećam javnost: samostan kojem sam bio na čelu tri mandata činio je pred sam rat, u ratu i poslije rata i pružao nemjerljiva dobročinstva. Mislim na sve one humane geste kojima smo pomogli da se od same smrtnе opasnosti spase.

Uz to, godinama smo s velikim zalaganjem pružali znatnu pomoć u hrani i drugim potrepštinama preko samostanskog Caritasa, i to svim ljudima, koji su pokucali na naša vrata. Na to smo posebno ponosni. Zahvalan sam HGZ na ovom priznanju, i to svakom generalu osobno i svima skupa kao instituciji! - istaknuo je tim povodom fra Ivan Ševo.

Iznova se osvrnuo na ulogu franjevaca u ukupnom životu hrvatskog puka u BiH.

- „Nema naroda čija bi povijest i sudbina bila tako skopčana ma s kojom institucijom kao što je povijest hrvatskog naroda kroz više stoljeća s Franjevačkim redom. Bosna i Hercegovina su zemlje u čijoj prošlosti od četiri do pet stoljeća nije moguće ni stranicu napisati, a da se ne susretneš s franjevcima kao glavnim čimbenicima i nosiocima prvih uloga... Junaci, pjesnici, učenjaci, rođoljubi...“

Ova je poruka najsnažniji poziv i duhovni poticaj svim generacijama franjevaca, koji žive i rade na ovim područjima, da u svim vremenima marljivo radimo na njivi Gospodnjoj, da volimo svoj kršćanski puk, te da budemo časni i odani sinovi u poslanju majke Crkve i svoje redovničke zajednice - kazao je fra Ševo.

Podsjetio je i na teške ratne trenutke, odnosno rušenje mostarske crkve sv. Petra i Pavla, 9. svibnja 1992. godine, koje se u postratnom razdoblju zaboravlja i prešućuje.

-Doista, u našoj, kako osobno tako i zajedničkoj, svakodnevni moramo ostaviti svoja osobna i sebična uvjerenja, planove i kalkulacije. U tom sam duhu i sam odgajan počevši od obitelji, preko sjeničića, teologije do ređenja za svećenika. Upravo zato mogao sam s malom grupom braće, nas petorica, uspravno i odgovorno izdržati poglavito teške ratne dane. O tome sam napisao u samostanskoj kronici sljedeće:

“Noć od 9. svibnja 1992. godine ne možemo tako

lako zaboraviti, posebno mi koji smo na licu mjesta bili. Naime, te je noći u gluho doba, negdje oko 22 sata i 30 minuta, posve namjerno i smišljeno vojska tzv. Jugoslavenske armije zapalila našu prelijepu crkvu u Mostaru, crkvu koju su zatemeljala naša braća 1866. godine i posvetila ju apostolskim prvacima sv. Petru i Pavlu. Tako je preko ruku sinova tame i zla izgorjela ova crkva, odnosno, tako su netragom nestale tolike žrtve, odričanja i ljubav, a i ponos ovoga grada. Ono što su vrijedni ljudi i vjernici svojom ljubavlju zidali i izgradili kroz dugo stoljeće i više, to su luđaci spržili za jednu noć. To se zove tragedija.“ - kazao je.

Osvrnuo se i na obnovu iste iz temelja, koja je uslijedila čim su se za to stekli kakvi-takvi uvjeti.

-U srpnju 1995. godine to će zgarište jednostavno i brzo nestati, jer smo odlučili graditi iz temelja novu crkvu – to franjevci čine po treći put u svojoj povijesti u Mostaru.

Svjesni u cijelosti svega toga, valja imati na umu dvije jako važne činjenice: to su istinska i duboka zahvalnost svim dobročiniteljima. Dakako, izravni sam svjedok svega događanja oko gradnje nove crkve pa mogu slobodno reći: bez naših dobročinitelja, možemo reći iz cijelog svijeta, ne bismo uspjeli obnoviti i sagraditi sve ovo što se ljudskim okom danas može vidjeti. Zasigurno, samo dragi Bog zna sva ta imena, srca, nakane i dobročinstva. Svima im svaki dan kroz molitvu kažemo: veliko vam hvala! Neka vam dobri Bog uzvrati po svojoj mjeri! - kazao je fra Ševo.

I ovog puta nije propustio zahvaliti onima bez čije bi potpore franjevačka crkva sv. Petra i Pavla u Mostaru teško bila ponovo izgrađena.

-Među najveće i najpresudnije naše dobročinitelje spadaju poglavito ključni ljudi u državi i vlasti Republike Hrvatske. To su pok. predsjednik Franjo Tuđman i ministar Gojko Šušak, dični sin Hercegovine. Njima su se pridružili brojni dužnosnici kako iz Hrvatske, tako iz Bosne i

Hercegovine. Sve ih s istom ljubavlju uključujemo od početka do današnjeg dana – i to svakoga osobno. Svima smo im jako zahvalni za svaku i velikodušnu pomoć - istaknuo je.

Zamolili smo ga da prokomentira i situaciju, koja se dogodila prije određenog vremena, kada je jedna njegova zahvala za angažman u obnovi franjevačke crkva sv. Petra i Pavla u Mostaru istrgnuta iz stvarnog i smještena u politički kontekst.

-Čini se, danas ‘nije u modi’ biti zahvalan svojim ili našim dobročiniteljima. Stoga sve dobromjerne ljude želim bratski upozoriti: “Zahvalnost daje smisao svakom životu.” Svakako, ovaj citat ogledalo je svega onoga što nas okružuje u životu. Jer svaki čovjek ima toliko toga na čemu može biti zahvalan, samo da malo razmisli o svojim mogućnostima i svemu što ga okružuje.

Pitam se: ima li većeg bogatstva od zdravlja, obitelji, prijatelja, posla i niza sitnica na kojima trebamo biti zahvalni? Zahvalnost u život donosi upravo sve lijepo i ono što nas čini sretnima i na čemu smo zahvalni. To će reći, porukom zahvalnosti prenosimo kako je zahvalnost tu da nas svakodnevno podsjeti na dobre stvari. Neupitno je, život donosi toliko toga dobroga zbog čega trebamo biti zahvalni. Stoga su poruke zahvalnosti namijenjene svima koji su spremni prihvati pozitivne stvari i ljepote koje im život pruža.

„Istina, prijateljstvo je poklon jer prijateljstvo ništa ne zahtjeva, prijateljstvo samo daje. Prijateljstvo ne zna za vrijeme i granice, ono je uvijek tu - u nama.“ - zaključio je fra Ivan Ševo.

Adresar

RASPORED OSOBLJA

PROVINCIJALAT

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel.: (036) 333-525
faks: (036) 333-526
www.franjevci.info
mostar@franjevci.info

PROVINCIJAL

fra Miljenko Šteko

VIKAR PROVINCije

fra Ivan Ševo

DEFINITORI

fra Mijo Pinjuh
fra Željko Grubišić
fra Miljenko Stojić
fra Ljubo Kurtović
fra Sretan Ćurčić

SLUŽBE

TAJNIK

fra Stanko Čosić

EKONOM

fra Mate Dragičević

IZASLANIK ZA BRAĆU U ŠVICARSKOJ

fra Ivan Prusina

TAJNIK ZA EVANGELIZACIJU I MISIJE

fra Ljubo Kurtović

TAJNIK ZA FORMACIJU I STUDIJE

fra Ivan Landeka ml.

MODERATOR TRAJNE FORMACIJE

fra Ivan Dugandžić

ODGOJITELJ POSTULANATA I SKRB ZA SJEMENIŠTARCE

fra Iko Skoko

POMOĆNI ODGOJITELJ POSTULANATA

fra Mate Dragičević

ODGOJITELJ NOVAKA

fra Stanko Mabić

POMOĆNI ODGOJITELJ NOVAKA

fra Stipan Klarić

ODGOJITELJ BRAĆE S JEDNOSTAVnim ZAVJETIMA

fra Ivan Landeka ml.

POMOĆNI ODGOJITELJ BRAĆE S JEDNOSTAVnim ZAVJETIMA

fra Josip Serđo Čavar

POVJERENIK ZA SVETU ZEMLJU

fra Milan Lončar

VICE POVJERENIK ZA SVETU ZEMLJU

fra Antonio Šakota

DUHOVNI ASISTENT OFS-A

fra Dane Karačić

DUHOVNI ASISTENT FRAME

fra Marin Karačić

PROMICATELJ DUHOVNIH ZVANJA

fra Iko Skoko

VICEPOSTULATURA "FRA LEO PETROVIĆ I 65-ORICA SUBRAĆE"

fra Miljenko Mića Stojić, vicepostulator

VIJEĆA I POVJERNSTVA

VIJEĆE ZA DUHOVNOST

fra Danko Perutina, pročelnik
Članovi Vijeća: Gvardijani

TAJNIŠTOV ZA EVANGELIZACIJU I MISIJE

fra Ljubo Kurtović, tajnik
i promicatelj evangelizacije
Članovi Vijeća: Župnici župa povjerenih Provinciji

TAJNIŠTOV ZA FORMACIJU I STUDIJE

fra Ivan Landeka ml., tajnik
Članovi: Odgojitelji

VIJEĆE ZA EKONOMIJU

fra Mate Dragičević, pročelnik
Članovi: Provincijski i samostanski ekonomi

VIJEĆE ZA INFORMIRANJE, KULTURNO-ZNANSTVENU I IZDAVAČKU DJELATNOST

fra Ivan Ševo, pročelnik
fra Ivan Dugandžić
fra Mirko Bagarić
fra Ante Marić
fra Robert Jolić
fra Miljenko Mića Stojić

VIJEĆE ZA KARITATIVNU I SOCIJALNU DJELATNOST

fra Željko Grubišić, pročelnik
fra Jozo Radoš
fra Dragan Ružić
fra Nikola Rosančić
fra Iko Skoko
fra Sretan Čurčić

VIJEĆE ZA KULTURNO-POVIJESNU BAŠTINU, GRADITELJSTVO I SAKRALNU UMJETNOST

fra Ivan Ševo, pročelnik
fra Danko Perutina
fra Tomislav Puljić
fra Sretan Čurčić
fra Dario Dodig
fra Ferdo Boban
fra Svetozar Kraljević
fra Ivan Boras

VIJEĆE ZA PRAVDU, MIR I SKRB ZA SVE STVORENO

fra Miljenko Mića Stojić, pročelnik
fra Mario Knezović
fra Iko Skoko
fra Dane Karačić
fra Mate Logara
fra Stipe Marković

VIJEĆE ZA PASTORALNU SKRB NA PROMICANJU DUHOVNIH ZVANJA

fra Antonio Šakota, pročelnik
Duhovni asistenti Frame

POVJERENSTVO ZA OČUVANJE SPOMEN-MJESTA

fra Miljenko Mića Stojić, pročelnik
fra Tomislav Puljić
fra Ivan Ševo
fra Mate Dragičević
fra Slavko Soldo

USTANOVE**MIR I DOBRO**, službeno glasilo

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel.: (036) 333-525
faks: (036) 333-526
mostar@franjevci.info
www.franjevci.info

Odgovorni urednik
fra Miljenko Šteko, provincijal

Glavni urednik
fra Stanko Čosić, tajnik Provincije

EKONOMAT

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel./faks: (036) 323-223
ekonomat@franjevci.info

Ekonom: fra Mate Dragičević

ARHIV

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel.: (036) 333-488
faks: (036) 333-489

Arhivar: fra Filip Sučić

KNJIŽNICA

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel./faks: (036) 334-237
fraknjmo@gmail.com

Knjižničar: fra Ante Marić

BOGOSLOVI

Avenija Gojka Šuška 2
10 040 Zagreb-Dubrava
tel./faks: +387-1-29-11-931
www.fra3.net

Meštar bogoslova: fra Ivan Landeka ml.

Pomoćni meštar bogoslova: fra Josip Serđo Ćavar

NOVICIJAT

Trg sv. Ante 1
88 320 Ljubuški-Humac
tel./faks: (039) 832-583
novicijat@franjevci.info

Odgojitelj novaka: fra Stanko Mabić

Pomoćni odgojitelj novaka: fra Stipan Klarić

POSTULATURA

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
postulatura@franjevci.info

Voditelj postulanata: fra Iko Skoko

Pomoćni voditelj postulanata: fra Mate Dragićević

SJEMENIŠTE**FRANJEVAČKA KLASIČNA GIMNAZIJA**

Bosne Srebrenе 4
71 300 VISOKO
tel.: (032) 738-723
faks: (032) 735-753
www.fkg.edu.ba
fkg.visoko@gmail.com

Zadužen za sjemeništare: fra Iko Skoko

**VICEPOSTULATURA "FRA LEO PETROVIĆ
I 65-ORICA SUBRAĆE"**

Kardinala Stepinca 14
88 220 Široki Brijeg
tel.: 039-700-325; fax: 039-700-326
mostar@pobijeni.info
www.pobijeni.info

fra Miljenko Mića Stojić, vicepostulator

FONDOVI**FOND SOLIDARNOSTI**

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel./faks: (036) 323-223
ekonomat@franjevci.info

FOND ZA ODGOJ FRATARA

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel./faks: (036) 323-223
ekonomat@franjevci.info

Pomoć bližnjemu

1. FOND "FRA SLAVKO BARBARIĆ"
pp 29
88 266 Međugorje
tel./faks: (036) 651-549
studenti.talenti@tel.net.ba

fra Karlo Lovrić, predsjednik
fra Marinko Šakota, dopredsjednik

2. MAJČINO SELO
Ustanova za predškolski odgoj i socijalnu skrb
88 266 Bijakovići-Međugorje
tel.: (036) 653-000
faks: (036) 653-020
vita@tel.net.ba
www.mothersvillage.org

Upravno vijeće
fra Branimir Musa, predsjednik
fra Iko Skoko
fra Dario Dodig

Ravnatelj: fra Dragan Ružić

3. MILOSRDNI OTAC
Udruga za pomoć u rehabilitaciji ovisnika
Kralja Tomislava 100
88266 Bijakovići-Međugorje
tel.: (036) 651-567
motac@tel.net.ba
www.milosrdni-otac.com

Predsjednik udruge: fra Dragan Ružić

4. MEĐUGORJE MIR – MAJČINO SELO
Kralja Tomislava 69
88266 Bijakovići-Međugorje
tel.: (036) 651-704
medjugorje.caritas@tel.net.ba

Predsjednik udruge: fra Dragan Ružić

Tiskarstvo

FRAM-ZIRAL
Put za Aluminij bb
88 000 Mostar
tel.: (036) 351-281
faks: (036) 352-657
fram@fram.ba
www.fram.ba

Ravnatelj: fra Ivan Ševo

KULTURA

HRVATSKA FRANJEVAČKA ARHEOLOŠKA ZBIRKA “SV. STJEPANA PRVOMUČENIKA”
88 345 Sovići
tel./faks: (039) 670-294

Ravnatelj: fra Ante Marić

Kustos: fra Vinko Mikulić

FRANJEVAČKI MUZEJ “U KUĆI OCA MOJEGA”
Trg fra Grge Martića 1, 88 240 Posušje
tel: (039) 685 – 295

Ravnatelj: fra Milan Lončar

GALERIJA “MAJKA”
Trg Sv. Ante 1
88 320 Ljubuški-Humac
tel./faks: (039) 832-581; 835-000

MUZEJ
Trg Sv. Ante 1
88 320 Ljubuški-Humac
tel./faks: (039) 832-581; 835-000

Voditelj galerije, muzeja i knjižnice na Humcu:
Tomo Primorac

FRANJEVAČKI MUZEJ “FRA JOZO KRIŽIĆ”
Trg Mije Čuića 2
80 240 Tomislavgrad

BRAĆA U DOMOVINI

BOSNA I HERCEGOVINA

1. HUMAC – SAMOSTAN SV. ANTE
Trg Sv. Ante 1.
88 320 Ljubuški-Humac
tel.: (039) 833-000; 830-970
faks: (039) 830-992
www.humac.ba; info@franjevci-humac.info

Uprava
fra Dario Dodig, gvardijan
fra Ljubo Kurtović, vikar
fra Ljubo Kurtović, ekonom

Župa sv. Ante
Trg sv. Ante 1.
88 320 Ljubuški-Humac
tel.: (039) 833-000; 830-970
faks: (039) 830-992

Bratstvo
fra Dario Dodig, gvardijan
dodigidario@gmail.com

fra Ljubo Kurtović, definitor, župnik, vikar, ekonom
ljkurtovic96@gmail.com

fra Stanko Mabić, odgojitelj novaka, sam. diskret
stanko.mabic@tel.net.ba

fra Bazilije Pandžić, de familia
Stipe.Pandzic@zg.htnet.hr

fra Viktor Nuić, de familia
borislav.nuic@zg.htnet.hr

fra Ljubo Krasić, de familia
croetljubo@aol.com

fra Radoslav Dragičević, ž. vikar

fra Žarko Ilić, de familia, urednik „Kršnog zavičaja“
krsni.zavicaj@tel.net.ba, (039) 830-982

fra Ferdo Majić, de familia

fra Dinko Maslać, rekovalescent

fra Rade Vukšić, de familia
andrija.vuksic@bluewin.ch

fra Andrija Nikić, de familia
nikic.andrija@tel.net.ba

fra Alojzije Topić, brat

fra Vlado Lončar, de familia

fra Jure Brkić, ž. vikar

fra Vlado Buntić, de familia

fra Tomislav Sablje, ž. vikar, duh. asistent OFS-a
tomislavsablj@gmail.com

fra Marin Karačić, ž. vikar, područni asistent
Frame
marin.karacic@gmail.com

fra Robert Pejičić, kandidat za đakona

Rezidencije

1. DRINOVCI - Župa sv. Mihovila Arkandela

88 344 Drinovci

tel.: (039) 672-425; faks: (039) 672-572

fra Josip Mioč, župni upravitelj, duh. asistent
OFS-a i Frame
josipmiocsljajo@gmail.com

fra Velimir Bagavac, ž. vikar
velimirbagavac@yahoo.com

Kuće i župe samostanskog okružja

1. GORICA – Župa sv. Stjepana

88 345 Sovići

tel.: (039) 670-294

zupni.ured.gorica@tel.net.ba

fra Stipe Marković, župnik, duh. asistent OFS-a
markovicstipe52@gmail.com

fra Nikola Spužević, ž. vikar, duh. asistent Frame
nikola.spuzevic@tel.net.ba

2. KLOBUK – Župa sv. Marka

88 324 Klobuk

tel./faks: (039) 845-096

fra Robert Jolić, župnik, duh. asistent OFS-a
i Frame, sam. diskret
rjolic@tel.net.ba

3. RUŽIĆI – Župa sv. Ivana Krstitelja

88 347 Ružići

tel.: (039) 674-291

www.zupa-ruzici.com

fra Tomislav Jelić, ž. upravitelj, duh. asistent Frame
ftj.too@gmail.com

4. TIHALJINA – Župa Bezgrješnog začeća BDM

88 348 Tihaljina

tel.: (039) 673-004

fra Branimir Musa, župnik, dekan, duh.
asistent Frame
branemusa@net.hr

5. VELJACI – Župa sv. Ilike Proroka

88 326 Vitina

tel.: (039) 841-801

zupni.ured.veljaci@tel.net.ba

fra Stipan Klarić, župni upravitelj,
pomoćni odgojitelj novaka
stipanklaric@gmail.com

fra Goran Čorluka, ž. vikar
corluka1@gmail.com

fra Alen Pajić, ž. vikar
alen.pajic88@gmail.com

fra Ivan Matijašević, ž. vikar

6. VITINA – Župa sv. Paškala

88 326 Vitina

tel./faks: (039) 841-890

fra Željko Grubišić, župnik, definitor,
duh. asistent OFS-a i Frame, sam. diskret
zeljko.grubisic@tel.net.ba

fra Petar Ljubičić, ž. vikar
fra.petar@gmail.com

2. KONJIC – SAMOSTAN SV. IVANA KRSTITELJA

Omladinska 1.

88 400 Konjic

tel./faks: (036) 730-653

Uprava

fra Ferdo Boban, gvardijan
fra Vlatko Soldo, župni upravitelj

Župa sv. Ivana Krstitelja

Omladinska 1.

88 400 Konjic

tel./faks: (036) 730-653

Bratstvo

fra Ferdo Boban, gvardijan
ferdoboban46@gmail.com

Fra Vlatko Soldo, župni upravitelj, sam. vikar, ekonom
vlatko.soldo@tel.net.ba

3. MOSTAR – SAMOSTAN SV. PETRA I PAVLA

Franjevačka 1., pp 153

88 000 Mostar

tel.: (036) 319-688

faks: (036) 327-348

Uprava

fra Danko Perutina, gvardijan
fra Bože Milić, sam. vikar
fra Ivan Ševo, ekonom

Župa sv. Petra i Pavla

Franjevačka 1., pp 153

88 000 Mostar

tel.: (036) 319-688

faks: (036) 334-231

www.apostolskiprvaci.info

zupasvpetaipavla@gmail.com

Bratstvo

fra Miljenko Šteko, provincijal
miljenko.steko@medjugorje.hr

fra Danko Perutina, *gwardijan*
dperutina@gmail.com

fra Bože Milić, *župnik*
boze.milic@gmail.com

fra Iko Skoko, ž. vikar, *odgojitelj postulanata i sjemeništaraca, sam. diskret*
iko.skoko@tel.net.ba

fra Ivan Ševo, provincijski vikar, ž. vikar, sam. ekonom
sevo.ivan@tel.net.ba

fra Mijo Križanac, brat

fra Mate Dragičević, ekonom Provincije, ž. vikar,
pomoćni odgojitelj postulanata
mate.dragicevic@tel.net.ba

fra Ante Marić, ž. vikar, kapelan Masne Luke-Polja
provincijski knjižničar
fraante.maric@tel.net.ba

fra Ante Tomas, *pomoćnik arhivara za fototeku*
ante.tomas@gmail.com

fra Filip Sučić, provincijski arhivar
filipsucic@yahoo.com

fra Marko Jurić, ž. vikar

fra Stanko Čosić, *tajnik provincije, ž. vikar*
stenx84@gmail.com

fra Robert Kavelj, ž. vikar
kaveljlith@gmail.com

Rezidencije**1. ČERIN – Župa sv. Stjepana**

88 265 Čerin
tel./faks: (036) 652-139
zupni.ured-cerin@tel.net.ba

fra Hrvoje Miletić, *župni upravitelj, duh. asistent OFS-a*
miletichrvoje@yahoo.com

fra Jure Barišić, ž. vikar
jure.barisic79@gmail.com

2. ČITLUK – Župa Krista Kralja

88 260 Čitluk
tel.: (036) (036) 642-540; 643-710
faks: (036) 640-018
zupa.citluk@tel.net.ba

fra Miro Šego, *župnik, duh. asistent OFS-a, sam. diskret*
miro.sego1@tel.net.ba

fra Kornelije Kordić, *de familia*

fra Goran Azinović, ž. vikar, duh. asistent Frame
azinus@gmail.com

Kuće i župe samostanskog okružja**1. GORANCI – Župa Uznesenja BDM**

88 000 Mostar
tel.: (036) 381-102

fra Ivan Ivanda, *župni upravitelj*
ivan.ivanda@gmail.com

2. GRADNIĆI – Župa sv. Blaža

88 260 Čitluk
tel./faks: (036) 642-006

fra Nikola Rosančić, *župni upravitelj, duh. asistent OFS-a i Frame, sam. diskret*
nikolarosancic@gmail.com

3. MEĐUGORJE – Župa sv. Jakova apostola

Gospin trg 1
88 266 Međugorje
tel.: (036) 650-206; 650-310, 651-333
faks: (036) 651-444
www.medjugorje.hr

fra Marinko Šakota, *župnik*
marinko.sakota@medjugorje.hr

fra Viktor Kosir, *de familia*

fra Ivan Dugandžić, ž. vikar
ivan.dugandzic@zg.htnet.hr

fra Karlo Lovrić, ž. vikar
karlo.lovric@medjugorje.hr

fra Mladen Herceg, ž. vikar
mladen.herceg@tel.net.ba

fra Slavko Soldo, ž. vikar
slavko.soldo@tel.net.ba

fra Ante Kutleša, ž. vikar
antekutlesa@yahoo.fr

fra Dragan Ružić, ž. vikar, ravnatelj Majčinog sela,
sam. diskret
druzic@libero.it

fra Josip Marija Katalinić, brat

fra Perica Ostožić, ž. vikar, duh. asistent Frame
pegaostojic@gmail.com

fra Zvonimir Pavičić, ž. vikar, duh. asistent OFS-a
zvonomir.pavacic@gmail.com

Samostan školskih sestara franjevki

Baraći bb
88 266 Međugorje
tel./faks: (036) 651 - 578

Duhovnik: fra Tomislav Pervan
tomislav.pervan@tel.net.ba

4. ŠIROKI BRIJEG – SAMOSTAN UZNESENJA BDM

Kardinala A. Stepinca 14
88 220 Široki Brijeg
tel.: (039) 702-900
faks: (039) 702-935

Uprava

fra Tomislav Puljić, gvardijan
fra Stipe Biško, vikar
fra Ante Penava, ekonom

Župa Uznesenja BDM

Kardinala A. Stepinca 14
88 220 Široki Brijeg
faks: (039) 702-936

Bratstvo

fra Tomislav Puljić, gvardijan
tomislavpuljic@yahoo.com

fra Stipe Biško, župnik, sam. vikar, dekan
stipe.bisko@gmail.com

fra Ante Penava, sam. ekonom
tonipenava@gmail.com

fra Serafin Hrkać, akademik, ž. vikar

fra Vendelin Karačić, ravnatelj Fr. Galerije
franjevacka.galerija@gmail.com

fra Berislav Kutle, de familia

fra Stanko Banožić, de familia
stanko.b@bluewin.ch; stanko.banozic@hotmail.com

fra Dane Karačić, ž. vikar, područni asistent OFS-a
fradanek@gmail.com

fra Vitomir Musa, de familia
rимотив1@gmail.com

fra Drago Čolak, de familia

fra Ivan Kvesić, de familia

fra Ilija Šaravanja, de familia
ilija.saravanja@bluewin.ch

fra Miljenko Mića Stojić, definitor,
vicepostulator, ž. vikar
www.miljenko.info

fra Ivan Marić ml., ž. vikar
maric.iko@gmail.com

fra Dario Galić, ž. vikar
dagalic987@gmail.com

fra Augustin Čordaš, ž. vikar, duh. asistent Frame
gusta432@gmail.com

Rezidencije

1. POSUŠJE - Župa Bezgrješnog začeća BDM

88 240 Posušje
tel.: (039) 681-052
faks: (039) 680-79

fra Mladen Vukšić, župnik, dekan
mladen.vuksic@tel.net.ba

fra Milan Lončar, ž. vikar, povjerenik za Sv. Zemlju
milan.loncar@tel.net.ba

fra Ante Leko, ž. vikar

fra Marko Dragičević, ž. vikar, duh. asistent OFS-a
marko.dragicevic1947@gmail.com

fra Ivan Landeka st., ž. vikar
ivan.landeka@tel.net.ba

fra Dominik Ramljak, isповједник

fra Jozo Hrkać, ž. vikar
jozohrkac@gmail.com

Kuće i župe samostanskog okružja

1. IZBIČNO – Župa sv. Josipa Radnika

88 220 Široki Brijeg
tel./faks: (039) 719-500

fra Robert Kiš, župni upravitelj
zupniuredizbicno@gmail.com

2. KOČERIN – Župa sv. Petra i Pavla

88 226 Kočerin
tel.: (039) 711-300

fra Mario Knezović, župnik, duh. asistent Frame
fra.mario@tel.net.ba

fra Velimir Mandić, ž. vikar, duh. asistent OFS-a
velimir.mandic@tel.net.ba

3. LJUTI DOLAC – Župa sv. Ane

88 223 Ljuti Dolac
tel./faks: (039) 713-169
zupniuredljutidolac@gmail.com

fra Ante Kurtović, župnik
fraantekurtovic@gmail.com

4. POLJA, MASNA LUKA – Kuća molitve

Kapelanija sv. Ilije Proroka
p.p. 42
88 240 Posušje
tel./faks: (039) 718-100

fra Petar Krasić, voditelj

fra Vinko Mikulić, kustos Hrvatske arh. zbirke u Gorici

5. POSUŠKI GRADAC – Župa sv. Franje Asiškog

88 243 Broćanac
tel./faks: (039) 694-321
www.posuski-gradac.com

fra Valentin Vukoja, župnik, duh. asistent OFS-a i Frame
metaljke@gmail.com

6. RAKITNO – Župa sv. Ivana Krstitelja

88 245 Rakitno
tel.: (039) 692-126
faks: (039) 692-533

fra Marinko Leko, župnik, duh. asistent OFS-a
marinko.leko@tel.net.ba

7. RASNO – Župa sv. Franje Asiškog

88 342 Dužice
tel.: (039) 712-555

fra Ignacije Alerić, župni upravitelj
ignacije.aleric@gmail.com

5. TOMISLAVGRAD – SAMOSTAN SV. ĆIRILA I METODA

Trg fra Mije Čuića 1
80 240 Tomislavgrad
tel.: (034) 352-091; 352-447
faks: (034) 352-808
www.samostan-tomislavgrad.info

Uprrava

fra Sretan Čurčić, gvardijan
fra Slaven Brekalo, vikar
fra Mario Ostojić, ekonom

Župa sv. Mihovila Arkandela

Trg fra Mije Čuića 1
80 240 Tomislavgrad
tel.: (034) 352-091; 352-447
faks: (034) 352-808

Bratstvo

fra Sretan Čurčić, definitor, gvardijan, duh. asistent
OFS-a i Frame, koordinator 'Kuće molitve' u Masnoj Luci
sretan.curcic@tel.net.ba

fra Slaven Brekalo, župni upravitelj

fra Mario Ostojić, ekonom, ž. vikar, vojni kapelan
mario.ofm@gmail.com

fra Ante Pranjic, ž. vikar
a.pranjic@gmx.net

fra Mirko Bagarić, ž. vikar
fra.mirko.bagaric@gmail.com

fra Ante Ivanković, ž. vikar

fra Gabrijel Mioč, ž. vikar

fra Klement Galić, de familia
klement.galic@tel.net.ba

fra Josip Jolić, de familia
jozo.jolic@tel.net.ba; i.: 19. ožujka

fra Radomir Krišto, brat, sam. diskret

fra Anthony Burnside, ž. vikar, sam. diskret
asburnsi@bih.net.ba

fra Mate Tadić, ž. vikar
mathetaus@gmail.com

fra Dragan Bolčić, kandidat za đakona

Kuće i župe samostanskog okružja**1. BUKOVICA – Župa sv. Franje Asiškog**

80 243 Mesihovina
tel./faks: (034) 316-054

fra Mladen Rozić, župnik, sam. diskret
mladen.rozic@tel.net.ba

fra Petar Drmić, ž. vikar, duh. asistent Frame
petar.drmic@tel.net.ba

2. KONGORA – Župa Presv. Srca Isusova

80 244 Kongora
tel/fax: (034) 365-600
zupni.ured.kongora@tel.net.ba

fra Stjepan Martinović, župnik, duh. asistent Frame

3. ROŠKO POLJE – Župa sv. Ivana Krstitelja

80 247 Roško Polje
tel./faks: (034) 369-105

fra Jozo Radoš, župnik, ravnatelj „Kapi ljubavi“
duh. asistent Frame, sam. diskret

4. SEONICA – Župa Uznesenja BDM

80 343 Mesihovina
tel.: (034) 368-043
zupni.ured.seonica@tel.net.ba

fra Vinko Kurevija, župnik, dekan, duh. asistent Frame
vinko.kurevija@tel.net.ba

5. ŠUICA – Župa sv. Ante Padovanskog

80 249 Šuica
tel.: (034) 367-100

fra Mate Logara, župnik, duh. asistent Frame
matelogara@yahoo.com

HRVATSKA

Pozivni telefonski broj 00385

1. BADIJA – SAMOSTAN UZNESENJA BDM

pp 102
20 260 Korčula
tel.: +385-20-712-566
faks: +385-20-711-561

fra Mate Dragičević, zadužen za obnovu samostana

2. SLANO – SAMOSTAN SV. JERONIMA

Slanskih pomoraca 4
20 232 Slano
tel./faks: (020) 871-277

1. Slano
Slanskih pomoraca 4
20 232 Slano
tel./faks: (020) 871-277

fra Ivan Boras, upravitelj samostana, župnik
fraivanboras@gmail.com

fra Luka Zorić
zoricluka654@gmail.com

fra Damjan Perić, brat, ekonom
damjan.perich@gmail.com

fra Ante Medić, isповједник
medi.a@bluewin.ch

2. OŠLJE

tel.: 020 / 752-655
20 205 Topolo

fra Stipan Šarić, župni upravitelj: Ošje i Topolo
stipansaric@gmail.com

fra Ivan Marić st., župni upravitelj: Smokovljani i Lisac
imaric1967@gmail.com

3. OREBIĆ - SAMOSTAN UZNESENJA BDM

Celestinov put 6 - 20250 OREBIĆ
tel. 020 - 713 075

fra Šimun Romić, upravitelj samostana
simonrezani@gmail.com

fra Milan Jukić, brat, čuvar muzeja i galerije

**4. ZAGREB – SAMOSTAN BEZGRJEŠNOG
ZAČEĆA BDM**

Avenija Gojka Šuška 2
10 040 Zagreb-Dubrava
tel.: (01) 29-11-931
faks: (01) 29-11-935
www.herc-fra3.net

Uprava

fra Svetozar Kraljević, gvardijan
fra Ivan Landeka ml., sam. vikar
fra Josip Serđo Ćavar, sam. ekonom

Bratstvo

fra Svetozar Kraljević, gvardijan, duh. asistent OFS-a
fr.svetozar@gmail.com

fra Ivan Landeka ml., odgojitelj bogoslova, sam. vikar
fraivanl@yahoo.com

fra Josip Serđo Ćavar, pomoćni odgojitelj bogoslova,
duh. asistent Frame
serdjo_cavar@yahoo.com

fra Šimun Oreč, isповједник
p.simon@albusiness.at

fra Jozo Zovko, isповједnik

fra Zoran Senjak, bolnički dušobrižnik:
Kapelanija u Kliničkoj bolnici Dubrava
Avenija G. Šuška 6
10 040 ZAGREB
tel.: (01) 290-23-13

fra Ivica Zovko, đakon, kateheta
ivica.zovko@zg.t-com.hr

fra Frano Musić, policijski kapelan, biskupski vikar
za pastoral MUP-a i Redarstvenih službi RH
frano.music@zg.t-com.hr

Kuće i župe samostanskog okružja

1. PLAŠKI – Župa sv. Ane

Saborčanska 2
47 304 Plaški
tel.: (047) 573-353
faks: (047) 801-783

SABORSKO – Župa sv. Ivana Nepomuka

47 306 SABORSKO

fra Draženko Tomić, župnik
drazenko_t@yahoo.com

2. TOUNJ – Župa sv. Ivana Krstitelja

TRŽIĆ KAMENICA – Župa sv. Mihovila Arkandela
69 Tounj
47 264 Tounj
tel.: (047) 563-168

fra Ante Bekavac, župnik
antebekavac@gmail.com

BRAĆA U ZAPADNOJ EUROPI

AUSTRIJA

Pozivni telefonski broj 0043

ŽUPE

1. MARIA SAAL

Tanzenberg 1
9063 MARIA SAAL

fra Franjo Vidović, profesor, rektor, župnik
franjo.vidovic@tanzenberg.com

fra Tihomir Bazina,
tihomir.bazina@gmail.com

ITALIJA

Pozivni telefonski broj 0039

fra Ivan Sesar, generalni definitor
tel.: 06 684 91 213
isesar@ofm.org
Via Sta. Maria Mediatrixe 25
00 165 ROMA

fra Branimir Novokmet, student
Via Merulana 124 B
00185 ROMA
fbranekmet@gmail.com

fra Vjekoslav Milićević, student
Via Merulana 124 B
00185 ROMA
fravjekom@yahoo.com

fra Renato Galić, bogoslov

Na raspolaganju Generalnom ministru
za Europsko misijsko bratstvo,
Fraternità Missionaria Europea

Convento san Francesco

Via san Francesco 49
00036 PALESTRINA (RM), su:

Fra Drago Vujević
adresanovadrago@gmail.com

Fra Josip Vlašić
josipvl@gmail.com

Boravak:
Samostan Marijina pohodenja
Trg hodočasnika 2
HR- 52000 Pazin

NJEMAČKA

Pozivni telefonski broj 0049

HRVATSKE KATOLIČKE MISIJE

1. AUGSBURG

Alte Gasse 15-A
86152 Augsburg
tel.: (0821) 519-802; 581-839
faks: (0821) 582-702
www.hkm-augsburg.de

fra Ivan Čilić, voditelj misije
ICilic@gmx.de

2. NERSINGEN

NEU – ULM
Alte Landstr.
89 278 NERSINGEN
tel.: 0049 – 7308 - 7734
www.hkm-neu-ulm.webnode.com

fra Ivan Leutar, voditelj misije
leutar@a1.net

3. SINGEN-VILLINGEN

Rielasingerstr. 41
78224 Singen
tel: (07731) 66-353
fax: +49 - 7731 - 749 - 464.
www.hkm-singen-villingen.de
info@hkm-singen-villingen.de
stan: Pfarrhaus St. Nikolaus
Singenerstrasse 14
78315 Böhringen Radolfzell
tel.: 0049 7732 941172

fra Dinko Grbavac, voditelj misije
d.grbavac@hkm-singen-villingen.de

ŽUPE

1. AUGSBURG

Inningerstrasse 29
86179 AUGSBURG
tel.: (0821) 881-103; faks: (0821) 883-254

fra Mate Čilić, župnik
mate.cilic@bistum-augsburg.de

2. BLANKENAU

Franziskanerkloster BLANKENAU
Propsteiplatz 7
36154 Hosenfeld
tel.: (06650) 254
faks: (06650) 85-98
Franziskaner.blankenau@gmx.de

fra Ljubo Lebo, župnik
tel.: (06650) 91-80-603
- Pfarrei St. Antonius der Einsiedler
36137 Grosenluder-OT Mus, Kirchweg 1
i - Pfarrei St. Johannes der Täufer
36137 Grosenluder-OT Kleinluder, Scharfe Ecke 4

fra Robert Crnogorac, upravitelj kuće; župnik
Pfarrei St. Peter und Paul
36154 Hosenfeld, Kirchberg 7
robert.crnogorac@gmx.de

fra Stipe Pervan, župnik
0049-6650-918-06-05
- Pfarrei St. Simon und Judas
36154 Hosenfeld-OT Blankenau, Propsteiplatz 7
i - Pfarrei St. Simplizius, Faustinus und Beatrix
36154 Hosenfeld-OT Hainzell, Kirchbergstrase 5

fra Mladen Sesar, ž. vikar u Pastoralverband-u
„Kleinheiligkreuz“

3. FREIBURG

Erzbischöfliches Priesterseminar Collegium Borromaeum
Schoferstr. 1
79098 Freiburg

fra Ivan Penavić, student
ivanpenavic@gmail.com

ŠVICARSKA

Pozivni telefonski broj 0041

HRVATSKE KATOLIČKE MISIJE

1. AARAU

Bahnhofplatz 1
5400 BADEN
tel.: 062-8220474
faks: 062-8225775

fra Nikola Leutar
Tödistrasse 21
5430 WETTINGEN
nleutar@bluewin.ch

2. BASEL

Kleinriehenstrasse 53
4058 Basel
tel./faks: (061) 692-76-40
hkmbasel@bluewin.ch

fra Petar Topić, voditelj misije

3. BERN

Quartiergasse 12
3013 Bern
tel.: (031) 331-56-52
faks: (031) 332-12-48
www.hkm-bern.com

fra Gojko Zovko, voditelj misije
goja.z@bluewin.ch

4. FRAUENFELD

Klosterliweg 7
8500 Frauenfeld
mob.: +41 79 101 42 84
hkmfrauenfeld@bluewin.ch
www.hkm-frauenfeld.ch

fra Mika Stojić, voditelj misije
mika.stojic@gmail.com

5. GRAUBÜNDEN

Gartaweg 15
Postfach 35
7203 Trimmis Gr
tel./faks: (081) 353-160-86

fra Vine Ledušić, misionar
vineledusic@yahoo.it

6. LAUSANNE - WALLIS

Rue de la Borde 25
1018 Lausanne
tel./faks: (021) 647-07-57
www.cromission-wallis.ch

fra Vladimir Ereš, voditelj misije
vlado@cromission-wallis.ch

7. LUZERN

Hrvatska katolička misija
Kath. Kroatenmission
Matthofring 2/4
CH - 6005 Luzern
Tel.: 0041 41 360 04 47; 041 360 15 04
Fax: 0041 41 360 01 73
Web: www.hkm-luzern.ch
Mail: hkm.luzern@bluewin.ch

fra Branko Radoš, voditelj misije
Mob.: 0041 79 541 35 08

8. SOLOTHURN

HKM Solothurn
Reiserstrasse 83
CH-4600 Olten
tel: 0041-62-2964100
faks: 0041-62-294101

fra Šimun Čorić, voditelj misije
sito.coric@gmx.net

9. ST. GALLEN

Paradiesstrasse 38
9000 St. Gallen
tel.: (071) 277-83-31
faks: (071) 277-83-36
info@hkm-stgallen.ch; www.hkm-stgallen.ch

fra Mijo Pinjuh, voditelj misije, definitor
fra_mico@bluewin.ch

10. TICINO

Al Mai 18
6528 Camorino
tel.: (091) 840-23-06
faks: (091) 840-29-05

fra Slaven Mijatović, voditelj misije
slavenmijatovic777@gmail.com

11. ZUG

Landhausstr. 15
6340 Baar Zg
tel.: (041) 767-71-43
faks: (041) 767-71-44
hkm@zg.kath.ch

fra Slavko Antunović, voditelj misije
Langgasse 18
6340 Baar Zg
tel.: (041) 763-11-86
mob.: 0041/799391393
slavko.antun@gmail.com
slavko.antunović@ka.htnet.hr

12. ZÜRICH

Schlossgasse 32
Postfach 9057
8036 Zürich
tel.: (044) 455-80-60
faks: (044) 461-19-39
hkm.zuerich@bluewin.ch; www.hkm-zuerich.ch

fra Ivan Prusina, voditelj misije
ivan.prusina@bluewin.ch

fra Stjepan Neimarević, misionar

fra Antonio Šakota, misionar
tonisakota@gmail.com

ŽUPE**1. AEDERMANNSDORF/SO**

Dorfstrasse 201
4714 AEDERMANNSDORF/SO
tel./faks: (062) 394-18-11

fra Ivan Bebek, ž. vikar
ivan.bebek@ggs.ch

2. NETSTAL, GL

Kreuzbuhlstr. 9
8754 NETSTAL, Gl
tel.: (055) 640-17-75
faks: (055) 640-57-03

fra Ljubo Leko, župnik župe Netstal i
ž. upravitelj župe Glarus
ljubo.leko@bluewin.ch

BRAĆA U KUSTODIJI

Hrvatska franjevačka kustodija Svetе Obitelji

4848 South Ellis Avenue
CHICAGO (IL) 60615
tel.: (773) 536-05-52
faks: (773) 536-20-94
www.crofranciscans.com
chicagoofm@gmail.com

Uprava

fra Jozo Grbeš, kustos
fra Marko Puljić, savjetnik
fra Miro Grubišić, savjetnik
fra Nikola Pašalić, savjetnik
fra Dražan Boras, savjetnik

SAD

Pozivni telefonski broj 001

1. CHICAGO – SAMOSTAN SV. ANTE

4848 South Ellis Avenue
Chicago (IL) 60615
tel.: (773) 373-34-63; faks: (773) 268-77-44

Uprava

fra Josip Nenad Galić, gvardijan
fra Jozo Grbeš, kustos, sam. vikar

Bratstvo

fra Jozo Grbeš, kustos
+1-773-386-05-52
jgrbes@gmail.com

fra Josip Nenad Galić, gvardijan
Josephgalic@aol.com

fra Filip Pavić, de familia
philpav@aol.com

fra Pavo Maslać, de familia

fra Ilija Puljić, de familia
vlahic@personainternet.com

fra Antonio Musa, ž. vikar
coka221@gmail.com

fra Luka Čorić, bogoslov

fra Stipe Rotim, bogoslov

fra Lovro Šimić, bogoslov

ŽUPE

1. CHICAGO – Mission of Bl. A. Stepinac

6346 N. Ridge Avenue - Chicago, IL 60660
tel.: (773)-262-05-35; faks: (773) 262-46-03
Bastepinacchicago@sbcglobal.net

fra Dražan Boras, župnik
brljica@yahoo.com

2. CHICAGO – Župa sv. Jeronima

2823 S. Princeton Ave. - Chicago, IL 60616
tel.: (312) 842-18-71; faks: (312) 842-64-27
www.stjeromecroatian.org

fra Ivica Majstorović, župnik
frivcam@hotmail.com
Skype: ivica.majstorovic

fra Stipe Renić, ž. vikar, voditelj Hrvatskog
etničkog instituta
stiperenic@yahoo.com

3. CHICAGO – Župa Presv. Srca Isusova

2864 East 96th Street
Chicago, IL 60617
tel.: (773) 768-14-23
faks: (773) 768-37-50
shcroat@aol.com

fra Stephen Bedeniković, župnik
sbofm25@aol.com

4. MILWAUKEE – Župa Presv. Srca Isusova

917 North 49th Street
Milwaukee, WI 53208
tel.: (414) 774-94-18
faks: (414) 774-74-06
sh.croatian@yahoo.com

fra Ivan Strmečki, župnik
IvanOFM@aol.com

5. NEW YORK – Župa sv. Ćirila i Metoda i sv. Rafaela

502 West 41st Street
New York, NY 10036
tel.: (212) 563-33-95
faks: (212) 868-12-03
crkva.nyc@verizon.net; www.crkvanyyc.org

fra Nikola Pašalić, župnik
kuca502@gmail.com

fra Željko Barbarić, ž. vikar
zeljkobarbaric@gmail.com

6. ST. LOUIS – Župa sv. Josipa

2112 S. 12th Street
St. Louis, MO 63104
tel./faks: (314) 771-09-58
sjchurch@netzero.net

fra Stjepan Pandžić, župnik
s.pandzic@sympatico.ca

7. WEST ALLIS – Župa sv. Augustina

6762 West Rogers St.
West Allis, WI 53219
tel.: (414) 541-52-07
faks: (414) 541-02-73
www.staugwaexecpc.com

fra Lawrence Frankovich, župnik
Lafranofm@aol.com

8. BEAUFORT (SOUTH CAROLINA)

70 Ladys Island Dr.
Beaufort SC 29907

fra Robert Galinac, vojni kapelan

KANADA

Pozivni telefonski broj 001

ŽUPE**1. KITCHENER – Župa Sv. obitelji**

180 Schweitzer Street
Kitchener, Ontario, N2K-2R5
tel.: (519) 743-71-21
faks: (519) 743-29-64

fra Miro Grubišić, župnik

2. LONDON – Župa sv. Leopolda Mandića

2889 Westminster Dr.
London, Ontario, N6N 1L7
tel.: (519) 681-84-72
faks: (519) 681-21-20

fra Zvonimir Kutleša, župnik
zkutlesa@yahoo.ca

3. MONTREAL – Župa sv. Nikole Tavelića

4990 Place de la Savane
Montreal, Quebec, H4P-1Z6
tel.: (514) 739-74-97
faks: (514) 737-68-03

fra Tomislav Pek, župnik
tomislavpek@gmail.com

4. NORVAL – Hrvatsko franjevačko središte „Kraljica mira“

9118 Winston Churchill Blvd.
Norval, Ontario, L0P -1K0
tel.: (905) 456-32-03
faks: (905) 450-8771
cfcnorval@gmail.com;
www.norvalqueenofpeace.com

fra Marko Puljić, župnik
markopofm@gmail.com

fra Jozo Grubišić, župni vikar
fra.j.grubisic@progression.net

5. SAULT STE MARIE – Župa Majke Božje zaštitnice putnika

466 Second Line East
Sault Ste Marie, Ontario
P6B-4K 1
tel.: (705) 253-81-91
faks: (705) 253-88-04

fra Veselko Kvesić, župnik
vkvesic@hotmail.com

6. WINDSOR – Župa sv. Franje Asiškog

1701 Turner Road
Windsor, Ontario, N8V-3J9
tel.: (519) 252-68-71
faks: (519) 252-69-42
francisofassisi@cogeco.net;
www.stfranciscroatian.com

fra Ljubo Branimir Lebo ml., župnik
ljubo@cogeco.net

CONGO

La province St Benoit l'Africain

fra Pero Čuić
pperocuic@yahoo.fr

